

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Samlet og udgivet af Jens Kragh Høst.

Læsning for det smukke Kjøen

Kjøbenhavn : Hartvig Soldin, 1802

192 s.

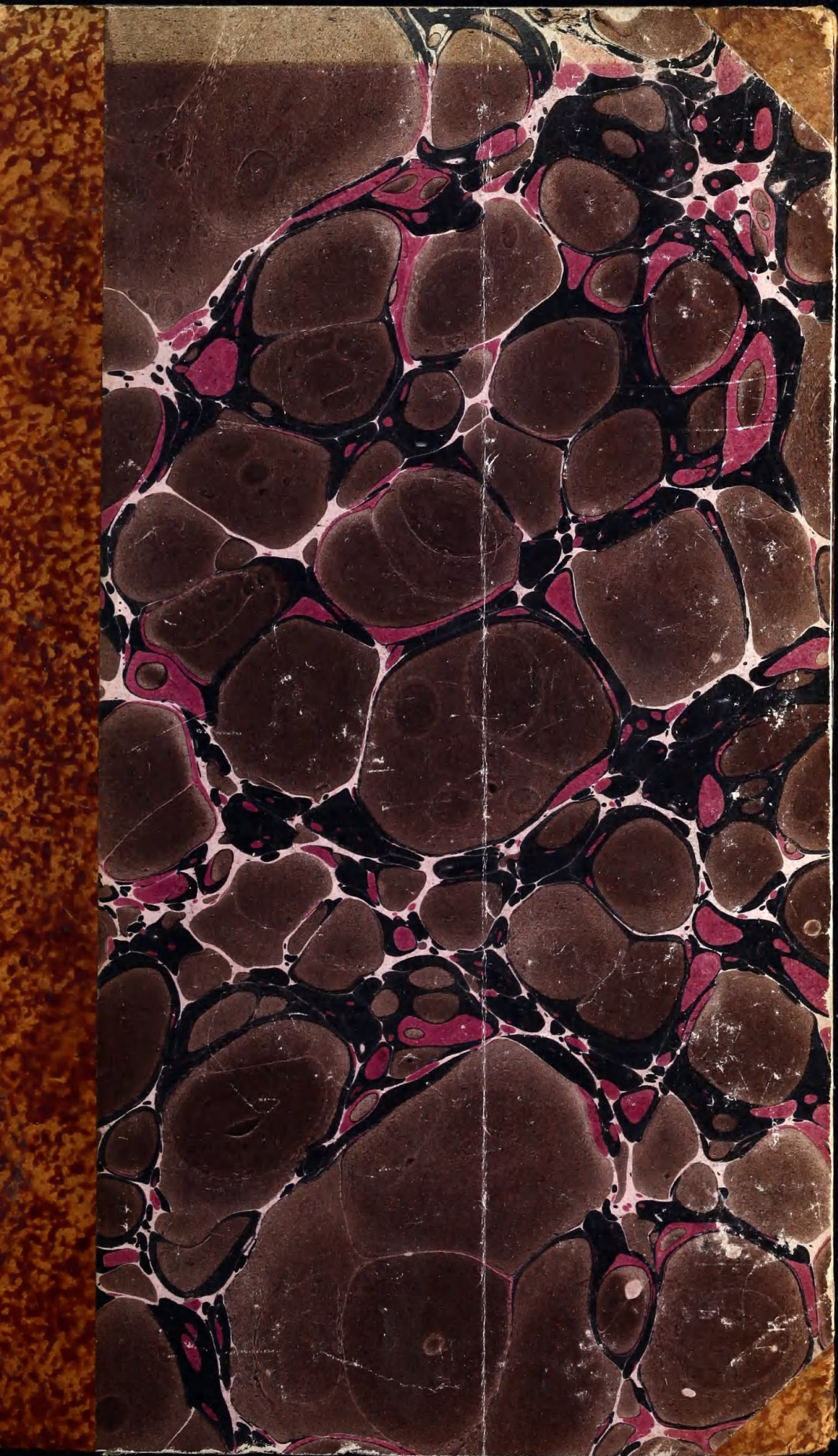
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

57. - 24.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 57 8°

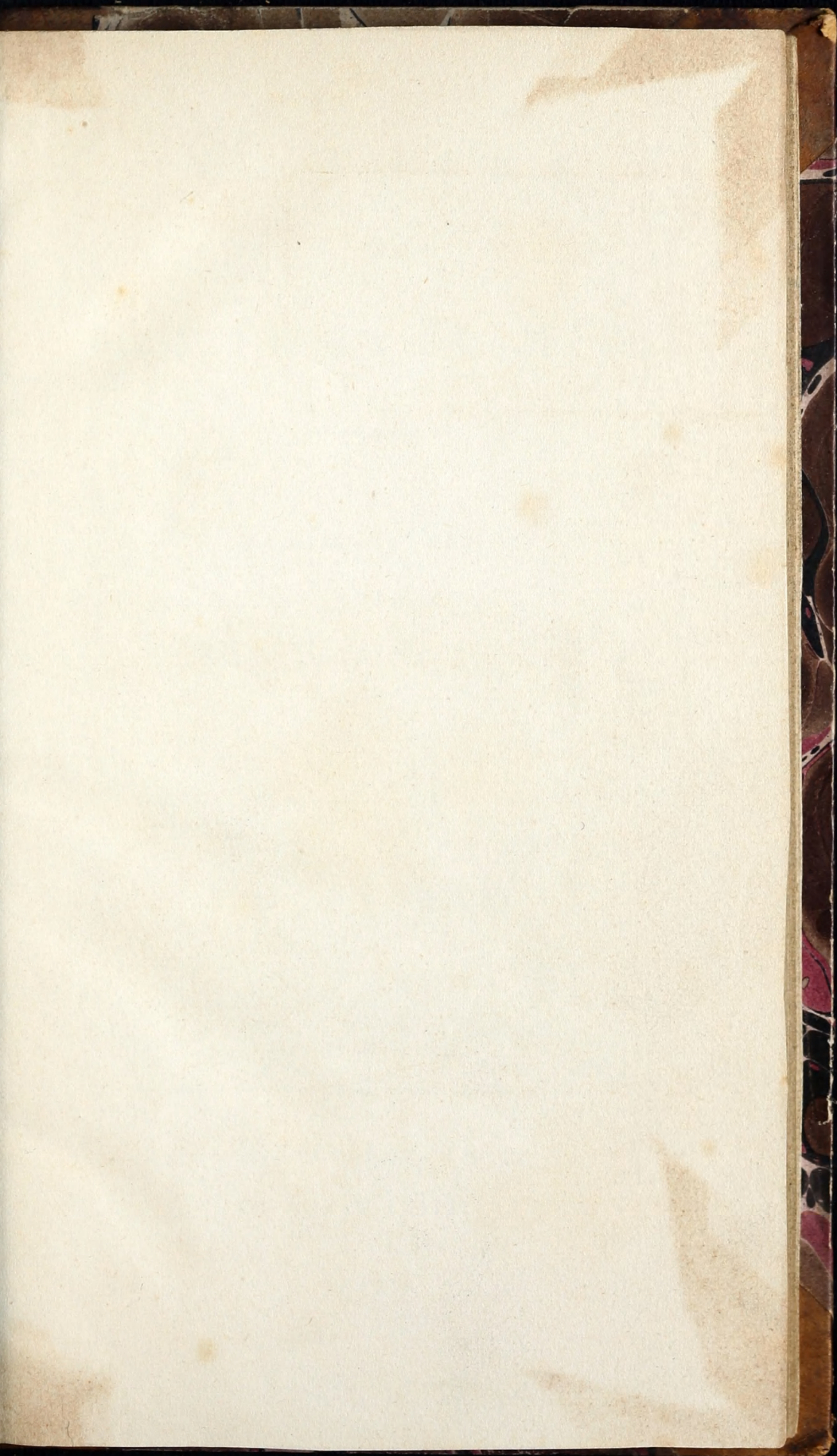

1 1 57 0 8 00812 X

+Rex

CC
||
.

L æ s n i n g

for

det smukke Rjøn.

Samlet og udgivet

af

Assessor Jens Kragh Høst.

Kjøbenhavn, 1802.

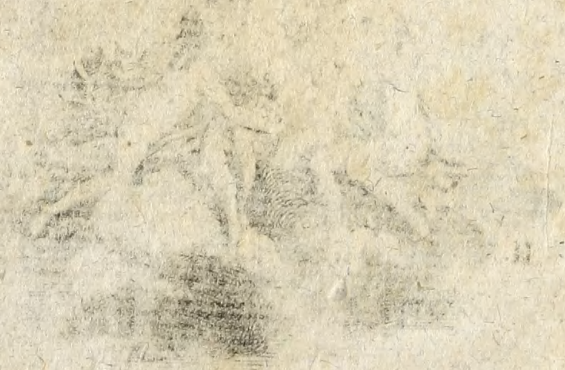
Trykt paa Hartvig Goldins Forlag,

hos E. M. Cohen.

11

100120-00 101112
10
100 000 0 000 0000

I n d h o l d.

Side.

Eloise af Herder, oversat ved J. K. Høst	1
Moderen eller den ædle Havn af La Fontaine, oversat ved E. G. Høst, Copiist	27
Lais's Spejl af Huber, oversat ved samme	91
Kræet eller de tre tunge Ord af Leopold, ved J. K. Høst	94
Sybilla af Saint-Joir, ved E. G. Høst	142
Elisabeth, af Tyll ved samme	144
Menzikoff's Døtre, af Tyll ved J. K. Høst	168
Gravenes Fryd af de Saint Pierre ved E. G. Høst	172
Ved Friherrinde N. S. Flemings Grav af Kellgren, ved J. K. Høst	178
Om quindelige Sykler, af Tyll ved E. G. Høst	182

2000

1791
1792
1793
1794
1795
1796
1797
1798
1799
1800
1801
1802
1803
1804
1805
1806
1807
1808
1809
1810
1811
1812
1813
1814
1815
1816
1817
1818
1819
1820
1821
1822
1823
1824
1825
1826
1827
1828
1829
1830
1831
1832
1833
1834
1835
1836
1837
1838
1839
1840
1841
1842
1843
1844
1845
1846
1847
1848
1849
1850
1851
1852
1853
1854
1855
1856
1857
1858
1859
1860
1861
1862
1863
1864
1865
1866
1867
1868
1869
1870
1871
1872
1873
1874
1875
1876
1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

E l o i s e.

For hvert ædelt Hjerte er det en smertelig Følelse, at see høiagtelsesværdige Navne forulempede; især Personers Navne, der ikke kunne retfærdiggjøre sig, de Dødes. Vort Underste oprøres herved imod enhver Ubillighed; thi den Ret, der dommer de Hengangne, vil Sandhed.

End mere gjælder dette ved qvindelige Charakterer. Det finere Omrids, de fordre, kræver nødvendig en blød og tillige sikker Haand, en reen Afskillelse af de Traade, hvoraf det qvindelige Hjerte er vævet. At see

store Sjæle af dette Kjøn almindelig fremstillede, saarer mere end Mænds sædvanlige Forulempelse eller falske Lovpriisning i Historien. Af disse Berømte gives der mange, af hine saa saa; just derfor vorde Qvindernes Navne i det Gode og Onde saare snart Ordsprog. Men just derfor gives der neppe et uædlere Foretagende af Mænd, end af Ukyndighed eller for Modes Skyld at drive Spøg med det gode Navn, der tilhører sjældne Personer af det andet Kjøn.

Eloises Navn er det gaaet saaledes, et Navn, man kun med Høiagtelse burde nævne. Saalænge man nøjes med Overfladen af hendes og Abælards Begivenheder, kan det være at undskylde, naar man holder hende for det, Udskillige i saadant Tilfælde vilde være. Men hvo der har læst hendes tre Breve, disse hendes Hjertes Sandhedsvidner, og prøvet hendes Livs Historie i Sammenhæng, og endda holder hende for en Saadan, den er uærdig til nogensinde at modtage Bekjendelsen af et reent og høit Qvindehjerte.

Enten maa Pope ikke have kjendt hendes egentlige Levnet og saare overfladiskt have læst hendes Breve, eller det var ham ligegyldigt, hvorledes han tegnede hendes Charakter i sit berømte Digt, der et i alle galante Britters Hukommelse *). Hans Eloise til Abælard er netop det Modsatte af hvad hun var og maaskee det Modbydeligste, en qvindelig Skabning kan være, en hyklende Bølerske i Nonnebragt. Og med saa skuffende Træk er dette Billede fremstillet, at en Landsmand, ja en Troessforvandt af Pope selv, Joseph Berington, erklærede det for et farligt Skrivt, for et

*) „Da jeg kunde Popes smagfulde Arbeide udenad, morede jeg mig med hos mig selv at gentage det, da jeg vendte tilbage til Nogent, „siger en galant brittisk Reifende, der en Tid siden under Rattergalles Sang og St. Hans Ormes Glands spadserer til Eloises og Abælards Kloster i Paraclet. „Denne lille Flod Arbuffon, siger han, glider ned ad Dalen, og da Wiinhaverne frembringe mange lufende Orme, og Rattergalene gjerne spise disse, saa er det intet Under at der er mange Rattergale der.“ Bagatelles 1767. Eur. Mag. 1795. n. 129. — Popes Digt er paa Dansk oversat af Bæft,

forførist Digt. Men lykkeligviis er det og ligesaa falsk som farligt; ja man kunde sige, trolest. En adelig Sjels Bekjendelse, som hun — for at bruge Eloises Udtryk — i sit Hjertes Bitterhed gjør den, hun mere agtede som Skriftefader, gjør alene i det Øjemed, at han, al hendes Berømmelse uagtet, ikke skulde holde hende for stærkere og helligere end hun var, følgelig maatte ikke forlade hende, men komme hende til Hjælp; at gjøre en saadan, hendes Brode aabenbare overdrivende, Bekjendelse til et Klingklang af hyllende Bolerier, vilde det ikke være Troleshed imod et misforstaaet, mistydet Hjertesprog? Være saa fin, som den vil, Digterens Kunst, hvormed han, som Prior roser, „for Abtalslærdes Banskjebne beskymret med blid Omsorg og Snildhed har vævet en Silkevæv, hvis Farver aldrig skulle falme; artigen, bliver han ved, hængte han Rappen over hans bittere Gjenvordighed, og Venus skal velsigne Væven. Overden grædende Nonne drog han saadanne kunstige Følger af det hellige Skjer, at Kjerlighedsguden, med lige

Smerte og Stoltshed, skal see den Brøde, han stræber at dølge, og sagte lettende Eløret fortælle sine Dyrkere om hver Skyldbevidst Taare, hver rødrende Ynde, som prydede den dyrebare Eloises Ansigt." — Uværdig Kunstens Anvendelse til vanærende Løgn.

Til Oplysning om hvorledes Eloise elskede Abælard følgende: — I sin Ungdom, (en Pige paa atten Aar), da hun var hans Lærling, havde hun om ham saa høje Begreb, at Alt, hvad han foredrog hende om de Gamles Visdom, hvilken virkede utrolig paa hende, syntes hende at udspringe af hans Sjæl, og han forekom hende saaledes som et Mynster paa Guldkommenhed. Forunderlig dybt slog i den daværende mørke Tid Oldtidens Tænkemaade Rod i denne sjældne Kvinde; hendes Brev viste, at hun, ogsaa i modnere Aar, da hun længe havde været Abbedisse, selv naar hun talede kristelige Ord, tænkte som en Romerinde. Albenhjertig kaldte hun sin Søn (Astrolabus) en af Stjerne modtaget, og har saa lidet skammet sig ved ham, at hun, da

hun allerede stod i den hele Glands af sit aar-
 delige Ry, anbefalede ham til den ærværdige
 Abbed i Clugni (Petrus venerabilis), der
 skulde anbefale ham til Biskoppen i Paris.
 Skylden for hendes Forsførelse tilstod Abælard
 frit; hun selv har over denne Punkt i Paahør
 af sin Gæde erklæret sig med en beskeden og
 saa usædvanlig Alabenhed, at hun i sin Brøde
 selv staaer som en Jomfru. „Toslags, siger
 hun, jeg bekjender det, to Fortrin besad Du,
 hvormed Du strax kunde drage hvert qvindeligt
 Hjerter til Dig, Næde i Talen, Gratie i San-
 gen; Ting, om hvilke Philosopherne ellers
 mindst bekymre sig. Legendes, til Forstrifelse
 fra philosophiske Dvælses forfattede Du adskillige
 Kjerlighedssange, som for deres Udtryks og
 Melodiens uendelige Næde ofte og hyppig bleve
 sungne, saa at Dit Navn var i Alles Mund
 og blev selv Uærde bekjende ved Dine søde
 Sange. Dette allene indgød vort Kjen den
 længselsfulde Kjerlighed til Dig. Og da den
 største Deel af disse Digte besang vor Kjerlig-
 hed, saa blev jeg ved dem i mange Egne be-

Kjendt og af mange af mit Køn misundt. Thi hvilken Aandens eller Legemets Skjønhed prydede ikke Din Ungdom?"

Hertil kom Abælards Ky. Ligesom Paris ansaaes for Videnskabernes Sæde, saaledes han for Verdens største Philosoph. „Ingen Egnens Graastand, (siger En af hans Venner) *), ingen Bjergenes Høide, ingen Dalenes Dybde, ingen med Livsfare og Stratenroverie betornet Reise kunde holde Eders Lærlinge tilbage fra Eder. Rom sendte sine Børn for af Eder at modtage Underviisning; Britanniens Ungdom strømmede til disse Kyster; de fjernere Der sendte deres raae Sønner; Germanien, Spanien, Flandern, Folkene fra Norden og Syden strømmede til Eder; de beundrede, priiiste, opløstede Eder; Eders Navn var i Alles Munde." Naar denne Alpriiiste nu og gjorde Eloises Navn saa berømt, at det i hans søde Sang hørtas alle vegne paa Gader, i Huse; hvilke Tillokkelses Lænker for et ungt qvindeligt

*) S. Abælard hist. calamit.

Hjertet; og dog var, som hun oprigtig be-
 kender, hendes Kjerlighed af højere Art; den var
 Tøjelighed, Hengivenhed.

At Eloise, da Abælard foreslog hende
 Giftermaal, foretrak hans Noes, det Gode,
 han kunde og maatte yde Verden, at hun
 foretrak hans Lykke for sin, viser hendes
 høje Sjæl, ogsaa derved, at hun gjorde denne
 Fravigelse af alle Fordringer paa ham med
 fuldkommen Sindet's Kunstløshed, i alvorlig
 Fasthed. En Resignation, som atter ligger
 kun i den ringeste qvindelige Character. Lige-
 som den almindelige Haab svømmer i Præten-
 sioner og lever ikkun i dem, saaledes veed den
 ædlere Kvinde at glemme sig, og vorder derv-
 ved stor, at hun bliver unævnt, og retsom
 forsvunden virker.

Da Abælard vilde Giftermaalet, samtyk-
 kede Eloise, ihvorvel hun vidste, at hendes
 gamle Onkels opbragte Sind dermed ikke var
 forsonet. Hvor nøiagtig en Priis hun har
 vilst at sætte paa Egetestabs Lykke, hvor
 høj en Priis paa sin Lykke, viser et Sted i

hendes Brev, som synes med eet Ord at løse den indviklede Knude af det Spørgsmaal: gives der et lykkeligt Ægteskab? — Hun indfører Aspasia saaledes talende til Xenophon og hans Kone for at forlige dem: „Naar I ere komne saavidt, at Konen holder sin Mand for den bedste Mand, og Manden sin Kone for den bedste Kone, saa vil I og stedse søge og finde det Behageligste hos hinanden. Manden vil have den bedste Kone, Konen den bedste Mand.“

„En hellig (bliver Eloise ved) og meer end philosophisk Sentens, et Viisdommens Udsagn! Hellig er og en Vildfarelse, saligt et Bedrag heri hos Ægtefæller. Fuldkommen Kjerlighed maa bevare Ægteskabens Baand ubeskadiget ikke saa meget ved legemlig Afholdenhed, som ved Sjælens Rydsthed.“

„Hvad der for Andre monne være Vildfarelse, var for mig aabenbar Sandhed. Hvad hine indbilde sig om deres Ægtefæller, vidste jeg om Dig, ja Verden vidste det; jeg behøvede ikke først at troe det; at altsaa

min Ajerlighed til Dig var saa meget sandere i jo længere Afstand den stod fra alt Bedrag. Thi hvilken Konge, hvilken Philosoph havde en Navnkundighed som Din? Hvor var en Egn, en Stad, en By, der ikke brændte efter at see Dig? Hvo, siig mig det, ilede ikke til, naar Du offentlig fremtraadte, eller, naar Du gik bort, hvo saae ikke med faste Blik efter Dig? Kone og Pige længtes efter Dig, naar Du var fraværende; brændte for Dig, naar Du var tilstede. Hvilken Dronning eller stor Frue misundte mig ikke, mig Din Elskede, Din Mage?"

Det Egetskab i saa lykkelig Indbildning vilde neppe en Dæmon fra Helvede have forstyrret, og en Domherre gjorde det, en Olding, der var Eloise i Faders Sted, en Onkel. Hvortledes Egetskabet mellem hinanden vorde enige om at leve hushlig, derfor ere de ingen Tredie Regnskab skyldige; naar altsaa Eloise overlod sin Mand hans Levebane, Lærestolen, og levede for sig i Stilhed, saa var dette overensstemmende med hendes Tænkemaade saa-

velform Abælards Bestemmelse, reent og ædelt. Og naar nu den Havnshyge, den Uforsønde udtømte sin Harm derover saaledes, at han ved et natligt Forræderie i Abælards Huus lod udøve den Voldsdaad, der ikke allene lem-læstede hans Legeme, undergrov hans Ære, gjorde hans berømte Navn til evig Spot, men ogsaa undergrov hans Broderdatters eller rettere Datters Ære, Rolighed, Lykke, og fra nu af styrkede dem begge for hele Verden i en utilbagefaldelig Skændsel, saa havde Abælard Ret, at der faaes alt for mild med den gamle Forbryder, naar ham for den bispelige Domstol blot fratages hans Embede og hans Godser inddrages. Men hvilken Straf kunde affone en saadan Udaad? Ingen menneskelig Straf straffer en Djevel.

Af Eloise finde vi, den dybe Følelse af denne Udaad uagtet, dens Ophavsmands Navn aldrig nævnt; hun har, tænker jeg, hverken i denne eller i hiin Verden indladt sig med ham.

At den bestemmede Abælard i højeste For-tvivlelse tabte Livets Tramontane, sin sunde

Forstand, da alle hans Gres og Lykkes Planer vare knuste og han saae sig fra den mest glimrende Høide, hvortil Sandhed og Forsangellighed havde løftet ham, styrtet i den foragteligste Elendighed, — ligger i Tingens Natur. Vi ere ubarmhertige, om vi fra nu af lægge ham noget til Last. Overordentlig lykkelige eller ulykkelige Tilfælde forvirre Menneskenes Sind, og en Skæbne af dette Slags, som i Alt forestillede sig for ham, forvirrede det utilbøgebeingelig. Naar han altsaa drev sin Kone hen for sig i Kloster, (en Mistro, der dybt saarede hendes Hjerter), og hele Aar glemte hende der, naar han gjorde sig selv til Munk og, da hans Lærlinge igjen rede ham fra Klosteret hen paa Lærestolen, ved et suurt Sind opbragte imod sig Alt omkring sig; hvorledes kunde det være andet? I den Sjel, hvor engang Blomster havde floreret, voksede nu Tidfler, Ræller, stikkende Torne. Hans Hædersfrands var flæmmet; enhver Nederdragtig vovede sig imod ham. Lyse Meninger, dem han i straalende Ungdom som Nationernes Lærer

fejerrig skulde have forfægtet, og dem siden Fornuft, Kritik og Historie soleklar have befæstet, de bleve nu regnede den lemlæstede Mund til Forbrydelse. Han flygtede endelig og fandt en Trøstens Orken.

Da han omvankede i Champagnes Skove, erindrede han sig en behagelig fordom af ham bemærket Dal, igjennem hvilken randt en liden Flod, i Nærheden af Nogent ved Seine. Han fandt den, blev den første Nat med sin Ledsager under et Træ; om Morgenens behagede ham den ensomt vilde Egn saa meget, at han ønskede at nedsatte sig her. Han flattede (efter erholdt Tilladelse dertil; thi Greven af Champagne havde taget ham i Beskyttelse og Biskoppen af Troyes saae det gjerne) af Trærnes Grene et Gudshuus (et Capel) med egne Hænder; man hjalp ham at bygge sig en Hytte, og, undsluppen Avind og Førfølgelse, levede Abælard der nogen Tid lykkelig. Snart opdagede hans Lærlinge ham; mange hundrede gjorde Pillegrimstrejfer til ham; han holdt Forelæsning for dem under Trærne. Ogsaa de

byggede dem Hytter, og hjalp ham siden med Penge og Kræfter at bygge et fastere Guds-huus, det han indviiede til den trøstende Aand, og kaldte Paraklet (Trøsteren). Kunde et mere passende Navn findes? Derhos var det reen dogmatisk, bibelsk. Og dog blev det forkjættret; Abælard maatte ogsaa derfor udstaae Uleilighed. „Du alene, (skriver Eloise) næst Gud, er dette Steds Stifter; Du har bygget dette Bedehuus, Du grundlagt denne Forsamling. Alt er her Din Skabning; paa ingen fremmed Grund byggede Du. Bildtet og Røverne var denne Ort til Tjeneste; den kjendte intet Huus, ingen menneskelig Baaning. I dette Bildeleie, i disse Røvehuler, hvor Guds Navn ikke blev nævnt, byggede Du et Tempel og indviiede det til den hellige Aand. Intet bragte Du til denne Bygning fra Kongernes og Fyrsternes Skatter; hvad der skete, tilhører Dig alene. Dine hidstrømmende Lærlinge leverede alt Nødvendigt; Geistlige, som selv levede af Kirkens Velgjerninger, Hænder, som ellers forstode kun at tage, ikke at give, vare ødse, paa

gende i at give. Din altsaa, ganske Din er denne nye Plantning." Forsynet selv, som langt fra forbereder, synes at blande sig i disse Elskendes sørgelige Roman for ved Abælards Hænder at danne Eloise et Tilflugtssted i denne Dal, paa hvilket dengang hverken han eller hun tænkte; neppe vidste de af hinanden.

Snart forlod Abælard Orken, lokket af Munkene i St. Gildas, hvilke valgte ham til Abbed. Snart maatte det ogsaa seje sig saaledes, at Abbed Suger (dengang den Almægtige i Frankrige) gjorde sine Fordringer gjeldende paa Klosteret Argenteuil, hvor Eloise levede som Priorinde. Han lagde det til Abbediet St. Denis; hun med Sæstrene maatte vandre. Nu kom Paraklet hende til Hjælp; den tomstaaende Helligdom blev hendes Tilflugt, og det var vist de letteste Dage i den mørke Halvdeel af Abælards Levnet, da han kunde føre hende ind, overgive Alt til hende, hans Kone. Nu havde hun dog kunnet gjøre noget for hende; hun blev Abbedisse i det nye Kloster. Han besøgte det under-

tiden fra St. Vilbas og hjalp at indrette det, indtil Skjebnen ogsaa derfra bortdrev ham. Hans Munkes ondskabsfulde Gjenstridighed blev ham utaalelig; han flygtede til Bretagne og skrev sit Livs Sørgehistorie (*historia calamitatum*).

Paraklet opblomstrede imidlertid under Eloise til en Sadeligheds og Andagts, Dyd og selve qvindelig Lærdoms Dal. Meer end Eloises berømte Navn virkede hendes ædle Forhold; Greven af Champagne som Landsherre, de tilgrændsende Besiddere, Raboekongen i Frankrige, selv i Rom den hellige Fader gave, skjenkede hver paa sin Viis Land, Rettigheder, Friheder, Foræringer. I kort Tid bragte Eloise Paraklet videre, end Abalard sin hele Livstid skulde have bragt det: thi Alt var hende gunstigt, imod ham syntes Alt sammensvoret.

I denne sit lykkelige stille Regentstabs Tid fik Eloise, som længe Intet havde hørt fra ham her, hans Sammerhistorie i Hænderne, af hvilken hun var saa stor en Deel; man

tænke med hvilken Virkning paa hendes Sjel! Ikke at Meget af Abælard ei saa ganske nøiagtig eller smt torde være fremstillet, men selve hans Sinds Farve, da han saae allevegne kun Fiender, følede allevegne sit Liv i Fare, dette ned slog hendes Sjel. Alle gamle Saar bleve oprevne hos hende; men hendes eneste Tanke var, at lindre sin Mands og Bends Saar, at have ham over sig selv. Hun skrev sit første Brev. *) Med hvor om Staa-
 sel, i hvor kunstige Overgange det er forsat-
 tet, fremlyser først da, naar man sammen-
 ligner det med Abælards vilde Historie af sine
 Elendigheder. Enhver blid Erindring opbyder
 hun, at vinde Indgang i hans Hjerter, at
 bortlede hans Aand fra grublende Mismod, og
 da hun intet Opholdssted kunde give ham selv
 i Paraflet, did at indbyde hans Aand. Glemme
 skulde han Fiender og Munk; for sit Plante-
 sted, for Kone og Døttre skulde han leve.

*) Hendes Breve og Abælards Svar ere tilføiede Berings-
 tons Historie om Abælard og Eloise, paa Latin og
 Tysk.

Liig Leucothea kaster hun, den Verdens Storm
undslupne, Baandet til sin Elskede, farlig
Svømmende, at han ikke skal synke.

Følende hendes store Forholds hele Over-
magt svarer Abælard fuld af Erbødighed. Eloise
ses Navn, som sin mest elskede Søsters, sætter
han foran sit, anbefaler sig i hendes Bøn, stiller
i Lovtaler Dwindelkjonnet højest i Vejret o. s. v.

Med alt det var Eloise ikke tilfreds-
stillet. Den store sandhedelskende Kone træns-
ger sig nærmere til ham, afvender alle over-
drevne Lovtaler over hende og hendes Kjen-
affører sit Hjerter, som for Gud, viser at
hun udelgelig behøver hans Bistand, at han
ikke kan nægte hende den, hun fornædler sig
selv og tvinger med sed Magt hans Bistand
over til sig, — i dette, reent som Eulens
Lys tænkte, heltemæssig skrevne Brev som, ud-
revet af en første Hjertesituations Sammen-
hæng, er bleven holerisknedrigen mistydet.
Eloise kunde med det møde for Hjerteskjenderens
Trone, og skulde med det maafee vinde den
højeste Sejerskrands. Ikke paa eller forbisg-

vende Tanker og Grindringer fordomme; men Tanker, som vi elske og nære. Et Hjerter, som bortkaster enhver Besmyttelse, som gjør sig selv Uret, for, al menneskelig Dyrkelse til Trods, ikke at synes hendes Elskede bedre, end den Alvidende seer hende? Er dette ikke det reneeste, største Hjerter? Om mange mandlige Sjele ere i Stand til saadanne Bekjendelser, er at tvivle paa. — „Jeg vil ikke, at Du, naar Du opfordrer mig til Kamp, siger: „i Svaghed worde Dyden fuldendet; Ingen worde kronet, som ikke kæmper.“ „Jeg forlanger ingen Sejerskrone; nok er det mig, at undvige Faren. Sikrere er dette, end Kampen. I hvilken Braa af Himmelen Gud sætter mig, er jeg tilfreds. Der misunder Ingen den Anden, hvor enhver har nok i Sit.“ Heltmodige Bekjenderinde! Bortkaste alle Hyklerier. Den høieste Opførelse er rene Sandhed.

Abelard træffer hende — svagt; han stikker hende en Bøn, som hun skal bede for ham og sig. Men ogsaa denne Fordeel kunde

Eloise ikke nøjes med. Uden med et Bogstav
 vibere at melde om sin Kummer fordrer hun
 af Abælard en Ordensregel for sit Køn.
 Dette, siger hun, har endnu ingen Regel;
 alle ere gjorte for Mændene; den qvindelige
 Natur fordrer en egen, til den passende, mil-
 dere Regel. Med ligesaamegen Omhed som
 Kraft viser hun Grunden heril, affører saare
 anstændig sit Kjøn's Svagheder og Farer, og
 taler om den udvortes hykleriske Gjerningshel-
 lighed med Sprog af Bibelen og Fædrene liig
 Luther. Fremfor Alt advarer hun, at Eri-
 teren af saadan Regel ikke maa sætte Fuldkom-
 menheds-Idealer for høit for den menneskelige
 Natur; Kvinden være det nok, naar hun
 naaer til den mandlige Dyd; egentlig være
 hendes Djemed humslig Dyd. Meer end Aspa-
 sia taler i dette Brev; en Priorinde og Abbe-
 disse, som i saa mange Aar havde lært at
 kjende det qvindelige Hjerter og af Ordensreg-
 ler usvaktet tænkte i Alderdommens hele Ung-
 domslyste.

Derfra torde nu Abælard ikke trække sig tilbage; som Stifter af Paraklet maatte han undervise, lære. Han skrev for Klosteret; Eloise havde naaet sit Ojemed. Man tilsendte ham Problemer, som det ofte blev ham tungt at opløse. Havde dette taknemmelige Arbejde, der med saa megen Kjerlighed blev modtaget, været ham nok! Men snart paadrog han sig en ny Fiende, og Eloise var dertil den ustyldige Årsag.

Tilloftet af hendes Nye, af Paraklets Elevers priste Tugt, Orden og Lærdom, kom den hellige Bernhard at besee Klosteret, maaskee og at finde Fejl deri, da han var en hemmelig Fiende af Abælard. Han fandt ingen: tvertimod maatte han, mod sin Villie, beundre alle Eloises Indretningers Visdom og skjønné Ansand; med den største Højjagtelse for hende forlod han Klosteret. Et Udtryk havde været ham paafaldende, og forekommet ham som et nyt Paafund, det Ord *transsubstantial*; Eloise gav Abælard Efterretning

om Besøget og meldte ham aabenhjertig ogsaa dette. Naturligviis vilde en Anden, der kjendte Bernhards store Anseelse og hans Charakter, have ladet det berøve med Ordet eller Anmærkningen derover; han havde været nøjet med Roesen. Ikke saaledes Abælard. Han tilskrev Bernhard et heftigt Brev, rettede det badlede Ord, revsede ham for mange flere nye Paafund i den af ham oprettede Orden og gjorde sig ham derved til uforsonlig Fiende. Snart fremtraadte mod Abælard en Kjætterklage udaf hans lange siden skrevne Skrifter; et Consilium blev sammentaldt, Abælard indkaldet, fordømt, og ihvorvel Paven paa hans Eftersending neddyssede Sagen og man ifølge deraf ikke kunde tilføje ham noget; saa var dog eengang Kjætterpletten fastet paa ham. Bitter og forredelig begav han sig til Klofret Clugni, hvor den ærværdige Abbed, Petrus Venerabilis, som en Engel og Patriarch, optog ham. Her henlevede han sine sidste Aar rolig og from, men fjed af Livet; han blev syg; for at nyde bedre Luft blev han bragt til St.

Marcel, hvor han — døde. *) Sorgelige Levnetsløb! Den Ulykkelige var for svag til at bære den Skjebne, der for en Ungdomsfejl traf ham; han laae under for den.

Saa snart Eloise erfarede hans Død (den ærværdige Abbed meldte hende den selv ærbødigt), meldte hun Abælards gamle Ønske at hvile i Paraklet. Det blev hende opfyldt; ved Natterid ledsagede Peter den Ærværdige hende selv did, og forrettede Erequierne med rørt og rørende Umindelse. Paa Eloises Bøn udsædige han et Forladelsessbrev for den Afdøde, hvilket med store skønne Bogstaver blev hængt over hans Grav. Tyve Aar overlevede ham Eloise, hadret og elsket, et Mynster for sin Stand. Hun døde 1163 den 17 Mai paa en Søndag. Ved Abælards Side blev hun begravet. —

I Paraklet herskede Bekjendtskab med de Gamle og Kjerlighed til dem; Eloise levede i dem; de lærde Sprog vare Studier i Para-

*) I Mæret 1142 død 21 April.

flet; til Eloises Minde blev endnu mange Aar efter hendes Død Pindsegudstjenesten holdt paa Græst. Lucan og Seneca, synes det, vare denne aandige Heltindes Yndlingskribenter, aabenbare formedelsst deres Indhold, hvorved hendes Sind styrkede og hævede sig. Ved den overordentlige Stjebne, der traf hende, behøvede hun overordentlige, store Sjæles Tænkemaade; derfor er og hendes Stil mandig, kraftig, snarere raa end glatter; i ethvert Tankernes Træk ligesaa fin som bestemt, et dybt Vidnesbyrd for indvortes Hjerresandhed. Ingen Linie i Hope grændser, endog ikke langt fra, til hendes Tænkemaade.

Tre tunge Problemer har Eloise i sin Charakter opløst, eller snarere vist tre Fuldkommenheder i fineste Livspunkt, qvindelig Kjerlighed, qvindelig Styrke, qvindelig Højhed. Den Kjerlighed nemlig, der glemmer sig og eksisterer ifkun i den Elskede, der i ham føler Lidelser og Glæder. For at glæde ham, at hjælpe ham er hun til; i ham ifkun er hendes Besiddelse,

hendes Mydelse, hendes Vaaning. Den højest qvindelige Styrke viiste hun, ogsaa ved de bitterste Vanheld, Resignation, hvorved en Kvinde formaaer Alt. Denne Resignation holder hendes Sandser samlede, hendes Mod og funde Forstand oprejste. Imedens Manden let forvirrer sig og derved selv taber, tager hun af Stjebnens Hænder, hvad der kommer, og bruger det virksomt. Derved overvinder hun, ogsaa i det mest Forhadte, Stjebnen. Den højest qvindelige Højhed endelig er Sandhed; Sandhed, som veed af ingen Sminke, af ingen falsk Selvroes, og heller ikke taaler falsk eller flet Pries af andre. I denne Følelse formaaer Kvinden at sige eller at gjøre Ting, som Manden ikke veed at sige eller at gjøre, naar han fri for enhver Anmasselse, handler af medfødt eller tildannet Storhed, af Hjertets Reenhed. Hendes Stands, selve Christendommens falske Dyder og Fortjenester vare Eloise høist imod; ved slige vilde hun, end ikke i Himlen, have højere Sted eller Belønning. Hendes Højest af Qvindelighed var

Mandskraft i enhver Qvindens smme og ud-
holdende Godhed. At hun aldrig lod sin be-
skæmmede, forhaanede, forfulgte, sure, ulide-
lige Abælard synke, at for hende stedse svævede,
af ingen Plet fordunklet, hans rene høje Ung-
domsbillede, at ingen Verdens Domme ansag-
tede hende til deri at forandre det Mindste,
at hun tvertimod, endog tilbød i sin Kreds,
forsvandt for ham, da hun søgte at holde,
at have ham, alene ham; denne aldrig vis-
nende, aldrig afblomstrende Ungdoms Kraft *)

é del Donnesco-la cima.

*) Er Qvindelighedens Høide.

Jens Kragh Høst.

Moderen eller den ædle Hævn.

Starckenbach.

Send Deres Breve herhid til Starckenbach, Kjære Ahlberg; thi min skønne Plan er ganske tilintetgjort. Jeg havde neppe Tid, endnu engang at gotte mig med Vinzis' herlige Malerie af det skønneste, det ædlest Nvindehoved. Erindre Dem, hvor ofte vi tabte os i Hensykkelse foran dette sjelfulde Malerie! Da forlod jeg Brussel, sagde med bankende Hjerter Rhinen Farvel, fløi, uden Ophold, gennem Westphalen, og var i Dag, den Dag min Faders Brev havde bestemt mig, hjemme.

Aldrig i mit Liv har jeg havt en bitterere Følelse mod Menneskene, end da jeg betraadde

Flodbredden paa denne Side af Rhinen. O,
 udbød jeg: da min Moder endnu var min
 Moder, da gik alt anderledes. Hvad tør jeg
 sige om en Stedmoder, da min egen Moder,
 som havde kunnet opfylde mine Ønsker, saa
 koldt afflog mig det? Hele det ulykkelige For-
 hold mellem mine Forældre havde aldrig været
 mig saa trykkende, som da jeg selv maatte
 lide derunder. Jeg Egoist! Nu kunde jeg
 ikke nægte det for mig selv, og sagde mig
 det ogsaa hundrede Gange paa hver Station:
 Min Fader har Ret, min Stedmoder har Ret;
 thi mine Rejser, saa simpelt jeg end levede,
 hvilket da endelig heller ikke var saare simpelt,
 kostede dog Summer, som kun mine Forældres
 Kjerlighed til den eneste Søn og min ubegrænd-
 sede Lidenskab for at rejse kunde kalde ubetyde-
 lige, og dem min Stedmoder, saasnart hun
 kjendte vort Huses Indtagter og Udgifter, og
 kastede et Blik i Fremtiden, maatte ansee for
 alt for store. Det vidste jeg, men dog blev
 min Phantasie hængende ved Navnet Steds-
 moder.

Had blandede sig i mine Følelser. Thi — vare mine Forældre ikke blevene skilte fra hverandre, var jeg nu i Schweiz, til Foraaret i Italien og saa videre. De kjender min skjønne Plan. Alt det maatte jeg nu opgive, og hvorfor? hvorfor? —

Jeg skrev til min Moder, saasnart jeg fik Befaling at vende tilbage, jeg gav hende at forstaae, at Tilintetgjørelsen af alle mine Ønsker kom fra min Stedmoder. Jeg skammede mig lidt; men dog haabede jeg, at min Moder, for at fuldkaste min Stedmoders Ønske, skulde give mig de Summer, der fattedes mig, og hun svarede mig, at hun beklagede mig, at det imidlertid var godt, om jeg adled min Faders Befaling.

Jeg læste og studerede. Min Moder, som elskede mig saa ømt, skrev det, og med den Kulde! Jeg sølede i det Djævlisk, jeg veed ikke hvilken Synderknusning i mine Følelser. En hadesfuld Dæmon tilhviste mig: du er ligesaa vel skilt fra din Moder, som din Fader er det. Ved Skilsmisken deled mine Foræl-

bre deres Børn mellem sig: min Fader beholdt mig, min Moder min Søster. Og er dette Brev, udbred jeg fuld af Brede: ikke ligesaa koldt som Stilsmissbrevet? Jeg er ikke længere hendes Søn!

Godt! udstødte jeg koldt, og bestillede Heste. Og dog, naar jeg igjen tænkte mig min Moder, denne ædle Kone, som i sit lidende Hjerte bærer en blid Viisdom dybeste Rolighed! Jeg tog en Omvej af nogle Mile, og kom til Valenstedt, hvor hun lever med min Søster.

Jeg brød af, kjære Ahlberg, jeg maatte afsprede mig efter Mindet om disse Dage, for ikke at give Plads for en Bitterhed mod — min Stedmoder, hvilken altid angriber mig saa ofte jeg tænker paa at jeg talede med min Moder. Jeg traadde ind i hendes Værelse. O min Karl! udbød hun, og sikkert saare smertelige Følelser bruste heftig i hendes Barm, hendes Dje brast i Taarer, og det har hos min Moder ret meget at betyde. Der und-

flap hende i denne Overraskelse enkelte Ord, Graveller skulde jeg sige, eller kun Suk, over hvilke hun i Sønnens Arme ikke var Herre, og som i mit Brøst, der desuden var fuldt af Bitterhed, vakte al muelig Bedrøvelse.

Det er min Fader, sagde jeg, og derfor tier jeg, elskede Moder!

Det vil sige, faldt hun mig ind i det hun hurtigt fattede sig: du vidste meget Ondt at sige, naar det ikke var din Fader? Unge Menneſte, sejede hun med den blide venlige Stolthed, som De kjender, til: Paaberaab dig ikke et Tilfælde, en Kjaede af uundgaaelige Begivenheder, som gave din Fader Skinnet af Uretfærdighed. Og nu gik hun op og ned i Haven med mig, og fortalte mig, hvorefter af Skilsmisſen med min Fader var kommen, at den havde været uundgaaelig, havde sit Udspring mere i menneſkelig Svaghed, uforudseete Tilfælde, end i Forsæt, end i mine Forældres og selv min Stedmoders Karakter. O, De skulde have hørt, hvorledes hun selv for min Stedmoders Intriger fandt de aller-

sandsynligste Undskyldninger, ikke med den forsængelige Prætension hos et Menneske, der undskyder sin Fiende, for at gjere ham end mere hadeværd eller sig end ædlere, end uskyldigere. Hun fortaug ikke det Onde, man kunde sige om denne Kone, men hun viste mig virkelig saa klart, hvor mange Traade, hvilke ikke havde havt deres Oprindelse i min Faders og min Stedmoders Hjerter, der havde medvirket, at jeg ikke kunde andet end finde Undskyldninger for min Stedmoder.

Og nu, begyndte hun paa ny, i det hun greb min Haand, og trak mig ned til sig paa en Bænk: det være med ham som han vil. Lad mig være saa uskyldig, de andre saa skyldige, som du vil, og ganske uskyldig er selvsen noget Menneske, undtagen i dine Bøger. (Hun sagde det sidste i en skjøn Bemod) Hvad nu? Hvad mener du, vi kunne gjøre? Tilstaae kun, at din Sjæl er ikke ganske frie for Had til din Faders Kone. Vi Mennesker — gid du indsaae det min Sen, og alle unge Mennesker, der fordrer en

uplettet Dyd eller slet ingen! — Vi Menne-
 sker maae ofte give efter for Begivenhedernes
 Valde. Din Fader sejlede maaskee kun een-
 gang ved en for blod Godhjertighed. Jeg
 gjorde for megen Regning paa en Kjerlighed,
 hvis Magt Tiden havde svækket. Hiin Kone,
 som du saa gjerne ønskede at finde skyldig alene,
 er en elskværdig Kone, en fortræffelig Moder,
 ikkun forsængelig. Jeg fornærmede hende fordi
 jeg ikke kjendte hende, hun gjorde mig ulykke-
 lig fordi hun holdt mig for ond. Disse tre
 smaae Svagheder voldte med Tiden en lykkelig
 Families Undergang. Hvad der bliver os til-
 bage, er alene at redde det Gode, som endnu
 kan være derved, og det, min Søn, det er i
 de fleste Tilfælde det Bedste, Menneſket kan
 gjøre, og som han sjelden gjør, fordi han ikke
 kan modstaae en blind Hævn's Drikt. Jeg har
 gjort hvad jeg kunde. Jeg løste saa blidt som
 muligt mit Egetræks dyrebare Baand, fordi
 det maatte løses. Jeg gav den Kone, der
 tvang mig til at løse dette Baand, i det mind-
 ste ingen Grund til nyt Hæd, som kunde kun

træffe dig, dig min Son. Denne Begivenhed har sat os alle paa den Punkt, som saa let kan gjøre os alle uenige. Lad du det være nok med at jeg og din Fader ere adskilte, gjør Rivten ikke større og ulægeligere. Din Fader frygter i dig min tavse Dommer, hans Kone en hemmelig Fiende. Naar man frygter, kan man ikke elske. Hadet, Tvedragten vil udbrede sig videre, naar du ikke betager dem begge Frygten for dig. Paa dig min Son, vil det beroe, om der endnu mellem dine Forældre skal blive et Kjerligheds Baand, deres Børn.

Her gav hun sine Taarer frit Løb, og jeg lovede hende i denne vemodsfulde Time, ikke at synderrive det Baand, der endnu bestod imellem os alle. Hun gjorde mig nu bekjendt med den Kones Karakter, som jeg skulde leve med, og hun bad mig at rejse saasnart mueligt.

Det gjorde jeg; da jeg tog Afsked, omfavnede hun mig endnu engang med Omhed, og sagde i en ubeskrivelig rørende Tone: min Son jeg vilde være lykkelig, om din Fader agtede mig, og om din nye Moder ikke hadede

mig. Gaae, Mennesket kan meget. Betænk,
 at jeg da først vilde være ulykkelig, naar din
 Fader ogsaa maatte glemme, at du er hans
 Søn. Du kan hindre det, naar du mere vil
 det Gode end Skikken af den Ret, din Steds-
 moders Fejl have givet dig! Gaae, og Him-
 len være med dig! Glem ikke at Enighed med
 din Stedmoder vil undskylde din Fader i Ver-
 dens Øjne, at hendes Had til dig vorder en
 nye Brøde hos din Fader, saa uskyldig han
 end mon være deri. Du har min Rolighed,
 din Faders gode Navn, endog din Stedmoders
 Anger i din Magt, den helligste Skat Stjeb-
 nen har betroet dig. Omgaaes forsigtig dermed!

Saa talte hun, og jeg drog bort med
 den Beslutning, nøje at følge hendes Befal-
 inger, skønt just denne stormodige Godhed end-
 mere indtog mig mod min Stedmoder. Jo
 nærmere jeg kom min Fødeby, des bitterere
 bleve igjen mine Følelser. Jeg vilde tvinge
 dem. Jeg forestillede mig min Stedmoder under
 de behageligste Stikfælder. Det lykkedes ikke.
 Endelig overlod jeg mig til de bedre Indtryk,

Synet af den Egn, jeg som Dreng saa elsket, saa fuld af Kjerlighed havde gennemstrejset, gjorde paa mig.

Gode Gud! hvor trangt var det Rum, der fordom syntes Drengen saa umaaleligt! og med hvilken Magt slog dog mit Hjerte for denne Skov af hundrede Birke, som jeg ellers kun med Gysen betraadde! Hvor drog endnu den lille Dam, mellem hvis viftende Siv jeg for skjulte min Glæde af Noddestaller, mine Blik til sig! Mine Følelser vare blevene blidere. Jeg havde nu villet tilgive mere end et Navn, Erfaringen maaskee ligesaa ofte har velsignet, som forhaanet. Hun er min Moder! forsikrede jeg mig selv, da Bognen holdt uden for Porten, der var lukket.

Der var ingen hjemme, som jeg kjendte, undtagen en gammel Tjener, der, saalange jeg har levet, har været i vort Hus, og ved Deeltagelse i mine Forældres hele Skjebne, ved sin godhjertige rørende Trost, er bleven ligesom et Lem af vor Familie. Den gamle troe Goelieb modtog mig med et Frydestrig, der

dog strax gik over til et Par tungtsindige Blik, ved hvilke han trykkede mine Hænder, og lod falde Ord, der just ikke syntes mig at indeholde nogen trøstelig Commentar over Ordet Stedmoder.

Strax derpaa kom min Fader tilligemed min Stedmoder tilbage fra en Spadseretur. Jeg gik dem imøde i Gaarden. Paa min Moders Ansigt laae Ordet Stedsøn ligesaa læselig skrevet, som maaskee paa mit et ligesaa slemt Ord. Selv min Fader var koldere, mere fremmed, endog urolig, og i slige Øjeblikke, dem man helst skulde ende saa hurtig som mueligt, søger man at hjælpe sig med en høflig Venlighed, der endmere ængster et oprigtigt Hjerte.

Denne Venlighed anstod ingen af os tre, og da jeg paa engang noget borte saae den gamle Gottlieb med Haanden for de vaade Øjne, blev jeg underliggen rystet. Jeg kastede mig heftig om min Faders Hals. I hans Øje traadde Taarer; han trykkede mig til sig. Vi vare begge dybt rørte, og midt i denne syn-

berlige veemodige Følelse havde jeg Fatning nok til at give Algt paa min Moder. Med en Rødmen, syntes hun mig, ikke at betragte, men at beregne den omme Stilling, hvori jeg stod der med min Fader. I hvad hendes Fornemmelse og maatte være, kastede jeg mig nu med et aabent Hjerter til hendes Bryst, og sagde til hende: Jeg beder om Deres Kjerlighed, min dyrebareste Moder, som om en af mit Livs bedste Gaver. Jeg sagde det med Tyriighed, Hefstighed, mit Bryst var saa fuldt. Hun svarede det værste, som kunde svares, høflig og kold, og saaledes gik det Djeblik, der kunde have bragt os i et taaleligt Forhold til hinanden, unyttet bort. Vi gik ind.

Min Fader anviste mig mit Værelse. Han betragtede mig længe stivt og med Betydning, som om han vilde gjette mine Tanker, eller som om jeg skulde gjette hans. Han trykkede min Haand, og vi skiltes tilvisse rorte, men jeg torde sige, just derfor koldere fra hinanden end ellers var skeet. Ingen af os tre veed at finde den rette Mine og Stemning, og det,

tænker jeg, gode Ahlberg, er ene nok til at gjøre endog de bedste Menneſter uenige. Min Stedmoder er en behagelig Kone mod hele Verden, kun ikke mod mig. Hun smiler til mig ſom til enhver; men dette Smil er ſaa lurende, ſaa tveetydigt, ſaa falſkt endog torde jeg ſige, at jeg behøver al Umage for ikke at ſee ſurt, naar hun smiler.

Om min Moder taler ingen. Det ærgres mig, endſkjønt jeg maae tilſtaaе mig ſelv, det er det bedste, man kan gjøre. Thi roſte denne Kone min ærværdige Moder, vilde jeg anſee det for Spot: eller talede hun ilde om hende; Himmel! og dog er denne Tavsbed mig meget imod. Jeg føler, at der maa ſkee, vil ſkee noget; jeg ſeer den dunkle Sky, ſom truer os alle, og ſom vi med Magt trække hid, uden at man kunde ſige til nogen af os: du er ſkyldig! Og derfor har jeg med Glæde modtaget min Tantes Forſlag at beſøge hende i Schleſien. Min Fader ſagde hverken ja eller nei dertil, da jeg forelæſte ham enkelte Steder af min Tantes Brev, thi jeg kunde ikke give

ham Brevet. Min Tante, som elsker min Moder uendelig, er en usorsonlig Fiende af min Stedmoder, og dette Had talede høit og magtigt i hendes Brev.

Min Stedmoder, som kjender det Had, rødmede, da jeg talde til min Fader om Rejsen. Hun kastede et skarpt, et fiendsk Blik paa mig. Dette Blik vakte min Medlidenhed, jeg veed ikke hvorved. Jeg haaber, sagde jeg til hende og bukkede, at Tante skal ledsage mig, naar jeg kommer tilbage. Jeg sagde dette saa ærligt som muligt. Hun forstod mig. O, sagde hun rørt: hvor saare vilde jeg vide Dem Tak, naar dette lykkedes Dem. Hun slog Njet ned, holdt Servietten for Ansigtet, og viftede hemmelig et Par Taarer af Øjnene.

Jeg haaber det med Tillid, sagde jeg syrig, og kyssede hendes Haand. Bevæget forlod hun Bordet. Min Fader taug, og skrev med Gassen paa Tallerkenen, som om han ikke troede paa min Søsters Forsoning. Jeg rejser altsaa. Thi vor Afsærd er nu som den var før. Min Stedmoder har ingen Tro til

mig, og saa gaaer enhver gjensidig Øttring af vore Hjerter unyttet bort.

Grasberg.

Hvor gode og onde Menneffene dog paa en og samme Tid kan være! Min Tante er den godhjertigste Kone af Verden, [som af Hjertet elsker min Fader og min Moder, som har de frommeste og strengeste Forestillinger om barnlig Lydighed, og som dog — Godt! Godt! raabte hun mig imøde i Vognen: godt, at du kommer. Du er min Arving, min Søn! og med min Villie skal du aldrig mere betræde din Faders Hus! En Mængde Domestiker var nærværende, da hun sagde det. Neppe var jeg i hendes Værelse, før hun med stedse stigende Hidsighed forbandede min Stedmoder, og svor, at hun gandske vilde bryde med os, saasnart jeg kun gjorde Mine til at see min Fader igjen, min Fader, hendes Broder, som hun virkelig elsker ubeskrivelig.

Jeg lod Stormen gaae over, fortalte hende, i den Hensigt at berolige hende, Besø-

get hos min Moder, hendes Samtaler om mit Forhold mod min Stedmoder. Men det var at gyde Olie i Ilden. Hun skaanede ikke engang min Moder, for hvem hun ellers har en ubegrændset Afgtelse. Hun kaldte hende en sentimental Hyklerke. Kort, hendes Had var saa kraftigt, at jeg ikke engang torde vove, med den koldeste Hentydning at nævne min Stedmoder.

Efter nogle Dages Forløb forelagde hun mig en Plan, der havde styrtet min Fader i den hjælpeløseste Armod, og hvis Udførelse rigtig nok hænger ene af hendes Villie. Her yttrede jeg uden Tilbageholdenhed min hele Affkye. Jeg vil, sagde jeg uvillig: dele Alt med min Fader, Armod og Elendighed; men jeg var et Naturens Affkum, vilde jeg, med hvem der end er, dele Planen til at gøre min Fader ulykkelig. Det er Deres Broder, Tante, og min Fader. Vil De gøre ham fattig, godt, lad det saa være! Men saa kunde jeg ikke være Deres Arving, thi hvad jeg har er min Faders Ejendom.

Og din Stedmoders? ikke sandt? foer
hun hidlig op.

Og min Stedmoders! forsikrede jeg.

Hun betragtede mig rasende og med Forsagt. Unaturlige Sen, sagde hun bitter: som hjælper sin Moders Fiender! og uden at høre paa mine Foreskillinger, forlod hun mig.

Jeg var i Forlegenhed, ikke for mig selv. Jeg vidste, hvad jeg havde at gjøre. Men da jeg rejste hjemme fra, sagde min Fader til mig: du veed min Sen, at mit Vel størstedelen hænger af din Tante. Jeg lægger min Tilfredshed i dine Hænder, og jeg haaber, min Sen vil omgaaes forsigtig med sin Faders Tilfredshed.

Nod Aften kom min Tante igjen til mig. Rigtig, sagde hun med et ikke roligt Ansigt: Sønnen bliver altid Sønnen, og du skylder rigtig nok altid Verden Sønnens Anstand imod Faderen.

Verden, sagde jeg (thi burde jeg her hykle?) Verden skylder jeg intet; men min Fader er jeg Kjerlighed skyldig. Verden vil strengt

dømme min Fader, og den vil det, frygter jeg, da hans Søster, hans elskede Søster saa ubarmhjertig foregaaer den. Men jeg er hans Søn, jeg tør ikke engang vide, at han kunde fælde. Jeg sagde det med den sømme Tone, for at røre hende. Hun blev og rørt. Hun omfavnede mig med megen Hjertelighed. Ak, mit Barn, raabte hun! og Moderen til en saa god Søn kunde den føleløse Mand forskyde? og havde din Moder end fortjent Slitsmissen, han maatte have tilgivet hende, fordi hun havde givet ham en saadan Søn. Og saa fleg hendes Brede paa nye. Dog ja, sagde hun endelig i det hun satte sig: jeg tør dog ikke engang i din Nærværelse sige, hvad jeg tænker om ham. Godt! Godt! raabte hun med Varme: du er god! det er du! Men jeg veed, hvad jeg har at gjøre.

Nu taug hun vel om min Fader, men des bitterere talte hun om min Stedmoder og hendes hele Familie, og i denne Punkt var hun uforsonlig. Min Stedmoders Datter lever her strax i Nærheden hos en Slagtning. Jeg

søler dybt, at det var høist passende at besøge hende. Jeg slog engang paa den Strang, men min Tante blev saa opbragt, at jeg maatte opgive ethvert Ønske at tale med hende, og siden giver hun saa uafslædig Ugt paa mig, som om hun frygtede at jeg vilde søge hemmelig at faae hende i Tale. Hun har for Alvor truet mig, uden alt Hensyn at gjøre sine Retligheder til min Fader gjældende, saasnart jeg gjorde det mindste Forsøg paa kun at see denne forfærdelige Kones Datter.

Jeg sagde hende, at min Stedmoder vilde tilregne mig hendes Haardhed. Hun smilede og udbrød: just det skal hun. Hun skal see, at vi hade hende.

Jeg tør ikke see min Stedsyster, for at skaane min Fader, men jeg er ogsaa des hjerteligere kjed af Livet her, og det første Paa-
 skud, jeg kan flude til igjen at vende tilbage til Starckenbach, vil være mig det bedste.
 Lev vel.

Starkenbach.

Her er jeg. Min Tante gav mig selv Anledning til at vende hid tilbage; men min Tilstand er derfor i ingen Henseende bleven bedre. Min Stedmoder modtog mig neppe artig, min Fader med en saare mørk Pande. I Sandhed det fortrød mig meget alvorligen, da jeg intet fortjente mindre end en saadan Modtagelse. Jeg havde, sagde min Fader, da jeg var alene med ham, tiltroet dig om ikke barnlig Kjerlighed, dog saa megen Levemaade, at besøge din Stedsyster. Jeg vilde tale, men han drejede sig koldt fra mig, og gik til sin Kone.

Og nu var det bedre at jeg havde tiøt; thi hvad kunde jeg have sagt, som ikke vilde have bedrøvet ham endnu mere? Seer De, saaledes forstyrres en Rist i den huuslige Lykke, i Naturens Orden efterhaanden alle Baand, som Naturen for stedse knyttede. Der har De det Frygtelige ved en Skilsmisse. Manden, der skilles sig fra sin Kone, sætter sine Børns

Kjerlighed, ja Agtelse, sætter sin Fadersælsse paa det allerfarligste Epil. Thi, sig mig, med hvilket Øje kan Sonnen betragte sin Fader, der holder op at elske Sonnens skyldfrie Moder? tilsidst støder hende fra sig?

Jeg har Umage med, just her hos min Fader, meer Umage med at være retfærdig imod ham, end hos min Tante, hvor alt sporede mig til Had. Ethvert venligt Blik, han kaster paa sin Kone, synes mig en nye Uretfærdighed mod min Moder. Og dog har jeg lovet min Moder, aldrig at lade denne Følelse yttre sig. Gudskelov jeg har hidindtil kunnet holde Ord. I Dag kommer min Stedsyster hertil. Man har dulgt det for mig, sandsynligen, fordi man ikke haaber meget Godt af mig. Des hellere vil jeg være. Nu kommer hun just. Jeg gaaer.

Jeg traadde ind i Værelset. Min Stedmoder sagde med en kold haanlig Mine til mig: Da De i Eschlesien ikke var saa god at

beføge min Datter, saa — og her førte hun sin Datter hen til mig, og i samme Øjeblik slog jeg og Datteren en høj Latter op, der ingen Ende fik. Min Fader og min Stedmoder stode forbavsede, og end mere forbavsede blevede, da jeg greb Pigen's Haand, og i en Tone som om jeg var hendes gamle Bekjendte, sagde: saa sees vi da endelig igjen, og saaledes, De min dyrebare Søster? Seer De gjerne, at jeg takker Stjebuen derfor, saa modtag min Forsikring om den broderligste Kjærlighed.

Hun rakte mig den rødmende Kind, og dette Kys blev til en Omfavnelse, der ikke havde kunnet være sømmere. Hør nu, kjære Ahlberg, Gaadens Oplosning.

Da jeg var i Schlesien hos min Tante, kommer jeg engang frem fra Højene ved Kinast, en romantisk Klippe, hvorpaa hæver sig en saare stien gammel Borg. Jeg var klædt som en Jægerdreng, med graae Kamaster, en kort Dreje, med Lasse og Bøsse. Et Selskab unge Herrer og Piger kommer mig imøde.

Kjære Ven, sagde en af de unge Herrer, efterat han havde mønstret min Dragt: vil Han være saa god, at føre os op paa Kinast, vi vil gjerne vise os taknemmelige derfor.

Jeg saae Feiltagelsen, smilede og sagde: ja! uden at røbe min Stand. Jeg ledsagede dem. Forblandingen af Personer satte mig i gode Lune. Jeg blev ved med Fornøjelse at spille den Rolle, man havde givet mig, og søjede kun saameget til som behøvedes for at gjøre Jægerknoen interessant. Man indlod sig med mig, som man indlader sig med en saadan Knos. Herrerne begyndte at tirre mig, for at saae Damerne til at lee. Jeg lod dem til en Tid frit Spøg, gradviis havde jeg mig. Man begyndte at vise mig Ugtelse. Man spurgte om min Skjebne; thi en Jæger, der talede saa godt, kunde ikke være noget almindeligt Menneske.

Men min Fader var intet uden en Bonde. En af Herrerne spurgte, om jeg alt var gift. Jeg sukkede. Pigerne betragtede mig nu nysgjerrig. Man trængte ind paa mig, og jeg

fortalte en Roman om en uslykkelig Kjerlighed, der under Fortællingen bevægede mig selv saameget, at jeg fortalte med saa rørende en Sandhed, at Taarerne stode mig og Vigerne i Øjnene. Jeg gjorde min Elskede til en Landsbypige. Men jeg tillagde hendes Hjerter den højeste Dannelse.

De yttrede alle det Ønske at lære at kjende hende, og man tilbød sig med en virkelig rørende Menneſteſkerlighed at befordre Forbindelsen med min Brud. For at slippe deraf, thi nu faldt det mig tungt at narre saa gode Menneſker, ſagde jeg, — og den Forlegenhed, hvori jeg var kommen, forſtorrede Sandheden af mine Ord — hun er død!

Jeg udtalede diſſe Ord med Forlegenhedens dæmpede Stemme, og taug. Alt taug et langt Minut. Alle vendte Øjnene til Jorden. Troe mig, Ahlberg, jeg var i forunderlig Bevægelse og Forlegenhed paa eengang. Jeg gik videre; thi vi havde ſat os for at hvile ud. Man lod mig gaa foran, ſom om man ikke vilde forſtyrre min Smerte. Tavſe og ſerg-

modige fulgte de mig. Oppe paa Kinaast bleve vi igjen talende.

Jeg blev i min første Stemning, fordi den nu var mig naturlig. Nu var man nysgjerrig efter at høre Etto, som her iblandt Klipperne er saa saare sjønt. Den Mand, der her pleier at slaae paa en Fromme og gjere nogle Stud, var fraværende. Jeg tog min Fløite frem af min Jagttaske, og blæste. Jeg troer, jeg har aldrig phantaseret sjønnere, mere begejstret og rørende, end her i den lille Kreds af disse Mennesker, der stille sadde hver paa et Fjeldstykke omkring mig. Jeg endte med længeholdte, enkelte Toner, der døde hen.

Jeg gik med min Fløite ind i den mørkeste Hvelving for at nyde mit Hjertes egen blide Bevægelse. Jeg havde nu givet meget til at jeg havde været ene. Jeg kom en Grund efter igjen tilsyne. Mit Selskab sad endnu i Kredsen. Man havde talet om mig; thi man taug, da jeg nærmede mig. Man betragtede mig forlegen. En af de unge Herrer begyndte stammende at tilbyde mig en Haandsfuld Penge, som

de formodentlig havde samlet. Jeg afflog det med en ret god Vending. Men nu bestormede de alle mig, og det lidt ubestodent, at tage Pengene. En ung Pige, gid jeg kunde beskrive Dem det yndige Ansigt, rødmede alene. Hun bragte det dertil, at man ikke længere nødte mig, og det paa en Maade, som gjorde mig Ure. Da vi endelig igjen gik ned, tøvede hun ved en Brombarbusk. Jeg blev hos hende. Vil De afflaae mig, sagde hun med en huld Stemme, at bevare et Minde om mig, som et saare rørt Hjerter giver Dem? Hun tog en simpel Gulbring af Fingeren. Hun gav mig den. Jeg tog den i den Forvirring, hvori jeg var, og med to Spring havde hun naaet sit Selskab. Nede ved Klippen anbefalede jeg mig. De steg i deres Vogn, og Pigen tog alene med Blik fulde af smilende Godhed Afsted med mig. De toge Veien ad Warmbrunn. Jeg satte mig. Pigens elskelige Ansigt stod for min Sjæl. Jeg hængte Ringen i et Baaend paa mit Bryst saaledes som Hyrderne pleje for Espog. Det var meer. Dagen derpaa gik jeg i samme

Dragt til Warmbrunn. Pigen gif mig i et fremmed Selskab forbi, hun rødmede, hun smilede til mig med sjelfulde Blik, hun saae sig tigange tilbage efter mig.

Jeg saae hende ikke tiere, saa ofte jeg end siden strog omkring i Warmbrunn, i de omliggende Egne. Tiden drog sit dunkle Slør over Pigens elskelige Skabning; men ganske kunde den ikke røve mig Mindet om et skjønt Hjerte, der udøste sig for en Ulykkelig.

Og denne Pige var min Søster, er min Søster, lever under eet Tag med mig, og om Skjebnen, eller mit Hjerte ikke af disse Traade, som Tilfældet saa skjønt eller saa frygteligt sammentnyttede, væver noget, saa — Hvoraf kommer det, at jeg ved denne Tanke glad slaaer Hænderne sammen? som om ikke den mørkeste Skjebne kunde gribe Traadene med ødelæggende Hænder? — Videre! forbi det!

Nok, hun bød mig Kinden, og sagde sagte med et behageligt Spøg: O Komediant! og jeg sluttede hende med den største Zinderlighed i mine Arme. Min Stedmoder smilede, og

det for første Gang med Godhed. Hun trykkede min Haand. Altsaa har I kjendt hinanden? spurgte hun i en fortrolig Tone. — Neppe veed jeg, sagde hendes Datter, om jeg nu kjender ham. Hun truede med Fingeren. Hendes Moder, min Fader vare nysgjerrige. Vi sagde ganske simpelt overeensstemmende, at jeg havde ført hende omkring paa Kinast, og at hun havde anseet mig for en Jægerknos. Min Stedmoders Tone imod mig forandrede sig saare kjendeligen. Hun blev venligere, min Fader derimod med hvert Øjeblik mere eftertænkende. Thi kort og godt; jeg og Julie (saa hedder hun) vare ved at finde hinanden igjen som Søster og Broder, saa overraskede, at jeg i det mindste slet skjulte af hvad Art min Følelse var.

Vi vil, haaber jeg, sagde Moderen med et glad Blis paa mig og hendes Datter, vorde ret meget lykkelige! og derpaa tog hun sin Datter ind i et Sideværelse, sandsynligen for at sige hende hendes Forhaabninger, hvilke, —

hvad kan jeg derfor, — ogsaa ere mit Livs
Forhaabninger.

Min Fader gik urolig op og ned i Værelset, han betragtede mig adskillige Gange med rynket Pande; derpaa sagde han sagde og afbrudt: Min Søn, din Søster synes intet ubehageligt Indtryk at have gjort paa dig; men jeg beder dig, blev han sagtere og uroligere ved: vær forsigtig! din Lykke, vores alles Rolighed, meer end alt dette, den Fred, vore Hjerter endnu have tilbage, staaer paa Spil. Din Tante er uforsonlig. Hun vil aldrig tilgive mig mit Giftermaal. Men en Følelse hos dig for din Søster, saa naturlig den end kunde være, vilde fordærve det for os alle. Du troer ikke, hvormeget det koster mig at sige dig det, min Søn.

Han lagde sin Haand paa mit Bryst, og sagde med Saarer i Øjnene: det er umuligt! Alt vilde være tabt! Alt! Jeg beder dig, min Søn, overlæg dette.

Han stød mig blidt hen til Døren. Jeg gik, og fandt, at han ikke havde Uret, eller

jeg finder det kun nu saa, da jeg har sat mig i en roligere Stemning. Thi i Begyndelsen fandt jeg at en Forbindelse med min Søster maatte bringe alt det igjen paa rette Sted, som var bragt i Uorden. Min Søster gav jeg min Tante, min Moder. Jeg drømte.

Min Tantes Formue? Hm! Jeg vil ikke nægte Dem, at det er mig slet ikke ligegyldigt, om jeg engang skal være hendes Arving eller ikke. Men for Besiddelsen af denne Pige? jeg skammede mig over, at min Fader kunde tænke derpaa. Men vil jeg nogensinde have det Hjerte, saa giftig at fornærme alle min Moders Følelser ved et Ægteskab med hendes Fiendes Datter? Pigen er uskyldig, jeg og; men skulde det kunne trøste min Moder? O, jeg føler, jeg føler, min Moder vilde bringe sin Søn dette tunge Offer; men skulde jeg modtage det? skal hun opofre alt, alt, og vi intet, slet intet?

Seer De, hvor jeg alt ejner mit Livs sorte Traade i en ond Stjebnes Haand.

Starckenbach.

Hvilken Engel, hvilken god Dæmon vil
 adsprede den mørke Taage, som giftig svæver
 over os alle, over Skyldige og Uskyldige? Der
 staae vi alle, modløse, midtroiste, hadefulde,
 fiendske mod hinanden. Jeg frygter, min Fader
 kan ikke længere følge det for sig, at han er
 Skyld i al den Elendighed, som nedstaaer os
 den ene efter den anden. Han vil ikke sam-
 tykke i Forbindelsen mellem mig og min Søster.
 Min Stedmoder ønsker den, og saa anseer hun
 min Faders Uvillie for Uvillie mod hende og
 hendes Børn. Hun troer, at han bringer
 sin frastilte Kone eller sin uforsønlige Søster
 dette Offer. Jeg elsker Pigen ubeskrivelig; thi
 hun er ubeskrivelig elskværdig, og jeg har ikke
 Mod til at sige den dyrebare Skabning, som
 ogsaa elsker mig, i Sandhed elsker mig;
 jeg elsker dig! Min Stedmoder glætter, at jeg
 elsker hendes Datter; min Kulde mener hun,
 er min ærværdige Moders Befaling, og saale-
 des staaer nu Faders Lue frit i Vejret mod
 de Uskyldige. I dybeste Uvillie sagde hun ny-

lig til sin Datter: jeg vilde, mit Barn, give dig en Beskytter i din Fader, en Ven i din Broder. — Desværre har jeg intet givet dig uden Fiender, der alt for godt seje Hadet hos en uforsonlig Kone, der undertrykke Naturens helligste, mest velgjerende Tølelser for at gøre os uhykkelige.

De kan let tænke, hvad min Fader maa lide derved; men De kan intet Begreb have om, hvor denne vældige Storm af de mest modsigende Tølelser efterhaanden fortærer mit Indersite, saa at jeg undertiden føler mig paa den Punkt at vorde ligegyldig — (mod min Lykke? O var det kun det, jeg torde da ikke klage,) nej, ligegyldig imod den dyrebare Piges Lykke. Hun, Julie, som ikke kender vore Forhold, fordi hun paa den Tid, da mine Forældre bleve adskilte, levede i Schlesien, seer intet uden en Moder, som klager over Haardhed, føler intet uden en Uvillie mod min Moder, som hun kun kender af sin Moders Beskrivelser; hun, som med stille men høj Kjerlighed elsker mig, og troer om mig, at hiin Fortælling paa Kinast

er sand, 'at min Elskede er død, og at jeg elsker den Døde endnu stedse, og saaledes henhænges i haabløse Følelser; hun alene, Julie alene beklager jeg. Og dog seer jeg ingen Ende, ingen Udvej. Min Tante skrev min Fader til, og siden den Tid har han reent udforbudet mig at tænke paa Julie. Ogsaa min Moder, maae jeg troe, er med i Epillet; thi hun lader intet, slet intet høre fra sig. Min Fader skjuler for min Stedmoder det Forhold, hvori han staaer med sin Søster, han maae, frygter jeg, skjule hende det, og saaledes er Hjerter vendt mod Hjerter. En tavst Mistillid dræber ethvert skønt, venligt Ord paa vore Læber, giver ethvert ligegyldigt en forhadet Brod, og ethvert blide Udbrud af Æmfindlighed, giver Mistilliden Skin af det mest rasende Had.

Vi ere meget uhyggelige. Min Moder er hævnnet. Med hende er Freden flygtet ud af vore Hjerter. Et sagte Ord, en, endog den koldeste Dmte om min Moder vækker en Storm i vort Huus, som hele Dages Efter-

tanke, det bedste Forsæt, den klareste Fornuft ikke ganske kan stille.

Jeg vil intet sige Dem om de rørende Samtaler, jeg har havt med Julie, intet om de Njeblikke, da hendes skønne Hjerter udfoldede sig for mig, overgav sig til mig, da jeg maatte have fastet mig i hendes Arme, havde ikke min Faders blidt klagenende Stemme, hans ærværdige vemodige Mine holdt mig tilbage.

Og vil det stedse holde mig tilbage? vil ikke den grædende Elskedes himmelske Vemod engang være stærkere end min Faders Befaling? Og hvad da? hvad da, uden Fortvivlelse?

Starkenbach.

Saaledes godt, Ahlberg! Julie er borte. Efter en Samtale mellem min Fader og min Stedmoder, der endtes med den heftigste Uvilje, og hvori hun forbandede min ærværdige Moder, som Uarsagen til hendes Ulykke og hendes Datters Elendighed, ti sin Brede fore

raadede hun' bestemt, at hendes Datter havde aabenbaret hende sin stille Kjerlighed) efter denne Samtale pakkede hun sin Datters Sager ind, og da jeg kom tilbage med min Fader fra en Spadseretur, paa hvilken han, at jeg frygter, kun viste mig den mindste Deel af sine Saar i Sjelen, var Julie bortrejst.

Jeg forbausedes, og næsten havde min Følelses Hefstighed forraadet mig. Min Fader talede lidet; men jeg saa at han havde naaet sit Ønske. Min Stedmoder var heftig. Hun stiktede paa hans Stilsnise, hun forekastede ham, stot ikke utydeligt, hans Ustadihed mod min Moder, og den Taalmodighed, hvormed han bar denne Bebrejdelse, viste mig at han i Stilhed gjorde sig den selv.

Min Fader behandler nu igjen sin Kone med den sømme Kjerlighed, ogsaa jeg gjør det! thi nu tør jeg i det mindste vise hende den Kjerlighed, jeg følede for hendes Datter, hvilket virkelig er en Slags Trøst for mig. Hun synes og at føle det, og giver nu min Moder den hele Skyld for hendes tilintetgjorte

Haab, og De gjetter da let, hvor meget! hun hader hende. Jeg frygter der er foregaaet noget, som jeg ikke veed; thi Dagen efter Julius Afreise sagde hun triumferende: vide skal den uforsønlige Sjæl, at jeg hader hende, at jeg foragter hende! Hun skrev, og sendte Brevet hemmelig paa Posthuset.

Nu da! er det saaledes godt? —

Jeg gjorde i Gaar et hemmeligt Besøg hos min Moder; thi Himlen veed, hvilke hemmelige Forhaabninger endnu stedse ligge paa Bunden af min Sjæl. Jeg traf hende ikke. Hun var Dagen før bortreist, og ingen kunde sige mig hvorhen. Hendes Graværelse vil vare saare længe, sagde Forvalteren, det slutter han af den Mængde Sager, hun har taget med, og af den store Sum Penge, hun har hos sig. Hemmelig er denne Rejse ogsaa, thi hun har taget Postheste, og ikke sine egne.

Nu da! ogsaa det Haab sønderknust; thi jeg var fast besluttet, at tilstaae min Moder min Kjerlighed, og at lade hende afgjøre mit Livs Lykke eller Ulykke. Nu, Ahlberg, er det

da saaledes godt? Og maae Sønnen bære Faderens Synder? — Himlen tilgive mig dette umenneskelige Udbrud af min Smerte? nej, min uhykkelige Fader maa bære Sønnens Smerte. Jeg tilstod ham min ubeskrivelige Kjerlighed til Julie. Ogsaa det endnu! sagde han, og traadde nedbøjet et Skridt tilbage, som om han vilde unddrage sig Smerten. Altsaa er ogsaa du uhykkelig? blev han ved. Er da min Brøde saa stor? tilsejede han med et dybt rørende Blik mod Himlen. Jeg redmede over min umandige Klagen, og siden den Tid synes jeg roligere end jeg er, og dette Offer gjør mig roligere. O, enhver Dyd har sin Belønning, Philosopherne sige hvad de vil. Levvel.

Julie til Henriette.

Giersdorf.

Her er jeg igjen i Nærheden af dig, min Zette, og det synes som om min Kummer er bleven lettere, skønnere. Min Kummer er kun den blide Taare i et fromt Øie, som derved forstjønnes! Siden min Moder sagde mig, at han elskede mig, og at han kun for at tilfredsstille sin Moders Had, skjulte denne Kjerlighed, siden den Tid er jeg roligere. Thi han elsker mig jo. Og dette Mod, at bringe sin Moder dette Offer, rører mig, isedet for at forbittre mig. Han elsker sin Moder, skjønt hun ikke maae være nogen god Kone. Nok, han elsker mig, og det, det er ret skjønt.

Du husker endnu, hvor det rystede os paa Kinast, da han sagde: hun er død! Skjønt han syntes kun at være en Jægerknøs. Han elsker mig, og ogsaa nu vil han sige, og alle Hjerter vil han bevæge derved: Hun er tabt for mig! Han elsker mig.

Jeg har alt to Gange været paa Kinast. Man kunde ikke begribe, hvorledes ethvert Sted, hvor han sad, hvor han stod, hvor han sagde: hun er død! kunde giøre mig saa stille, saa vemodig glad. Ja, man vidste jo ikke, hvad jeg tænkte. Stakkels Pige! sagde min Tante, da jeg satte mig hen imellem Klipperne, hvor han havde siddet. Da randt mine Taarer. Ja, rigtig nok, stakkels Pige! tænkte jeg. Jeg var glad, at ingen vidste, med hvem jeg havde været her.

Alle loe af mig, undtagen en Jomfrue Breiten og hendes Moder, som jeg derfor holder ret meget af, om de end ikke vare saa gode mod mig som de ere. Men de ere det mere end jeg fortjener. De gjorde ved en Hændelse min Tantes Selskab, og siden den Tid ere de uadskillige fra os. Madam Breiten, en rig Kone, som det synes, har her i Giersdorf lejet et Hus, fordi det i Warmbrunn er hende for uroligt. Ak, Henriette, du troer ikke hvor Moder og Datter ere gode. Jeg tørde sige, Moderen mere end Datteren. Ofte naar Moder

ren trykker mig til sit Bryst, seer med Venlighed tillidsfuld paa mig, klapper mine Kinder, og saa godmodig spørger om Aarsagen til min Kummer, kan jeg neppe holde mig fra at aabne hende mit hele Hjerter. Og hvo veed, hvad der endnu kan skee? Min Tante har til-
 ladt mig, i Warmbrunn at tilbringe en Maaned med Madam Breiten. Og tør jeg vel sige dig, hvorfor det gjør mig saa lykkelig? De kjende begge min Stedbroder; thi de ere begge fra det Magdeburgiske. De kjende ham, og de ansee ham for et adelt Menneske.

Wangengang tænker jeg endog, at de har alt seet i mit Hjerter; thi det synes, som om de for at behage mig tale om ham. Hans Moder kjende de og, og holde hende for en ret brav Kone. Jeg gidder ikke sagt, hvad jeg veed; thi, Tette, sig mig, hvad har jeg Lam da gjort hende, at hun vil gjøre mig saa, at! saa saare ul lykkelig?

Gid du ogsaa for et Par Dage vilde komme til Warmbrunn. Den 8de tage vi derhen. Gode Barn, jeg falder mange Taarer,

men ulykkelig er jeg just ikke. Og er hans Moder saa god, som Madam Bresten siger, saa kunde a't endnu gaae godt. Thi saaer hun mit vaade Dje, og følede, hvor angsteligt mit Hjerter banker, og alt det for hendes Søn; mener du ikke, Jette, at det maatte bevæge hende? Jeg tænker ofte, om jeg engang talede med hende, og kunde da sige hende, hvad jeg tænkte, hvad jeg følede, at jeg slet ikke hader hende, og at jeg er saa ulykkelig; men om jeg virkelig talede med hende, vilde jeg blive stum, og den stumme Smerte forstaaer ingen uden jeg, og Himlen og hine tavse Klipper bag vor Have, paa hvis kolde Steen jeg ofte trykker og kjøler mit varme Dje og mit hebe Hjerter.

Julie til Henriette.

Warmbrunn.

Jeg maa herfra igjen, Tette. Kom kun ikke. Thi Madam Breiten og hendes Datter veed min Hemmelighed. See, nu kan jeg ikke mere staae Dine op til dem, uden at rødme. Thi er det ikke hæsligt, at en Pige elsker en Mand, som ikke har triet til hende? Jeg maa afsted. Ak, havde jeg kun først sagt dem, at jeg maa afsted. De ere saa gode; de elske mig saa meget. Ak, og naar jeg nu er a sted, saa vil jeg dog langes tilbage igjen — thi de give dette syge Hjerter Haab. Men jeg har intet tilstaaet. Og afsted maa jeg. Kom kun ikke, jeg maa afsted.

Warmbrunn.

O, kjereste Henriette, det er hans Moder. Madam Breiten er hans Moder, og hendes Datter er hans Søster. See, hvor-

ledes det gif til. Jeg fattede endelig det Mod, at sige dem, at jeg igjen vilde til Giersdorf. Jeg frembragte allehaande Udskyldninger. Da udbredede Moderen Armene, trykkede mig til sit Bryst, og vadede mig med Taarer. Jeg græd højt, uden at vide hvorover. Da kaldte hun mig hundrede Gange sin Datter, sit Barn, sin Julie. Da sagde hun mig, at hun var min Stedbroders Moder, og at hun under et fremmed Navn havde nødt sig paa mig, for at erfare om jeg var en god Pige, om jeg virkelig elskede hendes Karl. Hun lovede at gjøre mig lykkelig. Al, see Tette, da faldt jeg for hendes Fødder, og bad, jeg veed ikke hvorom, om hendes Kjerlighed, om hendes Velsignelse. Og hun trykkede mig igjen til sit Bryst, og kyssede mig, og velsignede mig. Og nu vare vi alle saa bedrøvede, og saa gode, at vi hulkede og bade. O, Tette, havde denne Kone i det Djæblisk forlangt af mig, at tømme et Gistbæger af hendes Hænder, jeg havde gjort det, og var fuld af Kjerlighed ved hendes Bryst. Ja, Tette, jeg havde i

Hendes Arme glemt hendes Gen. Jeg følede ingen Kummer mere, ingen Mistillid, ingen Frygt mere. Jeg var saa stor, saa adel, saa stærk, at jeg ikke agtede Liv og Kjerlighed mere, end en anden Smaaating.

Hun sagde mig derpaa, at et godt og rørt Hjerter altid var stærkere end Livet. Og det er sandt, thi jeg var saa stærk, at jeg havde villet overvinde min Kjerlighed, og smile.

Nu har jeg maattet love hende, intet Menneſke paa Jorden at ſige alt dette. (Med dig gjorde jeg ſtrax i Tanterne en Undtagelſe.) Min Lykke hænger ikke ſaa meget af hende, ſom af min Stedfaders Søſter, ſom boer her i Grasberg. Derhen tage vi nu, jeg hedder ikke mere Julie Lehn, men Julie Breiten. Jeg ſkal under dette Navn vinde denne Kones Kjerlighed, hun ſkal være en hjertensgod Kone, paa den Uoiffie nær, ſom hun har kaſtet paa min Moder, fordi, ſom min adle Veninde ſiger, hun ikke kjender min Moders gode Egenſkaber. Alt dette ængſter mig. Jeg ſkal forſtille mig. Vil jeg kunne det? Vil ikke min Frygtsomhed

forraade alt? eller paadrage mig denne Kones
Foragt istedet for hendes Kjerlighed?

Ak Gud, vidste min Moder, hvor ædel,
hvor ubeskrivelig god denne Kone er, som hun
kalder sin Fiende! O, naar jeg mangengang
kaster mig for hendes Fødder, bedækker hendes
Hænder med Kys og Taarer, saa mener hun,
jeg gjør det, fordi hun igjen har gydet Haab
i mit Hjerter. Ak, jeg gjør intet andet end
at jeg hemmelig frabeder hende den Uret, min
Moder gjør hende. Vi rejse. Skriv mig nu
ikke til. Glet ikke, eller under Adresse: til
Julie Breiten. Glem det ikke. Jeg er saa
ængstelig. Man trøster mig. Men er og bli-
ver det ikke et Slags Bedragerie? Min Karls
Moder siger: Nej, vi give kun Tanten Lestig-
hed til at lære at kjende dig. Hun gjøre siden
hvad hun vil! O, hvor henrykker det mig,
at hun kalder mig Du! det gjør hun. Lev vel.

Julie til Henriette.

Grasberg.

O, bedste Henriette, alt, alt gaaer godt. Hvilke Mennesker! O, aldrig, aldrig vil jeg, naar jeg har med ret onde Mennesker at gjøre, glemme, hvilke gode Mennesker der leve paa Jorden! I Førløbsningen gik det mig her ret ilde. Thi min Stedfaders Søster hader min Moder, med en Haardhed, der er ubestrikelig. Jeg maatte hver Dag høre, hvoredes og med hvilken Haardhed hun talede om min Moder. Uden min moderlige Venindes Raad, uden hendes Trøst havde jeg ikke holdt det ud.

Jeg hørte nu her af vor Vertinde, engang da Hofraadinden og hendes Datter vare fraværende, Historien om hendes Skilsmisse, og mit Hjerte maa briste, isald jeg tænkte, at kun det Halve deraf kunde være sandt, min Moder var da ikke uskyldig. Taarer stode i mine Øjne, da Tanten fortalte mig, hvor ulykkelig Hofraadinden er bleven ved denne Skilsmisse,

hvor modig hun bærer sin Ulykke, og at hun dog stedse endnu elsker min Stedsfader. Hvor er alt det muligt?

Jeg spurgte siden Hofraabinden selv; thi, Zette, nu har jeg den højeste Tillid til denne skønne Sjel. Hun fortrak mig det samme. Men alt var anderledes, og med Glædestaarer faldt jeg om hendes Hals, da jeg nu kunde sige: min Moder gjorde ikke den bedste Kone paa Jorden ulykkelig; men Misforstaaelse gjorde det! — Ja, sagde hun munter: og Datteren — her omfavnede hun mig inderligere og græd bitterlig — skænker igjen mit Hjerter den Lykke, Moderen røvede mig. O, gode Gud! vil jeg nogensinde kunne elske denne Kone nok?

O, du troer ikke, med hvilken Godhed og Tiinhed hun forskaffede mig Tantens Yndest, som paa det nær, at hun hader min Moder, er en ret saare god Kone. Min Tillid til mig selv tog til, jo mere min Kærlige Tante skjenkede mig sit Velbehag. Endelig, da hun virkelig elskede mig, endog elskede mig mere end hendes Broderdatter, traadde Hofraabinden et Skridt nær.

mere. Hun foreslog mig i Spøg en Forbindelse med hendes Sen. Al, hvor jeg rødmede! og hvor højt bankede mit Hjerter, da hun sagde: du kjender ham, mit Barn. Det var Jægerknæsen, som førte dig omkring paa Rinasst. Tanten spurgte smilende efter Begivenheden, Hofraadinden fortalte, og sluttede sin Fortælling med de Ord: Endnu, kjære Syster, kan Karl ikke glemme den elskelige Pige. De have seet hinanden igjen, sejede hun til, glemmende, hvad hun nys havde sagt om Jægerknæsen; og — Og? spurgte Tanten i glad Forventning.

Seer De, hvor Julie rødmer! svarede Hun. Tanten sprang op, sluttede mig i sine Arme, var uden for sig selv af Glæde, løb til sit Skriverbord og raabte: o, lad mig raale, jeg vil engang føre Karl an.

Da traadde Hofraadinden alvorlig, eller hvad kalder jeg det Ansigt fuld af Værdighed, fuld af Vemod og Kjerlighed, hen til Tanten og sagde: sørend De skriver Syster, er der endnu meget at betænke.

Intet i Verden, saasnart Julie redmer endnu engang, raabte Tanten i det hun greb efter Brevpapiret.

Julie, Syster, sagde Hofraadinden: elsker Karl, Karl hende. Saavidt Naturen, Himelen har at tale med, har alt sin Nødvendighed. Men Julie er fattig, meget fattig.

Jeg gjør hende rig. Syster, hvorledes skal jeg forstaae det? Mener De det for Alvor? De elske hinanden. Hvilken anden Stemme behøve vi endnu at adspørge? Har Lidenstaben, hvilken det end er, noget at indvende? Julie elsker ham, hun er en allertjereffte Skabning. Det er alt, hvad jeg behøver at vide.

De maae endnu vide mere, Syster. Jeg vleguede, jeg bavede. Tanten sloj hen til mig, raabte: far dig Julie, Barn, flere Barn. Lad hende sige, hvad hun vil; du er Karls Brud, og vil hun ikke have dig til Datter, saa vil jeg.

Julies Forældre, sagde Hofraadinden, ere af ringe Stand, hendes Fader er Daglenner.

Hum! sagde Tanten: Syster, her tjender jeg Dem slet ikke igjen. Desmere agt Heshværd

er Julie, saa at vi ganske burde glemme det. Hun vil ikke stamme sig ved sine Forældre, og vi ikke ved en Mand, som opdrog en saadan Datter.

Han opdrog hende ikke, Syster. Julies Fader, hendes Moder — lad mig ikke tale videre. De vilde hade hendes Moder, naar jeg sagde Dem, hvem hun er, hvor hun lever.

Det kan være, sagde Tanten lidt forlegen. Men, saa vendte hun sig til mig: elsker du Karl, kjære Barn?

Hun elsker ham, svarede Hofraadinden, med ubeskrivelig Lidenkab, ligesom Karl hende. Men saa meget Karl end elsker hende, formoder jeg dog, at han just for Moderens Skyld har taget i Betænkning at være lykkelig.

I Betænkning? Hvorfor? spurgte Tanten med Hidslighed. Jeg spørger, er Julie god, er hendes Rygte uden Daddel, hendes Liv uden Pletter?

Hun er, udbød Hofraadinden, og sluttede sin kjælvende Julie inderlig til sit Bryst: hun er en dyrebar, kjær Sjel, som dristigt og frit

tør flaae sit Øje op imod Himmelen og Verden.

Og dog har Knosen taget i Betænkning? det ærgrer mig hos det unge Menneske, isald det er sandt. Men jeg indestaaer for at det ikke er saa. Men hvo er da denne Moder? Hvo er det da?

En Kone, som har Verdens Agtelse, en ælskvaerdig Kone. Hun besidder sin Mands, en agtvaerdig Mands Kjerlighed, hun har opdraget Julie, fra hende har Julie alle de Dyder, som have erhvervet hende Deres Kjerlighed. Hun har et godt Rygte.

Men min Gud! raabte her Tanten hidsig; om kun den tiende Deel deraf var Sandhed, skal Julie vorde Karls Kone. Derfor indestaaer jeg Dem. Men hvad sagde De da nylig om hendes Moder? hvorledes skal jeg forstaae den underlige Gaade? Nølig, Julie, du bliver Karls Kone. Hvem er da endelig hendes Moder?

Deres Broders nuværende Kone, sagde Hofraadinden med stor Bevægelse.

Tanten stude, og betragtede Hofraad-
inden. Altsaa, sagde hun langsomt, og lagde
Haanden paa Vanden: Julie er —

Karls Elskede, Karls dyrebare, ædle El-
skede, min elskede Datter, Deres Broderdatter.

Langsom drejede Tanten sig om, og hun
var ude af Døren.

Jeg sad der og græd. Min Karls Syster
indgjed mig Mod. Hofraadinden sagde betæn-
ksom: Nu haaber jeg lidet af min Svigerinde.
Det saare lidet. Var hun bleven hidlig, havde
der været Haab; men den kolde Forsvinden —
Hun gik urolig op og ned i Værelset.

Efter en halv Times Forløb traadde Tan-
ten ind i Værelset til os med en kold bestemt
Mine. Fru Syster, sagde hun koldt: selv
om jeg var mindre opbragt paa Jomfruens
Moder, vilde dog denne uværdige Mæstering,
saaledes vil jeg benævne hvad der fortjener et
haardere Navn, have opbragt mig. Hvad De
har at gjøre, kommer ikke mig ved. Men jeg
vil aldrig give mit Samtykke til Karls For-
bindelse med denne Jomfru, og vover Karl det

alligevel, saa, det forsikkrer jeg Dem ved alt, hvad der er os begge dyrebart, saa er Deres Datter min Irving og Karl gjort arveløs.

Lader os forstaae hinanden ret, sagde Hofraadinden alvorligt og blidt: Karl vil gjøre denne Pige, som De elsker, som De selv forsvarte, til sit Livs Lykke. Naar De derimod gjør min Datter til Deres Irving, saa — Det er nu Pligt at tilstaae Dem min Sjæls inderste Tanker — saa haaber jeg af min Datter, at hun igjen vilde oprette en rask Handling af sin elskede Tante, som De kun i et lidenskabeligt Udbrud visfalder.

Det vil sige? spurgte Tanten spodsk.

Det vil sige, at min Datter vilde tilbagegive sin Broder det, De i en bedre Time end denne, selv havde givet ham. De seer, at jeg slet ikke lider de Masseringer, som har min Fordeel til Hensigt. Kjæreste Syster kan De og være haard imod mig?

Hm! sagde Tanten, godt da! For min Formue vil jeg vel sagtens finde et Menneske,

som ikke bringer den i den Familie, der nu engang er mig forhadet.

De sagde selv før om Julie.

Hvad jeg sagde, veed jeg ikke, falbe Tanten hende ind: men det veed jeg, at jeg har en retfærdig Følelse for de Fornærmelser, De har maattet lide af denne Jomfrues Moder.

Og denne gode Gjel skal undgjelde for sin Moders Fornærmelser? Gode Gud! Hun trykkede mig til sit Bryst.

Er det ikke Hyklarie, Fru Søster, sagde Tanten med Ugjællie, saa er det Følesløshed.

Det er Kjerlighed for denne uskyldige Skabning, det er Moderkjerlighed for Karl. Det er Retfærdighed mod mig selv. Jeg vil bringe denne Piges Moder til at agte mig, naar hun ikke kan elske mig.

Nej, raabte jeg her, som uden for mig selv: min Moder vil elske Dem, Fru Hofraadinde; ogsaa Dem — jeg vendte mig til Tanten, jeg vilde gribe hendes Haand: Hun rev sig saa voldsomt løs, at jeg tumlede i Hofraadindens aabne Arme. O, mit Barn, raabte

denne med hæftig Omhed: du skal blive lykkelig, du og min Søn! De, Fru Søster, spurgte hun i det hun saae op fra mig, men uden Bitterhed: unddrager Dem altsaa ganske min Søn og hans Brud?

Ganske; og jeg vil see paa, om hans Fader vil samtykke i en Forbindelse, der saa ganske misshager mig. Jeg frygter intet.

Jeg beklager, kjære Søster, at jeg da alene maa paadrage mig Deres Uvillie; thi denne Forbindelse er sluttet. Jeg og min Datter aftræde min Karl Godserne, og saa vil han kunne undvære Deres Formue, om ikke og Deres Kjerlighed. For det Tilfælde, som nu er inderuffen, og imod hvilket mit hele Hjerte, som elsker Dem, er bragt i Oprør, er alt lovligten bragt i Stand.

Hun tog Papirerne frem. Her, sagde hun til mig: Julie, du min Karls Brud, tag dem; rejs til dine Forældre, giv Karl dem, og dette Brev. Det indeholder Maaden, uden Opsigt at ende den hele Sag.

Nej aldrig! raabte jeg her, da jeg havde kastet et Blik i Papirerne. Tusindegange hellere vil jeg være ulykkelig, end see dem ulykkelige. Og modtog min Broder disse Papirer, har han aldrig kjendt dette Hjerter, har jeg aldrig elsket ham.

Her trængte Hofraadinden ind paa mig, bestormede mig med Benner, besøel mig; men saa frygtsom jeg end er, havde jeg dog ikke taget Papirerne, om end hendes Had havde været Følgen deraf. Hendes Datter bad mig. Jeg blev fast ved min Beslutning. Hofraadinden kom i Forlegenhed. Hun bad mig rolig at høre sig. Jeg satte mig. Hun brugte nu alle Veltalenhedskunster for at paanøde mig Papiret. Forgjæves. Jeg kaldt for hendes Fædder, jeg kyssede hendes Hænder, men jeg sagde nej. Det er Karls Ejendom, sagde hun nu: hvad strider jeg med den Egenfindige for? Hvor kan du afflaae, hvad der tilhører Karl? Hun var alvorlig, saare alvorlig.

Da sprang jeg op, jeg var bleven frygtsom. Jeg sloj til Tanten, jeg bad hende,

tage mig i Beskyttelse, og aldrig et tillade, at jeg for denne Priis blev Karls Kone.

Og De lover mig, Jomfru, at De aldrig vil ægte Karl?

Nej, nej! raabte jeg hejt. Den højeste Gud være mit Vidne. Jeg gav Tanten Papiret.

Hvad gjere vi da med Papiret? spurgte hun.

Dette! raabte jeg, og senderreb det.

I dette Øjeblik forlod Tanten os, og, som Hofraadinden siden sagde mig, med vaade Øine. Just begyndte Hofraadinden igjen at nøde mig, da Deren aabnedes, Tanten bragte mig grædende et Papir, og spurgte mig: vil du da tage dette?

Intet! Intet! raabte jeg forvirret, da tog Hofraadinden det. Begge Svigerinderne fløj i hinandens Arme. Derpaa omfavnede de mig med hæstig Glæde. Papiret indeholdt en Gave af Tantens Formue til Karl.

O, gode Sjæle! raabte Tanten. Hvo kan modstaae eders Stormod, denne eders Hjerters

skjønne Kamp, disse heltemodige Offere? Men nu affed! til Startenbach. Jeg vil jo ogsaa kunne tilgive din Moder. Hun raabte efter Bognen.

Hofraadinden skulde uden Modsigelse med os. Men hun afflog det bestemt. O Syster, sagde hun: hvor tør jeg lade Julies Moder saa dyrt betale sit Barns Lykke, at hun maatte takke mig, mig! Det er nok naar hun veed, jeg ikke havde hende.

Om en Time kjere vi. Lev vel. Jeg er saa lykkelig. Tanten, sagde Hofraadinden, er en saadan Kone, at hun nu ingen Grændser sætter for sin Kjerlighed, for sin Højsomdighed. Hendes Had til min Moder er forsvunden, er bleven til Kjerlighed. O, er jeg ikke lykkelig?

Starkenbach.

Kjæreste Ahlberg, Julie er min. Min Tante er forsonet. Vi ere alle lykkelige, saa lykkelige, som den højeste Dyd hos et Menneske kan gøre Dodelige. Min Moder! Jeg nævner det Navn med den Erhødighed, som tilkommer et højere Væsen. Min Moder er det, som gjorde alt. Hvorledes hun bar sig ad, vil I finde i høslagte Breve fra min Julie, hvoraaf hun havde Afskrifter. Da Tanten kjørte ind i Gaarden med Julie, da hun steg af Vognen (Julie havde et tæt Slør over Ansigtet), da raabte min Fader fuld af Straf: der kommer min Syster! Han var saa angstelig. Med en bønlig Mine tog han sin Konets Haand, og sagde dog intet.

Min Stedmoder forstod ham. Vær rolig, sagde hun: hvad der er at udholde, vil jeg udholde. Jeg førte min Tante ind i Bærelset. Hun skiftede lidt Farve, dog gik hun med Dmhed hen til min Fader, omfavnede ham, og hilste sin nye Svigerinde meget artig.

Egentlig, begyndte hun paa engang, og gav mig en Pakke Papirer, kommer jeg for Karls Skyld. Jeg gjør dig, kjære Broder, til din Sønns Skyldner. Jeg skænker ham min Formue, naar jeg døer, og for det andet, for ganske at etablere ham, bringer jeg ham en Kone, denne Jomfru her. De kan let tænke, hvor ubehagelig jeg blev overrasket. Jeg vilde svare; men da løftede Julie sit Hoved i Vejret. Jeg styrtede i hendes Arme, og et almindeligt Frydestrig signede os.

Det var mod Aftalen, sagde min Tante lidt stødt; men lad det saa være, mit elskede Barn! Min Stedmoder stod der med aaben Mund som en Billedstøtte: derpaa spurgte hun kjenbeligen forundret: gode Gud, Julie, hvorledes gik det til? Hvem? hvem har vi dog denne lykkelige Forandring —

Min Svigerinde, Hofraadinden, svarede Tanten rolig, og gik nu, jeg tænker af om Staausel, ud for at see til Vognen. Julie

fortalde imidlertid, hvorledes det alt var gaaet til. Min Stedmoder brast i Taarer. Hun sagde intet; men paa engang omfavnede hun mig. O, min Son! raabte hun omt. Julie blev ved i sin Fortælling. Min Moders Tilbud, at affaae mig sine Godser, som min Julie fortalte hulkende og ligesom uden for sig selv, satte os alle i en stor, men ganske forfjællig Bevægelse. Min Fader var stum og urolig. Jeg saae omkring med straalende, triumferende Blik. Min Stedmoder skjulte sit blege Ansigt, men under hendes Hænder randt Taarer.

Hun taug. Men da min Tante kom igjen, gik hun med et tilviffet skjønt Ansigt hen til hende, og sagde: Lær jeg bede Dem om en Villighed? Jeg maae, jeg vil tale med Hofraadinden, og alle maa følge mig. Julie, jeg og min Fader satte os blidt mod denne Plan; men min heftige Tante greb strax Planen, og Rejsen blev bestemt til den følgende Dag. Min Fader anstillede sig den næste Dag syg, eller

var det virkelig. Han blev hjemme. Han kaldte mig og Julie for sin Seng. Siger, begyndte han med skjælvende Stemme: siger eders Moder, at, at — at jeg — Han skjulte sit grædende Ansigt i Sengeneteppet. Siger, hvad I have seet! saa endte han med Hulten.

Vi kjørte. Jo nærmere vi kom Byen, hvor min Moder boede, des heftigere blev min Stedmoders Bevægelse. Vi ankom, vi gik ind i Berøstet. O, min Datter! raabte min Moder Julie i Møde. Hun saa ikke sin Fiende. Er du nu lykkelig? Da styrtede Julies Moder, som saa sin Datter i min Moders Arme, ned for hendes Fødder, og raabte bævende: o, kan De tilgive? Min Moder saa, blegnede, skjælvede. Hun løstede Julies Moder op, lagde sagte sit Ansigt paa hendes Skulder, og søgte blive Saarer. Tilgiv! tilgiv! raabte Julies Moder.

Jeg har forlængst tilgivet, sagde min Moder: og nu, nu? Det er min Søn og min Datter, det er Deres Søn og Deres Datter.

Vi ere begge Mødre, det ere vore Børn. I deres Arme fylde kun Kjerlighed vore Hjerter. Hun omfavnede os. Derpaa kastede hun sig udmattet paa Sofaen.

Nu, nu! raabte min Stedmoder i en skjøn Begejstring, med opløstede Hænder: jeg har seet hende, jeg har lagt v. d. hendes Hjerter. Hun har tilgivet mig! O, vær lykkelig, dydige Sjæl, lykkeligere end jeg nogensinde kan werde det.

Min Moder rakte hende smilende Haanden, hun omfavnede hende tavs og længe. Søster! stammede endelig min Moder. Da forlod min Stedmoder Bærelset, min Moder holdt hende ikke tilbage. Hun hørte strax bort. Julie besørgede i et eensomt Øjeblik, hvad min Fader havde overdraget hende.

Barn, sagde min Moder: tie! tie! Denne Bevægelse i et Hjerter burde kun Gud see, intet menneffeligt Øje! og hun gik strax ind i et Siderværelse, som hun lukkede i Laas efter sig.

Hun blev længe borte, og da hun kom igjen, var hun meget udmattet.

Da vi toge bort igjen, — jeg og Julie vil stifteviis hve hos hende og min Fader, — da sagde hun: siger eders Forældre, at jeg elsker dem; siger dem, at den Time vil komme, da jeg igjen med stille Roe vil kunne see dem. Erer eders Fader, elsker ham, og tvinger ham, at glemme, at jeg endnu lever. Vi stige med vaade Øjne i Bognen.

Lais' Spejl.

Lais, den skønneste Grækerinde, offrede sit Spejl til Venus, da det forkyndte hende hendes Indigheds Ustagesse og Alderens Fremstridt — tag det, sagde hun til Gudinden; dig er det et evigt Vidne om din Skjæbhed: jeg ønsker ikke at see mig deri som jeg er, og kan ikke see mig deri som jeg var.

Hvor gammel mon vel Lais var, da hun sagde dette? saa spurgte Glyzerion sin skønne Moder.

Yngre end jeg — svarte hun.

Men Du, sagde Datteren, har endnu længe tilbage før du maatte offre Venus dit Spejl.

Naar vi to træde sammen for Spejlet, mit Barn, kunde jeg i det mindste rolig afstaae dig det — dog just derfor yder det mig den Fordeel, som det, der tilhørte den stakkels Lais, nægtede hende: at see mig deri, som jeg var. — Men hvad mener du Glyzerion? Var det ikke godt, om vi aldrig behøvede at bringe Venus dette sørgelige Offer — om vi evig bleve unge og skønne?

O jo — sagde Glyzerion med et Suk, der just ikke kom fra Hjertet; thi hun tællede knap femten Aar.

Lais, blev Moderen ved, kjendte mange af Venus's helligste Hemmeligheder; men denne ene, den Himmelfæsts største Hemmelighed, evig Ungdoms og Skønheds Hemmelighed, havde den Letsindige forspildt — Haand i Haand med en Glyzerion, skulde hun uden Brede, skulde hun med vemodig sød Glæde have seet sig i sit Spejl, og havde hun endda offeret Venus det, skulde hun dog have faaet det tilbage af hende med den samme Tryllekraft, som er nedlagt i Gudindens eget Spejl.

Guderne give, raabte Pigen, at jeg engang maatte worde en Moder som du!

Lad kun aldrig, min Glyxerion, dit Spejl være dig et Bidne om daarlig egoistiske Duffer og uædle Planer, aldrig et Gjenstik af Affectation og Kunstlerie; lad Dine, som tale Kjerlighed og Tak til dig, være dit kjereste Spejl: saa tildele Skjebnen dig hvilket som helst af de Forhold, som ere vort Kjon bestemte — du vil aldrig give dit Spejl Afsteed; thi af ethvert Træk, som Aar eller Lidelser maatte have forandret i dit Ansigt, vil endnu evig Ungdom og Skjønhed smile dig imøde.

K r æ t
eller
d e t r e t u n g e O r d.

G r æ f f F o r t æ l l i n g.

Første Kapitel.

Hvorledes Mercurius kom med sin Vadsæk i en Mand's
Hund ved Athenen, og hvorledes fire unge Piger
bekom Foraringer udaf den, og fik strax Friere,
samt hvad derester tildrog sig.

Da Jupiter engang besluttede at give Menne-
seslægten en stor Lykdom, og derhos sin egen
Wage, den urolige Juno, en liden Grindring,
sendte han Mercurius ned til Grækenland (paa
den Tid det samme som ned paa Jorden) med
et Forraad at uddele af saadanne Egenstaber,

som hos Kjønnet høre til et lykkeligt Ægte-
 skab. Omhyggelig for iisfont at opfylde sin
 Gendelse, Æg Mercurius ned i en Mands
 Huus nærved Athenen, der havde fire unge
 Døtre, meget elskede af deres Forældre, men
 endnu for det meste uden de Lyffens eller Natu-
 rens Fortrin, som Mandfolkene sædvanlig søge
 hos Fruentimmerne, og hvorved disse troe sig
 i Stand til at gjøre hine lykkelige.

Mercurius derimod havde dem i sin Bads-
 sæt. Skulde nogen Kritikus, nogen Erke-
 Romus fortørnes over dette Udtryk, og paa-
 staae at Egenheder og Dyder ikke, lig Gang-
 klæder, forvares i Badsække; saa svarer jeg
 ham med Standhaftighed, at han da har
 glemt, hvorledes det paa den Tid forholdt sig
 i Grækenland; at han ei erindrer, hverken
 Pandoras Æske eller Jupiters Tønder, eller
 Venus's Belte, tredive deslige Markværdighe-
 der at fortie, og at Mercurius, paa mine
 Ord, havde i sin Badsæt Alt, hvad man
 nedenfor vil finde optegnet.

Mercurius tiltalede dem nu med den Ar-
tighed, man venter sig af Veltalenheds Gud.
Mine smukke Møer, sagde han, jeg er Mer-
curius, Jupiters Sendebud, — hvilket I kan
see paa mine flyvende Been og den vingede
Hue, hvormed jeg har den Ære at hilse eder.
Det er Gudernes Fader, der har sendt mig
at opsoge eder og hvis Gavnildhed byder eder
at modtage, hver, en af de smukke Ting, jeg
fører med mig og som jeg skynder mig at vise
eder.

Han aabnede sit Forraad. Men neppe
havde han lagt det for deres Øjne, førend i
Hast hele Badsækken befandt sig næsten udtømt,
og alle de gode Egenskaber, den indeholdt,
bortsnappede. Den ene havde taget Skjønhed,
den anden Rigdom, den tredie Forstand. Den
Fjerde af Døttrene var endnu ikke tilstede; og
da hun kom, befandtes af det hele Forraad
ikke andet tilbage end en eneste Egenskab, som
enten havde skjult sig for de ældre Søstres
Øjne, eller, som er troligere, havde syntes
dem at have en Værdie langt under de øvri-

ges: det var — Godhed. Den sidstkommende maatte saaledes nøjes dermed, kanske ikke uden lidt Fortrydelse. Glæden lyste af de Eldres Ansigter. Enhver af de Nærværende undlod ei, efterat have udtømt sig i Lykenskninger til disse, med en beklagende Mine at tage Deel i den yngste Datters mindre fordelagtige Lod.

Ikke langt derfra paa et andet Sted boede en gammel Mand, Fader til fire Sønner, hvoraf de tre Eldre, deres uwise Moders Afguder, uophørlig udgjorde Gjenstanden for hendes egennyttige Bønner til Guderne. Den Yngste — mere stille af Naturen, efter- som hans Forstand var ligesaa moden, og hans Hjerter ligesaa æmt, som de Eldres Indbildning udsvævende, — lovede ikke hendes Forsængelighed store Ting. Da Mygten, som altid taler, ogsaa havde talet om de fire Sønners Eventyr, besluttede disse Brødre hos dem at forsøge deres Lykke.

Moderen behøvede ei at foreskrive de tre Eldre hvad Valg de burde gjøre eller lade. De kom. Blandede, — den ene af

Skjønheden, den anden af Rigdommen, den tredje af alle Forstandens Behageligheder, Alt samlet i et eneste Huus, — gjorde alle tre i Hast deres Valg, og bleve alle tre lykkelige. Man forestiller sig letteligen, at den Yngste af Søsterne ikke engang kom i Betragtning, uden hos den forlorne Sen, hvis Forsængelighed Intet eftertragtede, men hvis Hjerter blot søgte Lyksalighed.

De tre ældre Par opstog deres Bolig i Athenen. En Adelsmand, der hørte til et af denne lysende Stads ypperste Huse, var bleven indtagen af den ældste Søsters mageløse Skjønhed, og havde ved sin Beskyttelse skaffet endes Mand en Plads, som smigrede hendes Forsængelighed ikke mindre end Erobringen selv. Selstaber og Hoitideligheder opfyldte deres Dilett. Den misundte unge Mand, som saae sig i Besiddelse af Athenens det skønneste Fruentimmer, omgivet af alle Fornøjelser og smigret af alle store Herrer, hvilke søgte hans skønne Frues Bevaagenhed, kunde ikke skattere sig lykkelig nok, og roste uden Døpher sit Valg.

Rigdommen udrettebe, til den Andens Tilfredshed, det samme, som Skjænheden til den Førstes. Ingen i Athenen overgik ham i Opvigthed og forfinet Smag i Forlystelser. Der fandtes ingen Lovtale, man jo gav ham for hans Penge, og intet Haab, hans Formue jo lovede ham at see opfyldt.

Det forholdt sig i den Tid i Athenen, som det i vore Dage ikke aldeles forholder sig hos os. Man var der, naar man besad Forstand og Naturgaver, lige med hvadsomhelst Stort og Erværdigt Staten ejede; og man var altid vis paa, derved at skabe sig en lykkelig Stjebne, i det mindste at rette en ulykkelig.

Den tredie af Brødrene havde ei indfundet sig der, før end man begyndte at opløste hans Kones sjældne Forstand, hendes Behagelighed i Omgang, hendes Vittighed, og Anlæg til alle Geniets Fag. Philosopher, Talere, Digtere, Malere, Billedhuggere, Musikanter, Dandsere omgave hende uophørlig og beilede til hendes Bisald. Hendes Huus blev saare

snart en Domskol for Statsanliggender, lærde Stridigheder, Talenter og skønne Kunster. De af de Store, der havde Smag for disse Gjenstande, eller som vilde synes at have den, ilede at gjøre hendes Bekjendtskab; og de, som intet andet segte end at lee paa deres Beners Bekostning, fandt i hendes Samtale altid en Vittighed, der var i Stand til at more dem. Man beundrede hende, og da hun tilslige blev frygtet af alle dem, der havde Grund til at frygte Sarkasmen (hvilke paa denne Tid ikke vare saa blandt de Fornemme), holdt man ei op at kjøbe hendes gode Omdømme med virkelige Tjenester. Hendes Mand, hvis Forsængelighed blev ikke lidet kildret ved hans Kones lysende Navn, og som daglig saae den ene Fordeel efter den anden tilflyde hans Huus ved de Stores Omgang og Bevaagenhed, takkede de u dødelige Guder, som havde givet ham en Mage, hvis Forstand fritog ham for at behøve sin egen.

De tre Brødre vare til en Begyndelse høist fornøjede med deres Skjæbne, og tænkte

ikke paa den fjerde uden for at undres over, hvorledes han levede med sit Kræ. Saaledes kaldte de imellem dem deres gode Svigerinde, som med sin Mand var flyttet ud paa en liden enlig Landgaard, hvor deres middelmaadige Kaar lode dem uden de Stores Tidsfordriv, uden deres Kjedsommelighed, og uden andre Fornøielser end Naturens og Venstabs.

Efter nogle Maaneder besluttede de fire gifte Brødres Forældre, personlig at overbevise sig om Sandheden af hvad Rytet kundgjorde angaaende de tre ældres Lyksalighed. I denne Tanke gjorde de en Rejse til Athenen, hvor de bestemte at opholde sig nogen Tid.

Da den forfængelige Kone første Gang saa sin ældste Sønneløses mageløse Skjønhed, det store Antal Personer af høieste Anseelse, som omgave hende, den yppige Levemaade, hvortil hendes Skjønhed aabnede hendes Mand Udveie, med eet Ord, denne hele Støj af Fornøielser og Højtideligheder, hvori derte Pares Levnet saaes at fremskyde, kunde hun ikke mere tvivle om Virkeligheden af hans Lyksalighed,

og holdt ei op at sige hos sig selv: „hvor han er lykkelig! hvor han er lykkelig!“

Endnu mere fornøjet blev hun, da hun saa den anden Søn store Rigdomme, og det Fortrin i Pragt og Bellevnet, han derved havde fremfor de fleste i Athenen. Gjorde den tredie Sønnelønes store Forstand hende ikke aldeles lige Fornøjelse, følede hun nogen Kjedsommelighed ved alle disse lange Afhandlinger over politiske Gjenstande, lærde Sager, Poesier, Billedstøtter m. m., som opfyldte hendes Samtaler og Bordtimer, smigredes hun dog med den Ansæelse, hendes Egenskaber havde givet hende, og ved alle de Lykkens Fortrin, de Stores Bekjendtskab og Fortrolighed havde forhvervet hendes tredie Søn. Ved Alt, hvad hun saa, hviskede hun til den gode Fader, som aldrig modsagde hende: hvor vore Sønner prise de gode Raad, jeg har givet dem! og hvor de ere lykkelige!

Imidlertid befandtes det saa uformarkt, at, om de tre kloge Sønner virkelig vare lykkelige, havde de i det mindste lært mesterlig

at følge det, og at deres store Lykkelig-
 havde begyndt at gjøre dem noget alvorlige.
 Vore gode Sønner ere Philosopher, sagde de
 hulde Forældre til hinanden: de vide med Til-
 bageholdenhed at nyde deres Lykke.

I Sandhed, syntes Jagen af dem at over-
 give sig dertil; og man kunde ei erindre at
 have seet nogen af dem lee siden de første Uger
 efter Brylluppet. Dette gjorde de Gamle noget
 bekymrede. Skulde de vel (bleve de imellem
 dem ved), skulde vel vore kjære Sønner ikke elske
 deres kjære Hustruer ubestrikelig højt, og igjen
 elstes af dem med lige Omhed! Det kan ei
 forholde sig anderledes. Imidlertid var denne
 Evtyndighed en Knude at løse. De besluttede
 at skaffe sig Lys deri, og see her hvad der
 blev gjort i dette Hjemed.

Andet Capitel.

Hvorledes den Eløge Moder bar sig ad for at udførke sine
 flere Sønners Tankemaade, og hvorledes hun
 fandt deres Ulyfsalighed noget tvivlsom.

En Morgen, da den skjøne Frues Mand,
 som var den Ældste af Sønnene, havde ind-
 fundet sig paa Torvet i Statsanliggender, ilede
 den listige Moder, med udslaget Haar og græ-
 dende Øjne, ham imøde, trak ham tilside
 ved Rappen, og sagde med skræmt Sorg til
 ham: Din skjøne Kone, min Søn, ligger
 for Døden af en hastig paakommen Sygdom.
 Hele Huset er i Forstrækkelse. De største Læger
 i Athenen have tilstaaet, at deres Kunst ei
 formaaede at frelse hende. I denne Bestyrtelse
 har jeg indfundet mig i Templet for at anraabe
 Guderne. Oraklet har svaret mig, at til
 hendes Redning fandtes blot eet Middel. Et
 Stykke ude i Havnen paa høire Side ligger
 paa Bunden af Søen en Perle af usædvanlig
 Størrelse og Klarhed. Denne Perle maa tages
 op, gøres til Pulver og gives hende ind.
 Det er hendes Livsperle. Men da den ei kan

findes af nogen Anden end hendes Mand, bærer jeg Dig, min kjære Søn, uden Tøven at lade Dig nedsenke i Havnen for at hente den op.

De betænker ikke, hvad De begjærer, ærede Moder, svarede den forundrede Søn. Det skulde visselig græmme mig ubeskrivelig, om min kjæreste Mage saa hastig forlod dette Jordiske. Men hvorledes passer det sig for en ærbar Magistratsperson, som mig, offentlig at flæde mig af, og lade mig nedsenke i Havnen for at hente min kjære Kones Livsperle op? Jeg vilde samle alle Athenens Gadedrenge omkring mig. Man har aldrig stiftet nogen Mand hen at søge saadan en Ting paa Havets Bund. Det er højest troligt, at Draklet har gjort Nar af os. De skulde have spurgt Apollos Drakel; han var tillige Medicus. De har sikkert adspurgt Jupiters, som aldrig forstod et Ord af Medicinen. Jeg besværges Dem ved alt hvad helligt er, at indfinde Dem hos Apollos Præstinde og at forholde Dem efter hendes Forskrift. Jeg vilde blive trostesløs,

om min emme Mage var død, naar jeg i Aften kommer hjem for at gaae tilfængs.

Tilgiv mig, min kjære Søn, sagde Moderen smilende. Jeg har narret Dig. Din Kone befunder sig fuldkommen vel. Jeg har blot villet erfare, hvor højt Du elskede hende. Ikke nok (svarede han lidet flau), ikke nok, det tilstaaer jeg imellem os, til at drukne mig for hendes Skyld.

Den anden Søn gif hun imøde, idet han kom hjem fra Landet, og sagde til ham med et Ansigt, hvori hun tillige søgte at udtrykke den største Betsyrtelse. O, at Guderne maatte vedblive at beskytte Dit Hus, men det Kjæreste, Du har eiet, er i dette Øjeblik borttrøvet derfra. Din Kone vaagnede i Nat ved et Bulder, som hun syntes at høre i et af de hvælvede Kammere, hvor Du har Dine Skatter indsluttet. Hun nedsteg did med taase Skridt og en bedækket Lampe i Haanden, for at see efter, om Alt var i behørig Forvaring. Men hvor stor blev ei hendes Forstrækkelse, da hun fandt Dørene opbrudte, Værelset plyndret,

og den stærste Deel af Dine Skatter bortrøve
derfra. — Ubarmhjertige Guder! udbød den
besværede Søn udenfor sig selv af Fortvivlelse
og slog sig adskillige Gange for Brystet. Jeg
have da besluttet min Ulykke, min Død! Jeg
er forloren, ødelagt, tilintetgjort. Jeg udhol-
der ei mere at leve. Jeg maa fortæres af
Sorg, eller selv stille mig ved Livet.

Du veed endnu, blev Moderen ved, ifkun
Halvdelen af Din Ulykke, og et endnu haars-
dere Stød bier Dit Hjerte. Imedens Din
Kone stod stum af Forundring og i den dybe-
ste Sorg, kom Røverne tilbage for at bemæg-
tige sig det lidet som var levnet af Dit Guld
og Dine Skatter. Hun gjorde Ansrig ved
Synet af dem, hun vilde raabe om Hjelp;
og nogle af Dine Huusfolk hørte hende virke-
lig; men inden de kunde komme hende til Bi-
stand, havde Spidsbuberne faaet Magt med
hende, og med Haanden paa Munden, for at
hindre hendes Raab, bortførte hende til et
Skib, som laae sejsfærdigt ved Havnen, og
hvor de agtede at gaae ombord tilligemed deres

Bytte. Hun var allerede der; men Dine Rister og Dine Sække, som ikke kunde føres med samme Hastighed, vare endnu blot undervejs. Dine Folk fulgte og naaede dem. Forstrækkede ved Antallet af disse og af Frygt for at gribes, slap Mandmændene deres Rov, skyndte sig paa Skibet fra Faren, lettede Anker og afsejlede med fuld Wind, inden der kunde gøres mindste Anstalt til at forfølge dem. Du har faaet Dine Ejendomme igjen, men Din Ulykke er des større. Din omme Hustru er i deres Sted tabt for Dig, og det kanstee for stedse.

Alt! jeg trækker Vejret igjen, udbød den hidtil trostesløse Son. Tal oprigtig, kjereste Moder, bedrager De ei mit Haab? Har jeg faaet Alt tilbage? Er Intet tabt? — Intet, uden det Fornemste af Alt, siger jeg Dig: Din Kone er i Røvernes Vold. Det er neppe troligt, at de af egen Drivt tilbagelevere hende, og hvordan vil hendes Skjebne blive?

Jeg vil Intet forsømme, svarede han, for at opdage dem og befordre dem til vedbør-

lig Straf. Værer takkede, ubødelige Guder,
som ikke have tilladt min Undergang! Lad os
gaae, kjereste Moder, for at see om Ulykken
ikke virkelig er større end De har beskrevet den.

Hun tilstod for ham, ligesom for den
første, at hendes Fortælling var i Et og Alts
opdigtet. Hun fandt ikke, at hans Glæde der-
ved blev saare meget forøget.

Hu stod blot den tredje Søn tilbage. Til
ham yttrede hun sig paa følgende Maade, idet
hun ilede ham imøde: Du er højlig at be-
klage, min kære Søn. Din for sin Vittighed
og sine beundringsværdige Talenter saa be-
rømte Kone har i Morges paa eensgang mistet
Brugen af sin Tunge. Hun er aldeles stum,
og kan ei fremføre et Ord.

Stum! raabte Sønnen med Forundring,
min Kone stum! det er en Ulykke, jeg troede
umulig, og som jeg i Sandhed mindst af alle
begrænsede.

Hun har tegnet paa sin Skrivertavle,
blev Moderen ved, at denne Ulykke upaatviv-
lelig var en Straf for et leedsindigt Udsagn,

som i Gaar i et Selskab undfaldt hende. Saa-
nart jeg fik dette at vide, skyndte jeg mig til
Templet. Gudinden er ei ubevægelig, og det
Svar, jeg fik, syntes indeholde, at Straffen
skulde ophøre, saasnart et andet talende Væsen
af Dit Huus offredes hendes forførte Fugl.

Et andet talende Væsen, siger De? Gud-
stee Lov, kjereste Moder, jeg for min Deel
har i lang Tid været den mest tiende i mit
hele Huus.

Du forstaaer mig uret, min Son, faldt
Moderen ind. Der er blot Spørgsmaal om et
Offer af uendelig ringere Værdie. Jeg begje-
rer dertil ikkun den smukke Papageje, som Du
forledet Aar fik fra Indien, og som Du hver
Eftermiddag bær paa Din Haand ud i Haven.

Ak, min Moder, svarede Sønnen med
Udtryk af Kjedsommelighed, hvad er det, De
fordrer af mig? Hvem veed, om De ret har
forstaaet Draklets Mening? Og hvorledes kan
jeg, i saa usikkert et Haab, opofre et uskyldigt
Dyr, der elsker mig, og ogsaa siger ret smukke
Ting? Troe mig: lad os ei forhaste os. Gud-

inden vil sikkert med Tiden lade sig formilde, og vi vil derved paa eensgang redde to Talerinder.

— Samme Tilstoelse som til de to ældre Sønner, og samme fornyede Erfaring.

I Sandhed, jo mere hendes Opmærksomhed henvendtes paa det Indvortes af disse Pares Samliv, desmere fandt hun, at det Begreb hemmelig formindskedes, som hun havde gjort sig om sine Søners store Lyksalighed. Hun nedtes til at blive vaer, — ihvor svagt hun endnu saae det og ihvor meget hun søgte at gjøre sig blind derfor, — at ingen af deres Koner levede egentlig for sin Mand, men for sig selv og sine Fornøjelser, de eneste Gjenstande, hvorfra Intet kunde afdrage deres Omsorg.

Den ene, vant til at omgives af Tilbedere, som daglig smigrede hendes Skønhed og sølgelig forgudede hendes Daarligheder, undlod ikke at finde sin Mand, der underriden vovede at gjøre hende Forestillinger derimod, utaalstgen plump og ængstelig. Det var allerede nok at see ham for at komme i ondt Lune.

Overgav han sig i Fersningen til sin Kierlighed for hende, svarede hun dertil med Koldsinthighed for at plage ham. Jagttog han en jævnere og mere ligegyldig Fremgangsmaade, havnede hun sig med at give ham tusinde Anledninger til Skinsyge, det værste af alt Ondt. Da han endelig med Tiden blev ogsaa denne Plagemaaade overlegen, behandlede hun ham, af Uergrelse over hans Molighed, som en Følelses, en Barbar, uærdig hendes Kierlighed. Hvergang han aabnede Munden, troede hun, at han havde i Sinde at misbillige nogen af hendes Fornøjelser, og saa ofte hun begyndte at klage over Vaporer, skyndte han sig bort af Frygt for Storm.

Det gik ikke den anden Søn bedre. Alle de Riadomme, hans Hustru havde tilbragt ham, leetede ikke Lyngden af det Jernscepter, hoormed hun regjerede i Huset; og inden kort Tid saae han sig selv at være ikke stort andet end den første af hendes Betjente. Det græste Sprog, det rigeste af alle, var dog ikke rigt nok paa Vendinger for ham, og paa nok-

som underdanige Maader at ubtrykke sig paa, naar han behøvede at give hende nogen Erindring. Det var sandt, at han ved sit Giftermaal var Herre over hendes Penge; men det var derimod ligesaa sandt, at hun, ved dette samme Giftermaal, var bleven Mester af hans Rolighed. Han havde i ti Maaneders Ægteskab aldrig seet sin Villie skee. Den stakkels Mand havde maattet sidde tilbords, naar han ikke var sulten, og spadserere, naar han var træt. Han maatte ligge tilsengs vaagende, og sove staaende. Det værste var, at han ikke torde lade sig mærke med noget af alt dette; og det gik ham ligesom Børnene, der, efterat have faaet Riis, med Riiset tvinges til igjen at see glade ud.

Men af dem alle befandt sig dog Ingen i værre Forsatning end den yngste Søn med Geniet til Rone. Man skulde have sagt, at hun var hans Hofmesterinde, og at Herren i Huset var bleven sat i Pension hos Fruen. Den første af hans Pligter var, altid at have Uret, og hans hele Ægteskab en udarbejdet

Afhandling derover. Havde han Forretninger, maatte han derover indhente sin vise Frues Betænkning, uden hvilken han kunde regne paa altid at have opført sig uden Dømmekraft og Klogskab. Utrede han sin Dom om Noget, eller sin Mening i et Smags Emne, undlod aldrig hans Frue, at have en forskjellig. Det Skuespil, som havde moret ham, var utaaleligt; den Dandsferinde, som ei behagede ham, et Vidunder af lærd Springekunst. Tog han Slægternes Parti, forsvarede hun Folkets; holdt han med Folket, forsvarede hun Slægterne. Han var lykkelig, om han i Selskab havde spurgt, svaret, siddet, leet hende tilpas. Endelig, til Topmaal paa Jammeren, maatte den udmattede Mand, aabenbar gjættet for sin Ukyndighed, ofte anvende Nætterne paa at berede sig til de belletrisfiske Samtaler, hvilke om Dagen foresaldt i hendes Selskab.

Alt dette saae de tiere Forældre dog ikke, eller de saae det svagt, og drømte langtfra ikke om, hvorvidt det gik. Vore Sønner (saaledes sluttede de altid deres Betragtninger)

ere lykkelige, thi hele Verden siger det. Og have de endog nogle smaa Misfornøjelser, ere disse vist snart overvundne. Det stod tilbage for dem, ogsaa at besøge den fjerde Søn, der var bleven Landmand, og om hvem de aldrig havde hørt tale. I denne Hensigt forlode de Alchenen, næsten uden Savn og uden at savnes. Rejen forløb under Sammenligninger imellem hvad de havde seet og hvad de skulde saae at see; og det Ravn Kræet, hvortil de under Opholdet i Alchenen havde vænt dem, var det de, under disse Samtaler, bestandig gave deres fjerde Sønnekone.

Da de langtfra kunde sjne dette Pars eenlige Bolig, og saae sammes Simpelhed, sagde de til hinanden: Kræet er ikke rigt. Da de traadte ind, og saae hende komme dem imøde, lagde de til: Kræet er ikke smukt. Da de en Time havde været i hendes Selskab: Kræet er ikke vittigt.

Tredie Kapitel.

Fortsættelse af de gode Forældres Besøg hos Kræen: og
 hvorledes den kloge Moder opdagede sin Svigerdatters
 Talsman, og hvad Kræen havde drømt.

Det var Morgen, og Herren i Huset var, efter sin Vane, gaaen ud paa Marken. Han havde allerede i sin blomstrende Alder og med fulde Kræfter gjort, hvad de fleste først gjøre i deres Alderdom: byttet Forsængelighed med Naturen, og derfor traf ham, hvad sjelden træffer disse, at han virkelig nød denne. Han havde undveget tre store Fejl imod Lyksalighedens Regel: han havde aldrig søgt Embede og de Mægtiges Gunst, aldrig efterhøjet de misundte Rigdomme, og aldrig villet lyse som Genie eller Kunstner. Til dette sidste havde han en Grund, som mangen En finder af saa ringe Vægt, at den undgaaer hans Opmærksomhed, den nemlig, at han ikke sandt hos sig de fornødne Egenstaber dertil.

Men ved at nyde Naturen forstod han ikke, som man sædvanlig gjør, ventende paa Episetimen at vandre omkring paa sine Mar-

fer og med et strængt Øje maale Fremgangen af sine nedbøjede Daglønneres Arbeide; eller i Krig med Skovens Indvaanere at kappes i Uerøttelighed med sine bedste Jagthunde; eller paa en Bænk i sin Have med en viis Mands Selvtillfredshed at gabe et Par Timer efter Aftenluften. Han satte denne Nydelse i en nyttig Virksomhed. Han dyrkede sin Jord med egen Haand, han indhegnede sin Planteskole, skattede sine Bier, høstede sin Vinngaard, og plukkede sine Frugter. Sine derfra ledige Timer tilbragte han hos sin Kone, for hvem hans Kjerlighed (jeg blues næsten ved at sige det) gik indeil Urefrygt, eller med maadelig dybe Betragtninger over Verdens Gang paa den Tid i Grækenland. I øvrigt gjorde han Intet for sin Navnfundighed eller for de høje Videnskaber. Plukkede han Urter og Blomster, var det enten til Salat, eller for at lugte paa; og han var langt fra engang at gjette alle de Slags rare Gluer, der surrede omkring ham.

Utaalmodige efter at træffe deres Søn, besluttede Forældrene, at spadserere ham imøde, imedens deres Sønnedone lidet forlod dem, for at besørge Middagsmaaltidet. Vejen var ei lang eller vanskelig at finde. Den selvslue Moder, — altid hemmeligen lidet misfornejet med sin fjerde Søns Valg — besluttede at sætte, ligesom de Eldres, ogsaa hans ægte- skabelige Lyksalighed paa en virkelig Prøve. Han havde allerede langt fra gjenkjendt sine Forældre, og skyndte sig dem imøde.

Min Søn, — sagde den forfiskte Moder, da man havde aflagt de første Hilsener — vi have fundet dit Huus i den yderste Forvirring. Din Kone er bleven hastig syg, og hvad vilde Du vel sige, om vi havde en endnu fergeligere Tidende at meddele Dig? Jeg vilde sige, svarede han og søgte efter Aandedrættet, der forlod ham . . . Intet mere i Verden. Og han stod som et svigtende Billede; hans Mund luffede sig ej; hans Øjne bleve dunkle; Mustlerne i hans Ansigt fremstege med vanhelvende Bevægelser og lig en Døende, der falder, søgte

han med Haanden en Grytte, den han fandt i de studefende Forældres udstrakte Arme. Forstrækket ved dette Syn, skyndte den raadløse Moder sig, at aabenbare sit Bedragerie. Med Møje kaldte man ham tilbage fra denne voldsomme Tilstand. Under tusende Kjerlighedssor-
siktringer trattede hun sig med at undskyldte sit ubetænksomme Spøg. Han kom til sig selv igjen og tilgav sin Moder, hvad han kunde tilgive — en Moder alene.

Man begav sig tilbage. Maaltidet var simpelt, og gav den opmærksomme Svigermos-
der, der aldrig begreb sin Søn's Lyksalighed, Anledning til adskillige grundige Anmærkninger, hvoraf hun dog ingen yttrede, udi hvilket jeg vil efterligne hende.

Følgende Dag, efter Maaltidet, da Sønnen havde ført sin Fader paa en Spadseregang, for at vise ham Egnens Skønheder, eller noget af sine Jordarbejder, besøgte Svigermos-
deren og hendes unge Sønneløve sig sammen i Haven, adskilte fra de øvrige i Huset. De sad i Græsset under Skyggen af et Træ, saa-

dans som man dertil bruger i Fortællinger. Jeg har, min kjære Datter — saa talede den Førfnævnte, — seet den største Prøve paa min Sønns Kjerlighed til Dig, og jeg tvivler ei paa, at Du jo fortjener den paa det fulde Tomneste. Men Guderne (siges der) have ved en sær Gave tillagt Dig denne indtagende Godehed. Tildragelsen er besynderlig, og jeg ønskede at høre alle dens Omstændigheder fortælle.

Euphrosyne (saaledes hed denne Sonnetone) svarede rodmende: Frue, jeg har tilvissé Aarsag at takke Guderne, men den rette Gave, jeg af dem har erholdt, det er en Mand, saadan som den jeg eier. I øvrigt fandt jeg ved min Ankomst Intet tilbage af de Gaver, Mercurius havde ført med sig, undtagen de tvende Smaastykker, som mine Søstre havde efterladt og som jeg beholdt. Det ene var en med en Drit fuld Guldflaske, som jeg skulde tømme Astenen før mit Bryllup, det andet en Slags Talisman, paa et Haar lig dem, der omtales i de persiske Sagn. Jeg bærer altid hos mig denne lille Markværdig-

hed, som jeg hidtil skjulte for Alle, endog for min Mand, men om De befaler, Frue, vil jeg vise Dem den.

Ved disse Ord tog hun Talismanen frem af en liden skjult Kasse, hvor den laae forvarret, og leverede den nysgjerrige Svigermoder den til Betsuelse. Det var et Slags vinkelformet Spejl, af det finest slebne Staal, saa stort, at det godt kunde rummes i Haanden uden at sees, og omkring hvis trende Sider man i ophejede gyldne Bogstaver læste de tre Ord af et ubekendt Sprog: Maphusal, Elkobarach, Nianemel. Da jeg fik det, blev Euphrosyne ved, vidste jeg endnu ei dets Brug. Denne opdagede jeg først, da jeg paa den foreskrevne Tid havde drukket den omtalte Philter. Dennes første Virkning var, at jeg sov ind, hvorpaa jeg havde følgende Dream: Mig syntes, at jeg befandt mig paa en stor Slette, hvor mange Folk vare i Bevægelse. Midt paa Sletten var en temmelig Forhøjning, lig et Amphitheater, paa den venstre Side omgivet af Jordbænke, med Græs

og Blomster beklædte, paa hvilke et stort Antal Personer af mit Kjøen, ulige i Alder og Ynde, sad i deres bedste Prydelser. — Ligesoverfor eller paa den østlige Side saae jeg et endmere ophøjet Sæde, omstygget af Cedre, hvilke i Halvmåneform omgav det. Tvende Genier med flagrende Slor og glindsende Vinger stode, en paa hver Side af det, og holdt i Hænderne store Hynder, overtrukne med Guldtæpper. En Mængde Tilskuere trængte sig sammen omkring Stedet, og de af Kjønnene, der havde indraget de omtalte Jordbænte (hvorved de saaes over Tilskuerne) havde Allesammen Djnene henvendte til det Høje, reersom de ventede en nedsligende Guddom. Snart raabtes fra een Kant: Genien viser sig; snart fra en anden: Nei, endnu ikke. Med Møje fik jeg paa tyve Spørgsmaal et ufuldkomment Svær om Betydningen af alt dette; saa opmærksomme vare alle Tilstedeværende. En af dem tilsalede mig endelig med megen Utaalmodighed: Veed De da ikke hvor De er? — Ikke saa lige — Paa Den Gamos i det græske Archipelag,

Hymen helliget. Denne Dag er de Rygistes Dag, som aarlig høitideligholdest. De seer dem allesammen paa de der oplastede Blomsterbænke at vente efter den Genius, der pleier at nedstige, for iblandt dem at uddele Guderne's Gaver. Deres Mand staae bag ved dem, opmærksomme paa det Valg, de monne giere. Neppe havde han sagt de sidste Ord, førend fire smukke Vinger, skinnende af guldsraalende Farver, saaes at dele den mørke Elke, der hang over Stetten. Et himmelsk ungdommeligt Ansigt fremblikkede derfra. Vinden udviklede det ambraduftende Elor, og lig en imod Solen glimrende Morgensky, svævede dette olympiske Væsen over Thronen, paa hvilken han under almindelige Ures-Bevidnelser nedsteg. Nu modtog han de tvende Hynder, paa hvilke de udsendte Foræringer laae, og som han tog Tæpperne af. Og nu udraabte en Herold, at enhver af Kjønnet efter Orden kunde fremtræde.

For Thronen fremstod i Øjeblikket en midtbealdrende Person i udvalgt Pynt. Hun havde

i Fængsel af et guldvirket Belte tvunget sin Bæxt til en beundringsværd Fliinhed, og laant sit Ansigt den første Ungdoms brændende Farver. Engelen Assuriel (saadant var Geniens Navn) tilstalede hende med et mildt Smil saaledes: Guderne overlade Dig i Dag Valget imellem deres Velgjerninger. Jeg holder i min højre Haand din Mands uforanderlige Hengivenhed, og i den venstre — den Land, du har mistet. Hastig som Lynet, der klover Bjergklippen, kastede hun sig over den venstre Haand, frembrød derudaf sin mistede Land, der strax fæstede sig paa sit forrige Sted, og gik bort den mest fornøjede blandt Dødelige. Engelen fulgte hende med et ynkstomt Øjekast.

Hendes Sted blev indtaget af en ung overgiven Stjenhed med spillende Dine og hastige Bevægelser; med Utaalmødighed forbrede hun selv at maatte begjere. Det skal være Dig tilladt, sagde Engelen med Mildhed, kom alene ihu, at Du i dette Øjeblik har i Dit Valg en god Egtemage, en forstandig Kones hele Værdie og Lyksalighed. Det er godt,

svarede hun ham med endnu større Utaalsmodighed; men det har ingen Nød. Du veed, hellige Engel, at vi i Morgen her have en stor lysende Fest, og at jeg, uden at rose mig selv, har været en af de første Dandsferinder i Athenen. Din lykkelige De, gode Engel, har den Feil at være, om jeg tør sige det, en smule kjedsommelig, og jeg vil ei berøves en af de saa Leiligheder, som her gives til at vise sig. Tvende gruelige Ligtorne trus mig med aldeles at tabe denne lykkelige Dag. Men eftersom det tillades mig i dette Øjeblik for Guderne at frembære et bønært Ønske, begierer jeg af deres Naade, herefter at maatte dandse min hele Livstid paa Fodder uden Ligtorne. For det øvrige vil jeg selv sørge. Engelen tilvinkede hende et foragtende Bifald; og hun hoppede bort, leende af Lyksalighed.

Næst efter hende fremtraadte med ærbare Skridt en Haderskone. Hun havde omvundet sit hvidnende Haar med de nyest udsprungne Blomster, havde klemt sit øverst og nederst sæns tykke Liv i et Belte af det nyeste Lø,

og om hendes Skuldre belggede et Stær af de
sidst nævnte Farver. Da hun gik, maatte
hun trænge sig frem igjennem store Hobe af
Takkende, som alle priste hendes sidste Maaltid,
vakkende foran og leende bagved hende. Enge-
len tilkalede hende med disse Ord: Du forsøger
nu for anden Gang Egetskabets Møje og
Farer. Vælg derfor des modnere. Dig til-
hydes et af to: en mere og mere blomstrende
Husholdnings Velstand, eller paa Dit Bord
i Aar den første blomstrende Ananas. Efter
et Øjeblikks Overlæg med sig selv, raabte hun
med en Tillid, der tilkjendegav Modenheden af
hendes Beslutning: Den første indiske Ananas!

Efter denne fulgte mange flere med hvis
urimelige Valg jeg gjerne undviger at forlænge
min Fortælling. En Enestes Foræring skal
jeg med deres Tilladelse, min Svigermoder,
endnu tillægge for den Sammenhæng, den har
med min egen Historie. Det var et Fruen-
stimmer, som det syntes, ikke i sin første Bloms-
treen, men endnu rigt paa Indsigheder, og
som med de smukkeste Dine forenede den ædle

ste Anseelse og de snildeste Manerer. Hun
 talte saaledes: gode Engel, jeg eier en Mand
 med Dyder og Fejl, hvem jeg af Ugtelse for
 de første har foresat mig at gjøre lykkelig til
 Trods for de sidste. Men det er ei nok — jeg
 føler det — at besidde nogle Dyder og at op-
 fylde en Egtesælles almindelige Pligter. Vel-
 gjørende Engel, giv mig desforuden hiin Ven-
 skabs vise Godhed, der ene forsøder Samlivet.
 Hæderværde Qvinde, svarede Engelen himmel-
 smilende: Guderne vil høre et dem saa værdigt
 Ønske; modtag denne Gave, som de for
 dig have bestemt: du vil ufeilbarlig derved
 vinde dit ædle Njemd. Denne Gave, som
 han rakte hende — med Forundring saae jeg
 det — var just saadan en Talisman, som den
 jeg selv havde. Nysgjerrighed efter at kjende
 dens Brug formaaede mig til at træde nær-
 mere, for bedre at høre de Ord, han endnu
 tilføjede.

Fjerde Capitel.

Hoorledes Kræet faaer at vide Berndningen af de tre tunge Ord og hoorledes de synes hende latterlige: og hoorledes de ærgre den gode Evinermøder, som finder dem ganske almindelige; og hoorledes de ikke desmindre ere ret tunge at udtale; og hoorledes hele Historien sluttes.

Du forstaaer ikke, blev Engelen ved, Betydningen af de tre Ord, som Du læser paa de tre Sider omkring dette Spejl. Deres Indhold vil kanske ei synes Dig saa vigtigt, naar det af mig forklares, som Du med Tiden vil finde det i Gjærningen. Disse Ord — ov Dig uophørlig i at udtale dem, og vær forsikket om, at der ikke gives iblandt Mændene et vilde Dyr, som man jo med Brugen af dem efterhaanden kan tæmme, eller et adelt Sind, som man ikke derved binder fastere til sig. Men jeg bør underrette Dig derom: disse tre simple Ord, saa lette de vil forekomme Dig, saa tunge ere de virkelig i alle Sprog, laade at erindre og rigtigheden at fremsige. Deres til er det ei nok, at de i Gjærningen selv altid

ere de samme. Stemmens Bestaaffend, Dines
 nes Bevægelse, Ansigtstrækkens Forhold, ja
 selv Legemets Bending, høre til deres Udtale.
 Den ringeste Overrølse gjør, at enten Hukom-
 melsen aldeles taber dem, eller at Tungen mister
 deres rette Udtale. For at skjæln imellem
 begge Dele, brug det Spejl, omkring hvilket
 de læses. Det vil altid sige Dig, om Du
 har glemt noget af disse Ord, da det burde have
 været anvendt, eller naar Du ilde har frem-
 sagt det. Det vil da med Oprigtighed vise
 Dig for Dig selv saadan som Du i dette
 Øjeblik synes i Din misfornøjede Mands Øjne;
 og Du skal deraf lære, hvorlidet det smigrer.
 I øvrigt er Udtydningen af de tre Ord denne.
 Han tog Talismanen i Haanden, og hvem lyt-
 tede, om ikke jeg? Jeg har aldrig med mere
 Nysgjerrighed spidset Øren. — Maphthusal!
 blev Engelen ved, det er som om Du sagde
 paa Græsk: det kan vel være . . . Elko-
 baroch kan oversættes: hjertelig gjerne,
 — og Nianemel: det skader ikke. —
 Ved denne Forklaring af en Hemmelighed,

hvorom jeg havde gjort mig saa høje Begreb, faldt jeg, imod min Sædvane, i saa heftig en Latter, at jeg vaagnede derved.

Og, min kjære Datter, deri havde Du ikke Uret, udbrød Svigermoderen med en foragtende Latter; thi sandelig om Din rare Talisman ingen anden Hemmelighed indeholder end disse tre forslidte Talemaader, som hvert Menneſte hundrede Gange om Dagen gjentager, saa har jeg ikke taget meget fejl, da jeg altid har anſeet Dig for den værſt aflagte af dine Syſtende. Det lønnede vel Umagen for Guderne, at lade Dig forære en Gloſebog paa nogle platte Høfligheder, og at ſikke Dig en Genius fra Himmelen for at lære Dig udtale dem. Tilgiv, at jeg ytrer mig med ſaa ſtor Oprigtighed.

Det ſkader ikke, Frue, ſvarede Euphroſyne uden ringeſte Tegn paa Fortrydſe. Gjør mig da den Villighed, vedblev Svigermoderen, i min Mærvarſe, ſaa lidet De kan, at gjentage diſſe Uffelheder, jeg beder Dem paa det Højeſte . . . Hjertelig gjerne, ſvarede

Euphrosyne paa ny, uden enten selv at mærke det, eller lade det mærke, og med en Ynde, som næsten formildede den egensindige Kjerling, — thi, vedblev atter denne: det er umuligt, siden jeg nu veed Din Lectie, at disse Ord i Din Mund kunne forekomme mig andet end høist latterlige. Finder Du det ikke selv, min kjære Datter? Kan vel være, min bedste Svigermoder, (svarede Euphrosyne med altid samme Ynde) at de tabe meget af deres Virkning for den, som venter dem, eller naar de bruges uden Valg; og jeg vil søge at bringe mig deres Erindring til Nytte. Du er det bedste, det frommeste Barn i Verden, udbød den Gamle og omsavnede hende; det gjør mig ondt at finde Dig i den Grad narret. Endnu engang, tilgiv min Oprigtighed.

Jeg har saa meget større Grund dertil, min Frue, tog Euphrosyne Ordet, som jeg har tilstaae, at jeg selv i Begyndelsen var næsten af Deres Mening. Imidlertid tilgiv mig igjen, naar jeg forsikrer Dem, at nogle Maaneders Erfaring har givet mig ganske andre Tanker

derom. Jeg har i den Tid fundet min Talismans tre Ord ikke alene af største Vægt i Henseende til deres Virkning, men endog aldeles fremmede for saare mange, i det mindste for mig selv undertiden saa tunge, baade at erindre og rigtig at udsige, at jeg begyndte at mistroste om min Evne til fuldkommen at lære dem.

Fruen, som jeg mærker, elsker sine Egenskaber, kaldte Svigermoderen ind i en stiklende Zone, og hun vil ikke, at man skal sætte Banpriis paa hendes rare Kunst. For min Deel elsker jeg, som sagt, Oprigtighed og forsiktrer hende med al den, jeg har i min Magt, at denne store Kunst er en stor Barnagtighed; at man i en finere Verden end den, hvori hun lever, for Exempel i Athenen, i hvert Minut hører disse tre Ord lyde omkring sig; og at mange af dem, som mest betjene sig deraf, ikke derfor ophøre at være de største Taaber i Verden. Hvad mig angaaer (om hun tillader at jeg undtager mig derfra), saa har en bestandig Brug saa aldeles gjort dem til mine

egne, at jeg ofte fremsiger dem, uden engang selv at mærke det. Det vilde være mig umuligt, at fejle imod denne saa almindelige Høflighedslov.

Imedens begge Konerne paa denne Maade ordvexlede lidet, vare begge deres Mand komne hjem fra Marken, og den gamle Svigerfader traadte ind i Haven, just som hans Kone udsagde de sidste Ord. Kjereste Kone, sagde han til hende med en usædvanlig Artighed, Du kan aldrig troe, hvor vel det simple blaa Elor, Du i Dag bær, passer godt til Dit Ansigt og Dit hele Væsen. Synes Dig ei som mig, at det klæder Dig bedre end det kostbare, som Din ældste Datter skænkede Dig i Athenen, og hvis Farve man neppe kan see for Guldsom og Perler? Det kan vel være, min Ven, svarede hun ham med kunstlet Venlighed, og sendte idetsamme Euphrosyne et Øjekast, der syntes at ville sige hende: hører hun min Lille?

Du gjorde mig en stor Fornøjelse, blev den gamle Mand, opmuntret af hendes første

Bifald, ved, om Du vilde love mig, aldeles at aflægge det røde Slør, hvorved, jeg vied ikke af hvad Grund, Dit Udseende taber det Halve af sin Behagelighed. Siig mig, kjereste Kone, vil Du skjenke mig dette Løfte?

Naa, Du er nu og saa underlig, min søde Mand, svarede paa ny den forlegne Svi-germoder, hvorfor just aflægge det? Det er paa min Vre ikke et Stykke til at kaste bort; og jeg har aldrig før hørt Dig fordre saa besynderlig en Villighed af mig. Dog, lagde hun til og saae paa Euphrosyne, gjør jeg Dig dermed en Fornøielse, saa vel an; hjertelig gjerne.

Du er den bedste Kone i Verden, raabte Oldingen, og omfavnede hende med den hæftigste Glæde. Jeg har havt mine vigtige Grunde til at bede Dig herom. Og eftersom Du nu allerede har givet mig Dit Løfte, saa vil jeg aabenbare Dig Sagens rette Sammenhæng. Jeg havde, da jeg imorges gik ud af Værelset, sat min Nattelampe paa Bordet ved Siden af den Dyne, hvorpaa Dit Slør laae.

Man har i min Graværelse stødt det omkuld,
 saa Olien er gaaet ud over det smukke Glor.
 Stjont en uskyldig Marsag dertil, beder jeg
 Dig derfor hjertelig om Forladelse.

Euphrosyne ventede nu til Slutning af
 den vise Frues Mund, den tredie saa almindelige
 Plathed; det skader ikke. Men taug
 Kjællingen under og efter denne Fortælling lange
 bumstille, saa var det fordi hun ikke kunde
 fremføre et Ord af Uergrelse. Uforstammede,
 udbød hun med samlet Styrke, er det paa
 den Maade Du gjeffer mig? Jeg vidste nok,
 at Du aldrig gjer andet end Dumheder, og
 at Du, efter din Vane, altid gaaer i Sovne
 uden at vide, hvor Du tager eller sætter de
 Ting, Du bruger. Imedens hun paa denne
 Maade udøste sit Hjerter, kom hun til at lade
 Dinen falde paa Talismanen, som hun endnu
 holdt i Haanden, og hvilken Bederskyggelighed
 viste ikke dets hemmelige Spejl hende! Med
 Møje gjenkjendte hun i det Udyr, hun der
 saae, Trækkene af sit eget Ansigt. Gulb af
 Arrighed løstede hun sin Arm og slængte Talis-

manen langt fra sig paa Marken efter den for-
 færdede Diding, som stum og fortrædelig skyndte
 sig bort fra det værre, der endnu kunde følge
 paa denne Forberedelse. Hans Søn fulgte
 ham med Deeltagelse i hans ugunstige Skjebne.
 Min Frue, sagde nu Euphrosyne smilende, idet
 hun tog Talismanen op, De glemte aldeles
 det tredje Ord. Min gode Frue, svarede den
 første med et Par gnistrende Øjne, en Smule
 Staausel, om jeg tør bede, og en Smule
 Agtelse. Jeg vil, nu Turen er til mig, bringe
 hende et Ord i Erindring, hvilket hun synes
 at have glemt: jeg har den Ære at være hen-
 des Svigermoder. Følede jeg nogensinde Trang
 til en Hovmesterinde til at undervise mig, saa
 vilde hun maaskee være saa god at paatage sig
 den Umage: indtil den Tid er den overflødig.
 — Euphrosyne rødmede, og indsaae at hun
 havde forløbet sig. Min bedste Svigermoder,
 sagde hun og omsavnede hendes Knae, lad os
 glemme de tre ulykkelige Ord, som imod deres
 Djemed have faaet mig til at glemme min
 Pligt imod Dem. Tillad mig blot i denne

Stilling at lægge det fjerde til, (som jeg ikke henter fra min Talisman, men fra mit Hjerter: jeg har Uret; skjenk mig Deres Tilgivelse.

Venskabet blev tilbagebragt saa godt det lod sig gjøre for Njeblikket, men den gamle Svigermoders Hjerter var ei skabt for Tilgivelse. Den lille Landsbydukke, sagde hun hos sig selv, indbilder sig med sine Drømme og sine tre Ord at være en liden Socrates. Min kjære Søn, blev hun ved, og vendte sig til sin Mand, som idetsamme kom tilbage i Haven, vi bisalde ikke, hverken din Fader eller jeg, at Du paa denne Maade nedgraver Dig paa Landet langt fra Athenen, og fra Omgang med alle smukke Folk. Det er dog i Verden man maa lære at kjende Verden, og hvad er man uden denne Kundskab? Du burde vel ogsaa, ei mindre end dine Brødre, see at komme frem i Verden, og at gjøre dit Navn hædret. Hvortil er Du i denne Forsatning nyttig for Staten? og hvilke gode Egenskaber uddanner Du til dens Tjeneste i denne Gensømhed? Ogsaa din Kone — tilgiv mig det — røber Trang til mere Verdens-

kundskab og fortroligere Bekjendtskab med Kjøbstedlevemaaden. Kjereste Moder, svarede derpaa den sagtnodige Sen, jeg takker Dem for Deres Omfjerg; men min Beslutning er tagen, og mit Val af Landlivet urokkeligt. Denne er den Regel, jeg i saa Henseende følger: naar man ei af Naturen har modtaget Egenstaber, der tydelig viste Vejen til store Foretagender, maa man have Mod til at være et Hverdagsmenneske; og naar man ikke har Kraft til at forbedre det almindelige Statshelds Bygning, g r man vel i, i det mindste at tænke paa sin private Lykkelig hed. En Mand, født til ingen større Pligter, end den almindelige Velvillies, har kanskee gjort ikke lidet, naar han har gjort sig selv Livet blidt og fredeligt; og uden at være Genie eller Helt, seer jeg ei hvad mere han fornuftigvis kan haabe at gøre. Den fine Menneskekundskab er god for dem, der vil betjene sig af Menneskenes Svagheder; saadant behøver jeg ei. Hvad min Kone angaaer, da g r hun mig lykkelig ved den Omgangsmaade, hun iagttager imod mig, og mine Hensigter

fordre hos hende ligesaa lidt Athenens fornemme
 Urs, som hendes Uergjerrighed hos mig har
 forbeholdt sig den Anseelse, man laaner af
 Statens højere Embeder. Den fortreidelige
 Moder var langt fra at indsee, hvor saare for-
 standigt et saadant Svar var. Hun sagde
 ikke hos sig selv: min Søn er en fornuftig
 Mand, men: min Søn er egenfindig og selv-
 klog. Samme Dag afreiste hun til sit Hjem,
 misfornøjet med sin Søn, sin Svigerdatter og
 sin Mand, som havde fordærvet hendes smuk-
 keste Glor, og som maatte være færdig i Næ-
 bliffet at følge hende. Hun tilgav ham aldrig
 det røde Glor; og Kræet blev i hendes Tan-
 ker altid Kræet; thi denne Frue havde hvad
 man kalder Charakter: det vil sige, troer jeg,
 at den Daarlighed, der engang havde begyndt
 at residere indenfor hendes Pande, regjerede der
 siden uafbrudt. Hendes eneste Trøst var de
 tre kloge Sønners Lyksalighed. Men den før-
 ste Nyhed, hun fik fra Athenen efter sin Hjem-
 komst, var den, at disse tre lykkelige Børn,
 den ene efter den anden, skilte fra deres elsk-

værdige Mager, levede nu alle tre i temmelig
 flet Forsatning. — Dette forandrede ej hendes
 Begreb om deres Lykkaighed. Intet er sæd-
 vanligere, sagde hun, end at Folk af den gode
 Zone stilles ad. Deri gjøre de Ret, naadige
 Frue, sagde Oldingen: det er som at tage
 frisk Luft, naar man længe har siddet i et til-
 lukk Bærelse.

Den gamle Frue vilde aldrig mere see
 Kræet. Sligt gjorde dette Pærs Liv ei min-
 dre lykkelige. Det blev som det havde været
 en fremtørende Kjæde af Noe og Held. Euphro-
 syne lagde aldrig sin Talisman bort. Hun
 var den bestandig, og øvede sig dagligen i be-
 dre at udsige sine tre tunge Ord. Deres Liv
 endtes paa en deres Kjerlighed værdig Maade.
 Af tre, til deres Dyder opdragne Sønner,
 havde de, da Alderdommen indtraadte, kun
 een tilbage: og denne faldt imod Larisserne.
 Euphrosyne kunde ei bære dette Tab. Hendes
 Mand var beredt derpaa. Uden at støje, uden
 at skræmme med Sorg, tog han med hendes
 sidste Afskæed fra Verden. Saasnart han

følede hendes Pulsflag ophøre, og hendes Hænder isne, tog han et Bager, han i det Øjeblik havde sat hen, lukkede sin Dør, og lagde sig ved hendes Side, hvor man fandt ham død. Han holdt hende for sidste Gang omfavnet, og en glindsende Taare stod endnu tilbage under hans tilslukkede Øje. — Det var ei Tankemaaden paa den Tid i Grækenland, at den uden Hjælp Ulykkelige skulde oppebie Alderdommens Hensvinden, eller Sygdoms tærende Qvaler, for lidt efter lidt at boretøe, en langsom Bæmmelse for dem, der omgive ham.

Underrettede om alt dette, skjenkede Grækerne deres Skygger et smukt Gravmæle, der vedligeholdte Mindet af deres Dyder, af deres Lykkelighed, af Talismanen og af de tre Ord, hvis rette Udtale, efter Euphrosynes Død, igjen efterhaanden tabte sig i Athenen.

S y b i l l a.

Vilhelm Erobrer, Konge af England, efter-
 lod sig tre Sønner, Robert, Vilhelm den Røde
 og Henrik. Robert havde et ædelt, menneskes-
 tierligt Hjerter. Vilhelm var haard og udan-
 net. Efter denne Forskjellighed i Sindelag
 deledede Faderen sine Lande imellem begge. Eng-
 lænderne vare ham forhadte, derfor gav han
 dem Vilhelm til Behersker, skjønt han var
 yngst. Normandiet elskede han, og bestemte
 derfor det for Robert. Denne var givet med
 Sybilla, en ung elskværdig Prinsesse, som ved
 den blibeste Karakter forædlede sin Skjønhed.
 Robert blev engang saaret af en forgiftet Piiil.

Fægerne erklærede, at han maatte døe, naar
 der ikke fandtes nogen, der vilde sue Giften ud
 af Saaret, og derved hastig redde ham. „Saa
 døe jeg da, svarede Robert med Fasthed; hvor
 skulde jeg vær. saa grusom og uretsfærdig, at
 tillade at Nogen opofrede sit Liv for mit!“ Ro-
 bert faldt i en blid Slummer. Hans Kone
 nyttede dette Øjeblik, udsuede hans Saar og
 overgav sig til Døden for at redde sin dyrebare
 Mands Liv.

Elisabeth, Dronning i Spanien, Don
Karlos fordums Forlovede.

Da Karl den Femte, romersk Keiser og Konge af Spanien, i Aaret 1556 havde besluttet at nedlægge sin Regjering, for at begive sig i et Klosters Eensomhed, ønskede han at efterlade sin Søn, Philip den Anden, i god Forstaaelse med Henrik den Anden, Konge af Frankrige, hvis overlegne Krigslykke han først for nylig havde erfaret, og sluttede derfor en femaars Vaabensstilstand med ham.

En af de Fredsbetingelser, som i den Tid bleve udkastede, var det Forslag at formæle den

spanſke Infant, Don Karlos, Philip den Andens eneste Søn, ſom han havde med ſin førſte Gemalinde, Maria af Portugal, med Prindſeſſe Eliſabeth, Kongen af Frankrige Henrik den Andens ældſte Datter.

Don Karlos var i ſit trettende Aar, Eliſabeth førſt i ſit tolvte, men for hendes Alder uſædvanlig uddannet. Da begge Hofferne med Fornøjelſe antog denne Forbindelſe, opſtod ſaare ſnart i den unge Prindſeſſes Hjerter en levende Tilbøjelighed for den Gemal, man beſtemte hende. Hvo der har ſeet, hvilken ny Tilværelſe den førſte Kjerlighed ligesom giver vor Sjel, vil ikke undres over, at Prindſeſſen fandt en hemmelig Fornøjelſe i at nære og oppuſte denne opluende Flamme i hendes Barm, uden paa nogen Maade at lade det falde ſig ind, at den engang kunde worde farlig for hendes Dyd, for hendes — Liv.

Don Karlos var ikke mindre tilfreds med ſin Skjebne. Den indtagende Beſkrivelſe af hans Forlovedes Skjønhed, hendes Materie, ſom han havde ſaaet af hende, gjorde det dybe

ste Indtryk paa hans unge Hjerter. Han ønskede med en spansk Elskers fyrigste Utaalmodighed, at kunne meddele sin Brud de Følelser, Synet af hendes Træk havde vakt i hans Hjerter.

Men dette søde Haab varede kun kort. Statsintriger antændte paa ny Krigsluen. Lykken var ikke Frankrige saa gunstig som i sidste Krig; efter to tabte Slag saae det sig nødt til at gjøre Fredsforslag.

Ved denne Tid blev Philip den Anden formedelst sin anden Gemalinde, Maria, en engelsk Prindsesses Hedsfart atter Enkemand; han besluttede nu selv at ægte sin Søns Forlovede.

Den Tanke: for en stolt, herskelyg Mand, der i Alder kunde være hendes Fader, at maatte frastige sig en ung elskværdig Prinds, kunde ikke være andet end skrækkelig for den omtfælsende Elisabeth. Hun underkastede sig dog med Resignation, og besluttede at udrydde af sit Hjerter Mindet om Don Karlos.

Imidlertid søgte hun at forhale sin Afreise til Spanien. Stjont Hertug Alba i Juni 1559 havde i sin Konges Navn fuldbyrdet Trolovessen, forlod hun dog først i Begyndelsen af November Paris, rejste saa langsomt som muligt, og kom mod Aarets Ende til Madrid, hvor Brylluppet højtideligholdtes i Januar 1560.

I Henseende til Don Karlos Karakter er Historien ikke enig. De spanske Annalister tillægge ham et vildt, opfarende Sind. De Franske antage netop det Modsatte: de skildre ham som en saare fuldkommen, elskværdig Prinds af blide Følelser.

Saa meget er vist, at hans Kjerligheds skuffede Forhaabninger nedsænkede ham i en stille Rummer og en mørk Tungsindeghed, som gjorde ham forhadet hos hans Fader, fordi han troede det kom af hans utaalmelige Begjerlighed efter at regjere. Krænket af sin Fader og hans Hoftryk, flyede han Hoffet og søgte Eensomhed, talede med Ringagtelse om Kongen, og overlod sig til nogle Fortro-

lige, hvis Interesse det var, at vedligeholde denne Stemning hos ham.

Don Karlos var en velbygt, skøn Mand; var en behagelig og takkelig Ungling. Hans Etabning var indtagende, hans Ansigtssarve udmærket skøn, og hans Dine fulde af Jld og Liv.

Han var kjort Elisabeth imøde. Denne Prindsesses ubeskrivelig fuldkomne Skønhed blændede ham i Begyndelsen; men jo mere han betragtede hende, des dybere prægede sig i hans Sjæl Følelsen af hvad han havde tabt, og hvad han ved daglig at see hende vilde have at udholde. Hans Beundring blev til Smerte og Sergmodighed, han saae paa hende med en Frygtsomhed, der vidnede om hans Sjæls indvortes Kamp, og kunde dog neppe vende Dinen fra hende.

Erkerten fordrede, at Infanten tog sin Plads i Dronningens Vogn ligesoverfor hende. Elisabeth læste i Karlos Blik, naar de medte hendes og frygtsomme vendte sig bort, hvilken Virkning Synet af hende gjorde paa ham.

Han paa sin Side anede i Dronningens forlegne Udseende, i hendes dybe tause Estertanke en Deeltagelse i hans Lidelser, som gød en Straale af Glæde i hans Hjerte, og lod ham for et Øjeblik glemme dem.

Under denne gjensidige Sjelesamtale kom de til Madrid, og Infanten lod sig see med munter Mine. Elisabeth var derimod saa lidet i Stand til at skjule sin Tungsindighed, at Philip den Anden, idet hun hestede sine Blik paa ham, ikke formaaede at undertrykke sin Emfiindtlighed, og med Kulde og Bitterhed sagde til hende: „Det frapperer Dem vel, at Øjne nogle graae Haar paa mit Hoved?“

Den sextenaarige Elisabeth besad tillige med de meest blomstrende Yndigheder saa megen Aands Munterhed og Sindets Bliidhed, at de koldeste ikke dristede sig at see hende i Ansigtet. Man sagde, at hun forenede med Spaniens Krone Skjønhedens end mere glimrende Krone.

Til Ulykke for Elisabeth var den, som besad denne Yndige, den Eneste, som hun ikke fortryllede. Hans Stolthed, hans høje Be-

greb om en Monarks Størhed, hans spanske Karakter undertrykte Omhedens opbrusende Jællser, og naar han end stundom med Fornøjelse fornam, at han besad sit Riges største Skjønhed, fandt han det dog under sin Værdighed, at give hende Beviis paa denne Fornøjelse, eller endog kun at lade hende ane den. Han stræbte derfor, især for Hoffets Dine, aldrig at behandle hende anderledes end med den største Kulde.

Højtidelighederne ved den kongelige Formæling vare forbi. Philip havde endnu ikke ydet Mindet af hans Fader, som i en Munkeselle i St. Just havde endt sin kongelige Levetid, de sidste Væresbeviisninger; didhen brød nu Hoffet op.

Medens Philip var sysselsat med Andagtsøvelser og Ligbegjængelser, besøgte Dronningen de behagelige, romantiske Egne, som omgave Hieronymiternes Kloster. Karl, som alt i lang Tid havde i sin nye Stedmoders Dine læst en vis Tungtsindighed, og havde længtes efter en hemmelig Samtale med hende, traf hende usor-

modentligen paa en eenſom Spadseregang. Han greb denne Lejlighed, til at minde Dronningen om den Tid, da de havde været beſtemte for hinanden, bevidnede ſin Smerte over Tilintgjørelſen af denne Udſigt, og over hans nuværende Forhold, ſom retfærdiggjorde kun den mindſte Deel af hans Følelſe og hans Højagtelſe. Eliſabeth bad ham opbyde denne Højagtelſe, ſaa ofte han fiſtedeſ til at ſige hende noget, hun hverken ſom Dronning eller ſom, Møder burde høre af ham. Hendes med Tungſind blandede Fornøjelſe ved Forſiktringerne af en Kjerlighed, endnu ingen Dødelig havde været for hende, forraadede dog Følelſer i Eliſabeths Hjerter, der udtrykte mere end Medlidenhed. Alle Prindsens ſenere Samtaler med Dronningen havde ſamme Indhold, men og ſamme Grændſer.

For diſſe Følelſer hos to ædle, ſmen ſorgløſe Hjerter fandtes to liſtige Spioner ved Philips Hof. Den ene var Don Juan d'Auſtria, Karl den Femtes naturlige Søn, ſom for tydelig røbede ſin Lidenſkab for Dronningen; den

anden var Karls Overhofmester Rui Gomez's siden Herrug af Ebolis Gemalinde, som selv tilstod sin Gemals Lærling sin Tilbøjelighed. Hiin blev med Foragt vrist tilbage, denne som en rænkfuld, hævnjerrig og farlig Person, behandlet med Høflighed, under hvilken dog hendes skarpsende Dje let opdagede det kolde Hjerter og den forsmædede Kjerlighed. Mellem disse to spandtes snart en Forstaaelse, et Kjerligheds og Lasters Baand, som med hvert Djeblisk forstørrede Elisabeths Fare.

Karl talede med Frimodighed om Stats-sagerne, især om den hellige Inquisitionens, i Anledning af at samme havde fordømt nogle af den afdøde Keiser Karl den Femtes saare agtede Geistlige til Daalet. Han talede saa højt og med saa megen Bitterhed mod Præsternes Forsamling, at Folket knurrede og Philip saae sig nødt til at sende sin Søn, Don Juan og Friidsen af Parma til Universitetet Alcala. Her mødte Karl et Tilfælde af de vigtigste Følger. Han besteg en Hest, hvormed man her havde gjort ham en Gave, og

som ingen af hans Følk var i Stand til at styre. Hiin berømte Bucephalus Bervingers Lykke fulgte ikke hans Efterligners Mod. Den allerede hidfige Hest skede, slog over og saarede Prindsens Hoved saa farlig, at Lægerne tvivlede om hans Redning. Nu var intet ham saa magtpaaliggende, som at lade Dronningen sige det sidste Levvel. Han valgte hertil sin Yndling, Marki Posa. Det smertelige Indtryk, dette Gesandtskab gjorde paa Dronningen, undgik ikke Hertuginde af Ebolis spejdende Blik; hun tog det for et afgjørende Tegn paa hendes Kjerlighed til Prindsen. Elisabeth troede, at hendes Vre tillod hende at trøste en Elsker, som laae i Dødens Arme. Hun tilskrev ham et Brev, som indeholdt alt det Rørende, Kjerlighed og Tungsindighed formaae at sige. Denne Deeltagelse opfyldte Karls Ønsker, om hvilke han kun hidtil i Haabet havde drømt og i Phantasien sværmet; og den helbredede kraeftigere end Lægerne hele Kunst. Han saae sig snart i Stand til at vende tilbage til Madrid, hvorhen Kongens Vil-

lie, men end mere hans egen Tilbojeligbed kaldte ham.

Ved hans første Samtale med Dronningen, bad hun ham om at faae tilbage hiint Brev, som hun havde troet at have skrevet til en Døende, og hvis Indhold og Udtryk kun kunde retfærdiggjøres ved hans daværende Forsætning. Men alle hendes Bønner, saa ofte hun end gjentog dem, vare forgjeves. Karl kunde ikke stille sig ved Pantet paa en Kjerlighed, som var ham det Dyrebareste paa Jorden.

Gomez og Alba, Philips Vndlinge, ellers fulde af hemmelig Jaloufie mod hverandre, forenede sig for at styrte en Prinds, af hvem de tilbøffe kunde vente engang at vorde straffede for deres skændige Gjerninger. De troede at være ganske overbeviste om Don Karlos Kjerlighed til Dronningen, og tvivlede ikke om, at den jo var begunstiget. De frydede dem over, at kunne gjøre Kongen saa vigtig en Opdagelse; men skjælvede ogsaa i samme Øjeblik for Udbrudene hos en fornærmet Gemal, der let kunde blande Angiveren med Forbryderen, og opofre

begge for sit Maserie. De lode det derfor blive ved at gjøre Kongen opmærksom paa manges haande Omstændigheder, som vel ikke kunde indgyde ham nogen Mistanke mod hans Gemal, indes utvetydige Dyd, men dog frembragte den Beslutning hos ham, nøjere at lade give Algt paa Dronningens Opførsel. Han ønskede i den første Hofdame at have en aarvaagen og troe Spion om Dronningen, og spillede efter mangeslags Forandringer ved den quindelige Hofstat, denne Forretning i Hænderne paa Hertuginde af Eboli. Dronningen var ikke uvidende om Hensigten med dette Valg, og om alt, hvad hun af denne listige Kone havde at frygte.

Ved denne Tid ankom til Madrid Gesandter fra Nederlandene for at udvirke Formildelse i den haarde Fremfærd mod Protestanterne. Prindsen havde til Inquisitionens Uregrelse hyppige Samtaler med dem, blev af Dronningen styrket i den Beslutning, at bede sin Fader om Statholderaskabet, og svor, isald han forlæned ham det, ved sit Hoved at være ansvarlig for deres Undergivenhed. Infanten var elsket af

Nederländerne, og man kunde ikke tvivle paa, at hans Plan jo maatte lykkes, og han da erholde Bægt og Anseelse ved Hoffet. Af disse Grunde søgte Alba og Gomez at hindre det, og det end mere fordi den første selv søgte at faae dette Statholderskab. De behøvede kun at forestille Kongen, hvor let det i Nederlandene vilde være Prindsen, at indgaae en Forbindelse med Frankrige, for at nøde ham til at afflaae Infanten hans Begjering. Dog gjorde han dette paa en god Maade, han gav ham Haab om, at han selv vilde ledsage ham til Nederlandene og indsætte ham i Statholderstabet. Han lod virkelig gjøre alle Anstalter til denne Rejse, og da disse vare færdige, maatte han udfinde et Paaskud til at udsætte den, og valgte dertil en Sygdom.

Infanten vilde engang anfere Flaaden mod det af Tyrkerne belejrede Malta; han vilde ægte Erkehertuginde Anna, Keiser Maximilian den Andens Datter; men alle disse Ønsker, hvorved Karl let kunde vinde Anseelse hos Nationen og ved Hoffet, modsatte sig Philip eller

rettere hans Vndlinge, og ved en besynderlig
 Eliebne skeete det, at Kongen ogsaa selv tog
 denne Prindsesse til Gemalinde.

Saa beslattede Don Karlos ofte at for-
 lade Hoffer. Ogsaa Dronningen ansaae en for
 hans virksomme Aand syffelsat Bane for det
 bedste Middel til at helbrede ham for en Liden-
 skab, paa hvilken hun anede en ulykkelig Ende;
 men enhver Infantens Bortferielse laae uden
 for de Ondskabsofuides Plan, der havde sammen-
 svoret sig til hans Undergang.

Karls Had mod hans Fader yttrede sig
 ofte i en vidende Tone, han skuede selv ikke
 Forræderne. Engang var stort Selskab hos
 Dronningen. Man talde meget om Kongens
 Rejse til Flandern. Karl spottede i sit Hjer-
 te over dette Blendværk, og da kun endnu han,
 Don Juan og Fyrstinde Eboli vare tilbage
 hos Dronningen, undslap ham den Sarkasme:
 Karl den Femte har rejst nok for sig
 og sin Søn: Kong Philip maa hvile
 ud for sig og sin Fader. Fyrstinden Eboli
 og Don Juan hvilede noget sagte til hinan-

den, og syntes ikke at lægge Mærke til noget. Karlos, søffelsat med sig selv, tog et Ark hvidt Papiir, lagde det sammen i Form af en Bog, og skrev paa det første Blad: Philip den Andens underfulde Rejser. Paa hvert Blad af Bogen satte han en af disse Overskrifter: Kongens Rejse fra Madrid til Escorial; Rejse fra Escorial til Toledo; Rejse fra Toledo til Madrid; fra Madrid til Aranjuez; fra Aranjuez til Pardo; fra Pardo til Escorial *) o. s. v. I det Dødelik Dronningen læste dette bitter Udfald, maatte hun ile til Kongen, som var falden i Alsmagt, hun gav Prindsen Papiiret tilbage, og han kastede det i et tilluft Sideskabinet.

Fyrstinde Eboli, som havde falske Nøgler til alle Laase i Dronningens Vaaning, bemærkede sig strax dette Papiir, og lagde en nøje eftergjort Afskrift i Stedet. Dronningen fandt ved sin Tilbagekomst den lille Bog, anede intet

*) Alle disse Steder ere Bystæder, som ligge i Egnen af Madrid.

Bedragerie, tænkte kun paa hastig at tilintet-
gjøre den, og kastede den i Ilden.

Kongens Forstillelse blev snart straffet med
en virkelig Sygdom. I denne ønskede han at
have Dronningen stedsø om sig. Karlos saae
sig derved røvet den Fornøjelse, at tale med
hende. Under disse Omstændigheder samrøkte
Elisabeth for første Gang, undertiden at mod-
tage Breve fra Prindsen og at besvare dem.
Markien af Vosa, Karlos Ungdomsven, blev
valgt til Overbringer af disse Breve. Vosa
var i Henseende til Legemes og Aands Skjen-
hed den meest udmærkede Mand ved Philips
Hof. Han var et sjældent Exempel paa, at
det ikke er umuligt at forene Hofmandens Be-
hageligheder med den Nærskafnes Dyder. Eli-
sabeth fandt den ædle Vosa værd sin hele For-
trolighed. Hun var kun betænkt paa, at skjule
sin Forstaaelse med Karlos, og kunde aldrig
ane, at man kunde kaste den ringeste Mistanke
paa hendes uskyldige Omgang med Vosa, endnu
mindre at man kunde beskylde hende for forbrø-
derske Følelser for denne unge Mand. Ogsaa

Posa var langt fra al Betyrning for en Mistante: han var ganske fri og utvungen i sin Udfærd, og fuld af den fineste Opmærksomhed for sin Dronning.

Kongen blev imidlertid frisk og Elisabeth for tredje Gang frugtsommelig. Hans Glæde over dette Beviis paa hans tilbagevendte Kræfter, og at torde haabe en anden Tronarving, var uden Grændser, men ikke af lang Varighed.

Marken af Posa kunde let erholde en vigtig Post; det var derfor Tid, at forberede hans Fald. Man behøvede kun at vække hos den tyranniske Konge, den graahaarede Gemal, en Snist af Mistanke over den nøje Forstaaelse mellem Dronningen og Posa, og de sorteste Billeder af Forræderie og Troløshed stode for hans Sjæl. Han begyndte at gruble over Svangerskabets Tid og sandt alt urigtigt. Blodig Hævn togede i hans Hjerter. En uløstelig Tildragelse fremstyndede dens frygtelige Udbrud.

Blandt Frydsfesterne i Anledning af Kongens Helbredelse, var og en pragtfuld Turnering.

Hver Ridder maatte erklære sig for en Dame ved Hoffet, og Altenen for Festen bære hendes Farve. Et saare talrigt Selskab var hos Dronningen. Hun lod Martien af Posa nævne hende alle de Damer, som allerede havde fundet deres Ridder. De eneste, hvem Stif og Rang tillode dem at erklære sig for hende, vare Infanten og Don Juan. Men begge havde ikke gjort det, fordi begge maaskee frygtede at røbe noget af deres Sjæles Hemmelighed. Det fandtes altsaa, at Dronningen var den eneste, som ingen Ridder havde fundet. I Spøg beklagede hun sig derover. Af alle Hof-folkene torde kun Posa tale ugenert med hende. Med den lunefuldeste og dydigste Alvor sagde han til hende: at hun i dette Fald maatte hævne sig paa Naturen; havde hun været skøn som de andre, vilde hun og have fundet en Ridder. Man optog denne Stjemt med Bifald, og Dronningen svarede ligesaa alvorlig: at til Straf for hans uforskammede Frækhed befalede hun ham hermed at være hendes Ridder,

for at lade ham føle den Skam, at opvarte den Hæsligste ved hele Turneringen. Dette Galanterie maatte være vibragt Kongen paa en Maade, som foregedede den allerede hos ham vakte Mistanke, og denne blev fuldkommen stadfæstet, da han paa Posas Stjold ejnede en straalende Sol med denne Overskrift: Intet kan see mig uden at opflammes. Posa vandt den første Priis med en Færdighed, som i Philips Dage ikke var andet end en Virkning af Lidenstaben for Dronningen. Kongen blev rasende, og under Paastud af en Sygdom befalede at ende Turneringen.

Posas Død var besluttet; han skulde offentlig henrettes. Gomez og Alba forestillede ham, at Prindsen vilde søge at hævne sin Vndlings Død; Kongen forandrede sit Forsæt og lejede Snigmordere. Disse fuldførte Middingsværket under Nattens Slør, og efter Mordet anstillede de sig for Posas Ledfagere, som om de havde taget Fejl af Personen. Dronningen og Prindsen gjettede vel, at kun Kongen kunde

være Ophavsmand til saa dristigt et Foretagende; men de anede ikke at i ham var strafset den formeente Elsker, men den virkelige Underhandler.

Don Karlos fornyede nu med alvorligste Eftertryk sin Ansøgning om at sendes til Nederlandene. Philip forhalede tvivlsraadig sit Svar, indtil Gomez nærmiede sig ham med den Anmærkning, at han, for at lære ham at kjende Infantens Karakter, ansaae det for Pligt at meddele ham en Smaating. Han overlevede ham den lille Bog om Kongens Rejse. Den livende Spot vakte hans hele Brede. Hvor kan det være andet end at Dronningen og Infanten have i en endnu strafværdigere Forbindelse funden Opmuntring til et saadant Spøtterie. Grundringen om Posa bragte hans Formodning igjen i Vildrede. En af dem maatte derfor have været Elisabeths Elsker, den anden Elskovshandelens Fortrolige; men hvo af begge var det ene eller det andet, dette bragte hans Aand paa Tvivlens Placbank. Han lod Prindsen sige, at han var for ung til at

sendes derhen, især da hans Person derved udsattes for stor Fare. Hertugen af Alba skulde først sendes did med en Armee, som det da stod ham frit for at følge.

Infanten forudsaa, at hans Fald var beredt. Han havde hyppige Samtaler med de Nederlandske Gesandter, og man troede, han havde villet stille sig i Spidsen for Rebellerne for at byde sin Fader Trods. Denne erfoer imidlertid hans Beslutning at undvige og lod ham sætte fast. Iblandt hans Papirer fandtes virkelig Beviser paa en Forstaaelse med Nederländerne; ogsaa det Brev, Dronningen engang havde skrevet til den døde Karlos. Mere behøvedes ikke, for at opflamme Philips blodtørstige Havn. Infantens Proces blev overgivet Inquisitionen. Han modtog sin Dødsdom med Ligegyldighed. Kun den Tanke, at en lige Skjebne truede Elisabeth, smertede ham.

Hun lod ham bede, at prøve paa at formilde den opbragte Konge. Han fastede sig for hans Fædder, og erindrede ham om, at det var hans eget Blod, han havde besluttet at

udøse. Med kold Mine svarede Barbaren, som man smigrede med den Sammenligning, at han, ligesom den evige Fader i Himmelen, ikke skaa-
 nebe sin eenbaarne Søn: „Naar jeg har slet
 Blod, rækker jeg min Arm hen og lader mig
 aarelade.“ Prindsen sprang hastig op, og
 spurgte om Badet var færdigt? Han havde, da
 det blev overladt til ham, valgt Senekas Døds-
 maade, at lade Aarerne aabne i varmt Bad. Da
 Kongen gik bort, spurgte han Prindsen: „om
 han ikke havde andet at sige ham?“ — „In-
 tet andet, svarede Prindsen, og kun Lydighed,
 Hengivenhed og Agtelse for visse Personer kunde
 bringe mig til det fornædrende Skridt, at bede
 Dem om Naade, uden hvilket jeg var død
 med større Hader end De lever.“ Kongen
 forlod ham uden at være rørt og den ædle
 Yndling fastede sig modig i Dødens Arme.

Dronningen sagde sin Gemal alt, hvad
 en retfærdig Uvillie over hans Grusomhed kunde
 indgive hende. Hendes Mod, hendes Klogskab,
 det franske Hof's Hævn, over hvilket hun for-
 maaede saa meget, var for den strænge Philip

nok til ikke længere at udsætte Guldferelsen af hans sorte Plan.

To Maaneder efter Infantens Død kom Hertugininden af Alba om Morgenens til Dronningen og rækkede hende en medicinsk Drik. Dronningen vægrede sig ved at tage den, da hun befandt sig vel. I dette Øjeblik traadde Kongen ind, bebrejdede Hertugininden hendes Paatrængenhed; men denne svarede, at det efter Lægernes Forfærd var et nødvendigt Middel til at befordre en god Redkomst. „Nu, naar det er, sagde Kongen, saa maa De tage det.“ „Siden De da vil det, svarede hun rask, saa vil jeg det og.“ Hun døde endnu samme Dag under de skæffeligste Smerter i sit Livs Blomster, i sit fire og tyvende Aar.

Man fandt Barnet ganske dødt i hendes Liv og Hjernen ganske forbrændt. Hos Philip mærkede man ikke den ringeste Forandring. Naturen syntes at have tabt hos ham sine Retligheder. Forgives vil man i Historien, selv iblandt de blodigste Revolutioners Rædsler, søge et Menneske, der med koldt Blod myrbede

sin vorne Søn, og sin Kone med hendes
Foster og derpaa med djævelst Fornøjelse got-
tede sig ved sit Mord.

Selv Elisabeths Fiender bevidne hendes
ubesmittede og utvetydige Dyd; de paastode,
at hendes haarde Skjebne ikke engang kan ret-
færdiggjøres ved Letsinde og Uforsigtigheds
Handlinger.

Menzikofs Døttre.

Hiin russiske Fyrste Menzikofs høje Magt, hvorved han to Gange efter Behag bortskjendte Keiserkronen, og hans af Fyrste Dolgorucki og Grev Oftermann beredte Fald ere bekendte. Med Kone og tre Børn blev han forviist til Sibiriens Orker, og i Bønderdragt bortført fra Petersborg. Fyrstinde Natalia kunde ikke bære sine Lidelser og Rejsens Besværligheder. Hun var af en af de anseeligste Familier i Riget. Hendes sjældne Etienhed tildrog sig Alles Beundring, der saae hende, og hendes Dyd, der midt i Lyffens Glands

aldrig havde plettet sig, vandt hende ogsaa
 Alles Agtelse og Kjerlighed, der kjendte hende.
 Med Saalmodighed saae hun sin Oplaening
 imøde. Menziko selv beredte hende til Døden,
 og tabte i hende den sødeste Trostens Rude.

Da den ulykkelige Fader med sine tre
 Børn havde naaet Forvisningsstedet Tobolsk,
 sagte han ved Arbejde at gjøre sig sin Tilstand
 taalelig, og gav ved Mod og Sindserolighed
 sine Børn et herligt Exempel. Hans Datter,
 der havde været forlovet med den russiske Rei-
 ser, sørgede for Kjøkkenet, den Anden for Huus-
 geraadet og Vasken. Daglig holdt Faderen
 Bøn med sine Børn, og lærte dem at finde
 sig i deres Elendighed. Den ældste Datter fik
 Kopperne, efterat have opholdt sig der i sex
 Maanedes. Den omme Fader vaagede ved
 hendes Leje og var hendes Læge. Men al
 hans Omsorg var forgjeves; hun døde i hans
 Arme. Menziko lagde sit Ansigt til hendes
 og vædede dette med en Strøm af Taarer.
 Hans stærke Sjel fattede sig i den dybeste
 Smerte. „Lærer, saa tilraabte han sine andre

Børn, af eders Søster den Kunst at døe!" og derpaa fremsagde han med dem og sit Tyende Bønner til Trøst for deres Skjebne.

Intet smertede Menzikos dybere, Intet var ham tungere at bære, end Synet af hans Børn, der, uden at være medskyldige i det, man tillagde ham, maatte dele hans haarde Skjebne. Grammelse fortærede han efterhaanden, og da han nærmede sig sin Ende, lod han sin Søn og sin Datter kalde for Sengen. Han talte til dem inderlig bevæget og sluttede med de Ord: „Hjindteil, mine Børn, ere eders Hjerter ufordærvede, og I vil lettere kunne bevare eders Ufkyld i disse Ørkener end ved Hoffet. Skulde I engang vende did tilbage, saa glemmer aldrig det Exempel, eders Fader har givet eder." Strax derpaa døde han. Efter hans Død bleve begge Børn kaldte tilbage til Petersborg.

Før deres Ufreise besøgte de Fyrste Dolgoruckis uhyggelige Familie; denne Fyrste, der havde styrket Menzikos og var opstegen til en lige Højde, der ligeledes vilde forlove sin æld-

ste Datter med Keiseren, maatte og friste Menzikoſs Stjebne. Han befandt ſig rilligemed ſin Familie i den uſteſte Forfatning. Menzikoſs Børn brast i Taarer ved at ſee dem, og overlod dem deres bedſte Eiendomme, deres Baa- ning og deres Levnetsmidler, med den Bøn, at anſee dette ſom et Deeltagelſeſtegn. Gaales des hævnedes Menzikoſs Børn ſig! — Prindsessen blev ved ſin Ankomiſt til Hoffet med fortrinlig Udmærkeſe modtaget af Keiſerinden, ſom giſtede hende med Grevens af Viron og gav hende en halv Million Rigsdaler i Udſtyr. Men denne lykkelige Omſiſtelse forandrede ikke i mindſte Maade hendes Beſtaffenhed; hun bevarede i et ſkjult Gjemme de Bønderklæder, hun i Sibiriens Ørkt havde baaret, og betragtede dem ofte for ei at glemme den jordiffe Lykkes Falſkhed og Vægellind.

Gravenes Fryd.

Intet Monument er mere interessant end Menneskenes Grave og især vore Forældres. Det er mærkeligt, at alle raæ Folkeslag, og selv den største Deel af de dannede, have gjort Fædrenes Grave til Middelpunktet for deres Andagt og til en væsentlig Deel af deres Religion. Man maa derfra undtage dem, hvis Fædre ved en sørgelig og grusom Opdragelse gjøre sig hadede af Børnene, nemlig Europas vestlige og sydlige Folkeslag. Overalt for Resten er denne religiøse Melankolie udbredt. Forfædrenes Grave ere i China en af de for-

nemste Prydelser for Byernes Forstæder og for Markenes Høje. De ere de stærkeste Fædrelandets Baand hos de vilde Folk. Maar Europæerne undertiden have foreslaaet disse at forandre Opholdssted, have de svaret dem: „Skal vi sige til vore Fædres Been, staaer op og følger os i et fremmed Land?“ De have stedse anset denne Indvending ugjendrivelig. Gravene have forsynet Youngs og Gesners Digte med yndefulde Billeder. Vore Vellystlinge, som stundom vende tilbage til Naturens Følelser, lade eftergjorte Grave indrette i deres Haver. Sandeligen, det er ikke deres Forældres. — Hvoraf kan denne Følelse af mørk Melankolie midt i Forlystelser komme? Mon ikke deraf, at noget endnu er til efter os? Vakte en Grav hos dem kun Ideen om det, den skal indeslutte, nemlig et Liig, vilde Synet af den bringe deres Indbildningskraft i Oprør. Den største Deel af dem er saa hange for at døe! Der maa da ried denne physiske Idee forene sig nogen moralsk Følelse. Den vellystige Melankolie, som udspringer deraf,

sedes, som alle tiltrækkende Sandheder, af Harmonien mellem de to modsatte Følelser, den af vor bortilende Tilværelse og den af vor Udbodelighed, hvilke støde sammen ved Synet af Menneskenes sidste Vaaning. En Grav er et Monument, oprejst paa Grændsefjellet imellem to Verdenes.

Den viser os først Enden paa Livets tomme Engstelser og Billedet af en evig Røt; derpaa fremkalder den i os den dunkle Følelse af en lykkelig Udbodelighed, hvis Sandsynlighed forøges i Forhold til dens Dyd, om hvem den erindrer os. Der er det vor Udførelse sætter sig. Og dette er saa sandt, at, endskønt der er ingen Forskiel paa Socrates's og Neros Afse, vilke dog ingen have den romerske Kæiser's i sin Lønd, om den end gjemtes i en Selvbørne; og at der er ingen, som jo satte Philosophens paa det hæderligste Sted i sit Bærelse, om den end ikke var i andet end en Leerdase.

Det er da formodentlig denne aadige Drive til Døden, at store Mænds Grave indgyde os

saa rørende en Urefrygt. Det er i Kraft af
 samme Følelse, at de som indslutte Gjenstande,
 der have været elskelige, volde os saa megen
 Kummer; thi Kjerligheds Tilløkkelser fødes ifkun
 af Stinnet af Dyd. See her, hvorfor vi
 ere bevægede, naar vi see den lille Høj, som
 skjuler Stevet af et elsket Barn, det er ved
 Erindringen om dets Ustyldighed; see her videre,
 hvorfor vi saa rorte betragte en Gravsteen,
 hvorunder hviler et ungt Fruentimmer, sin Fa-
 milies Kjerlighed og Haab, det er formedelst
 hendes Dyrer. For at anbefale disse Monu-
 menter behøves ikke Marmor, Urtz, Forgylde-
 ning. Jo simplere de ere, desmere Kraft yde
 de Melankoliens Følelse. De fattige virke
 mere end de rige, de antike mere end de
 moderne, de med Vanskelighedens Optegnelser mere
 end de med Haderskuelser, de med Dydens Attri-
 buter mere end de med Magtens. Det er især
 paa Landet, at det Indtryk, de gjøre, levende
 føles. En simpel Grav fremlokker ofte der
 flere Taarer end Begravelserne i de store Kir-

ter *). Det er der at Smerten højnes; den
hæver sig med Kirkegaardens gamle Træer; den

*) Bore Kunstnere lade Marimorstøtterne ved de Stores
Grave fælde Taarer. Man maa vel lade Støtterne
græde der, da Menneskene ikke der græde. Jeg
har seet adskillige rige Folks Jordefærd; jeg har
selv seet nogen der fælde Taarer, med mindre
der skulde være en gammel Tjener, som maa-
ske fandt sig uden Tilflugt. Da jeg engang gik
igjennem en temmelig øde Gade i Forstaden St.
Marceau, saae jeg en Liggelise i Indgangen til et
lidet Hus. Tet ved denne Kiste laa en Kone
paa Kna, som bad til Gud og som saae ud til
at være nedsynken i Sorg. Da denne Kone saae
i Enden af Gaden Præsterne, som kom for at
lade Liget føre bort, rejste hun sig og løb sin
Vej med begge Hænder for Øinene og med Jam-
merstyg. Naboerne vilde standse hende for at trøs-
te hende, men det var forgjæves. Da hun gik
forbi mig, spurgte jeg hende om hun sørgede over
sin Datter eller sin Moder. „Å! min Herre,
sagde hun badet i Taarer til mig, jeg serger over
en Kone, som lod mig fortjene mit knapstaarne
Brød; jeg gik hos hende for Daglan.“ Jeg under-
rettede mig hos Naboerne om, hvem dette godgjør-
rende Fruentimmer havde været: en Smedkers
Kone. Rige Folk, hvilket Brug gjøre I da af
eders Rigdomme medens I leve, siden ingen græs-
ter ved eders Død?

udbreder sig med Omegnens Sletter og Høje; den forener sig med alle Naturvirkninger, Morgenrødens Opgang, Solens Dalen og Nattens Mørke. Det raaste Arbeide og den mest ydmygende Bestemmelse kan ikke udlette Indtrykket deraf i de mest Ulykkelige's Hjerter. „I et Tidsløb af to Aar, siger Abbed Terrre, lod vor Neger Dominique efter sin Kones Død ikke en eneste Dag gaae forbi, at han jo, saasnart han kom tilbage fra Torvet, tog den Dreng og den lille Datter, hun havde født ham, og bragte dem hen paa den Afdedes Grav, hvor han en god halv Time græd for dem, saa at hans smaa Børn ofte gjorde det efter ham.“ Hvilken Sørgetale over en Ægtefælle og over en Moder! det var dog kun en stakkels Slavinde.

Ved Friherrinde A. S. Flemings
Grav
af Kellgren.

Jeg forlader Dig i Dag, prunkende Skalde-
kunst, Digtene helliget! Jeg vil tale hvad jeg
har seet. Du, elskværdige Sandhed, med pro-
saist Gang! kom, følg mig under Lighvælvin-
gerne. Lær Du min Haand med simple Træk
paa denne Grav at tegne den Dydiges Minde,
som der hviler. Hvor helden er Du nærvæ-
rende ved de Fornemmes Grave! Dem skjenke
man Berømmelse. Friherrinde Fleming for-
tjener Sandhed.

Vend Dig bort, flygtige Skjønne! som
tilbringer Din Tid i en evig Barndom: Du,

som ej kjender andre Love end Fornøjelsens;
andere Fornøjelser end Forsængeligheds. Vend
Dit Øje bort fra dette Skilberie: det har ingen
Skjønhed, som Du fatter. Dit fræske Øje,
hvoreledes skulde det raale at høre tale om hvad
der ej er Pynt og Roes og Tilbedelse! Gaae:
Dit Liv er Blomstens; Din Skjebne dens.
Som den skal Du behage, visne og glemmes.

Men Du, som iblandt disse leende Væse-
ner ej blueides ved at have en Sjæl! Du skal
ej glemmes; thi Du er ikke borte paa Jorden.
Du lever endnu i det Gode, Du har gjort,
i de Exempler, Du har givet. Saaledes seer
man det frødige Træ, der styrteides af en Som-
mervind, længe efter Faldet med sine velgjø-
rende Grene at beskytte de Skud, der ere op-
vorne af dets Frugter.

Friherrinde Fleming var født Rehbinder.
Det er smukt, at være af adelig Byrd, naar
den bliver et adlydt Kald til ædel Tankemaade;
ej en Fakkell til at oplyse Lasterne. Hun, som
vi begræde, besad ikke til Vanhæder den med-

fødte Hæder. Født i den laveste Hytte, gift med den ringeste Arbeidsmand, havde hun dog ved sine Dyder været ophejet over Andre.

Var hun da uden Lod i den almindelige Arv: Bryst og Svagheder? — Vi ville vogte os for at sige det! Vi ville ej røve os den Ære, at hun var vor Lige! Men hvo saae hendes Feil, naar han havde seet hendes Forskjæmte?

Hun var Egtfælle. Hvilken stor Mark af Pligter! men bleven det af Kjerlighed, var det hende en sed Møje at opfylde dem. Trofasthed, Taalmodighed, Omhed, Jævnhed vare Dyder, dem hun ejede. O Du, for hvem hun dem ejede og øvede! Iyffelig Du, om Du har seet dem og sat Priis paa dem, for Du evig maatte savne og begræde dem.

Hun var Moder. Hvilket Omgreb af nye Pligter! Har hun opfyldt dem . . . ? Her har jeg Intet at svare: Ord ere overflødige, naar Beviserne leve. See hendes Børn! — Alt sige mere vilde være at saare en af de skjæmte Dyder, de have arvet efter deres Moder.

Skal jeg tale om hendes Omfarg for Underhavende? hendes Hjelpfomhed mod Nødlidende? de Fattige, hun har sødet? de Ulykkelige, hun har trøstet? — Men af! hvor svagt er ej Tungens Sprog ved Siden af Taarernes!

Du, omme Venstab! levende Venstab! som ei bevises med et koldt Favntag, et sirligt Udtryk! dig tilhører en Plads paa dette Skilderie: du har boet i et Qvindehjerter!

Opfælsat med saamange huuslige Dyder, og lykkelig ved deres Udvælselse, var det ei underligt, at hun mindre agtede den gale Støj, det ledsommelige Hjas, Verden hædrer med Navn af Fornøjelse. Skjøn, riig, yndig, havde hun derpaa de største Fordringer; men hun vilde hellere leve end lyse.

— — Men hvorfor lever hun ei mere? Staaer da den Lov uroffkelig, at hvad mest fortjener Tilværelse, hastigst skal tabe den? — Mit Hjerter oprøres. Evige Væsen! hvad seer jeg i Dine Beslutninger? Storhed, Magt, Wiisdom . . . hvor er Godheden? Jeg frygter, ærer Dig — af! . . . jeg vilde ikke

Dig! Du styrter Dyden midt paa dens Bane,
og siger til den Lastefulde: gaae, at i et Se-
cum betynge Jorden!

Lut Dit Dje, forvorne Fornuft! Dit
Syn er for kort til at see den Uendeliges Hen-
sigt, for svagt til at gennemtrænge Himlene.
Ulykkelige Væsener paa en Jord, over hvilken
Forbandelsens Dom hviler, rystede af udvortes
Plager, fortærede af indvortes Lidelser, enske
vi Dyden til Belønning de tunge Lænker, der
trykke os selv. Hun er løs af disse Lænker,
Friherrinde Anna Sophia Fleming; og naar
vi udraabe: hun var værdig at leve! —
hvare Englene: hun var værdig at døe.

Om qvindelige Syssler.

Et Brev til en ung Dame.

Enhvert Tidsrum af det menneskelige Liv har sine Syssler, der ere det egne. Nogle bidrage kun til Sundheden, for Ex. de mangeslags Legemsbevægelser; andre ere tillige nyttige, for Ex. de forskjellige Arter Qvindearbejder og alle huuslige Forretninger; — endnu andre høre til fin Dannelsse, for Ex. Pynt, Dands, Musik og Tegning. Læsning, som oplyser deres Forstand, udvider deres Kundskaber og giver deres Smag den tilbørlige Retning, maa man henseere under en højere Synspunkt og kan ikke ansee den som sædvanlig Sysselsætning. Der gives endnu en Mængde andre Ting, men

de ere hverken nyttige eller forøge de 'qvindelige
Guldkommenheder, for Ex. alle slags Spil.

Jeg anbefaler jeg Dem saadan Syssel-
sætning, som nøder Dem til at være meget i
fri Luft, for Ex. Spadseren. Det vil give
Deres Legeme Kraft og Deres Ansigt en sund
Farve. Ganske anderledes er det med Kjerse-
len, thi vilde De vænne Dem hertil, skulde
De tilsidst worde saa kraftløs, at De ikke
mere var i Stand til uden Vogn at komme i
den nærmeste Gade. Vogne ere, ligesom man-
gen Luxus Artikel, nyttige og behagelige, naar
man gjør et fornuftigt Brug af dem; men blive
de til Bane, er det ligesaa daarligt som ska-
deligt at bruge dem.

Opmærksomhed paa Deres Sundhed maa
i alle Deres Forretninger være kjendelig, den
er en Pligt, De skylder Dem selv og Deres
Venner: thi saare ofte har Sundhed Indfly-
delse paa Aand og Temperament. — De stør-
ste og mest dannede Genier have ofte et svagt
Legeme, just fordi de alt for meget forsømme
dette Legeme. Deres Luxus bestaaer i Stude-

ren og bestandig seen Mattevaaagen, og begge Dele ere Sundhedens og Skjønhedens Fiender.

Er De saa lykkelig at kunne fryde Dem ved en varig Sundhed, som er et af Livets bedste Gaver, bør De ingenlunde prale dermed, men De maa nyde den med taknemmelig Tausshed. Vi forbinde og, saare naturligen, med en svag Legems Bestaaffenhed Tanken om qvindeligh Blidhed og Omhed, saa at vi gysse, naar vi høre, at et Fruentimmer roser sig af sin store Styrke, sin overordentlige Appetit og sin Færdighed i at kunne udholde uudholdelige Strabadser.

Man lærte Dem at sye, strikke og sligt, ikke for de Tings Værd, som de med egne Hænder kunne gjøre, thi det er Smaating, men for at De engang, naar De maa overdrage andre disse Arbejder, kunde være i Stand til rigtigere at dømme om disse Slags Arbejder og for at De i alt Fald kunde paa en taalelig Maade udfylde nogle af de ensomme Timer, De nødvendig maa tilbringe hjemme; thi det hører virkelig med til menneskelig Lyt-

salighed, i Henseende til sine Fornøjelser saa lidet som muligt at være afhængig af andre; søger De derimod Deres Fornøjelser bestandig uden for Deres Huus, taber De Deres Agtelse hos alle de Bekjendtere, De saaledes overhænger med Besøg.

En af de vigtigste qvindelige Synter er Huusvæsenet, det skaffer en Mangfoldighed af Gjenstande saavel til Forstandens Nøvelse som til Smagens Dannelse; kommer De nogensinde til at føre huuslig Økonomie, saa maa De anvende megen Tid og enhver Opmærksomhed derpaa, og ikke bør De undskyldte Dem med at De ikke behøver at bekymre Dem derom, saasom De er riig: thi Nodeløggelsen udebliver ikke, om den end, naar Formuen er ringe, følger mere umiddelbar paa sammes Forsømmelse.

Hvad jeg i Henseende til Deres Læsning skal raade Dem, veed jeg i Sandhed ikke. At studere Historie eller drive nogen Videnskab eller Kunst, hvortil Genie eller Tilfælde leder Dem, er ikke at lasse. Naturens hele Bog ligger aaben for Deres Øjne og til-

byder Dem en uendelig Afverling af Underholdning. Var jeg vis paa, at Naturen havde meddeelt Dem slige faste Smags og Følelser Grundfætninger, som stedse vilde føre Dem sikkert og have Indflydelse paa Deres tilkommende Opsørsel, saa vilde jeg med den største Fornøjelse lade det være mig magtpaaliggende, saaledes at lede Deres Læsning, at Deres Smag for Sandhed og Frihed naaede den højeste Fuldkommenhed. Men naar jeg betænker, hvor let det er, at ophidse en Piges Indbildningskraft, og hvor vanskeligt derimod at gjøre dybt og varigt Indtryk paa hendes Hjerter; hvor let hun blot indskrænker sig til sin Følelser Forsinelse, og hvor let hun gjør denne Følelse til Offer for Forsængelighed og Conveniens, saa troer jeg saare meget at fornærme Dem, om jeg med Kunst vækker en Smag, der, om Naturen nogensinde havde givet Dem den, blot vilde tjene til at foruro lige Deres tilkommende Liv og formørke Deres Munterhed. Jeg vil ikke gjøre Dem til noget, hvortil Naturen ikke allerede har bestemt Dem;

jeg vil blot gjøre Dem fuldkommen efter Natu-
rens Plan. Jeg ønsker ikke at vække hos Dem
Følelser, som forstyrre Deres Rolighed: men
jeg ønsker at indgyde Dem simple, bestedne og
saadanne, som bestandig leder Dem, som Deres
Hjerte aldeles villiger og mod hvilke De for
Intet i Verden maatte ønske at handle.

Paaklædnings-Forretningen er en vigtig
Gjenstand for det qvindelige Liv: Kjerligheden
til Pynt er Deres Kjon naturlig og derfor
raader jeg Dem, i denne Punkt at gaae saa
forsigtig frem som muligt. Deres Udgivter for
denne Fornødenhed vil Deres sunde Forstand
lede og Deres gode Smag vil lære Dem, at
klæde Dem saaledes, at De søger at skjule en-
hver Plet og det meste muligt at forhøie Deres
Yndighed. Men denne Regels Anvendelse for-
drer megen Fiinhed og Bedømmelseskraft. En
smuk Kone forhøier sin Yndighed, naar hun
synes mest at skjule den. Den skjønneste Varm
i Naturen er ikke saa skjon som den, vor Ind-
bildningskraft danner. Den yndigste Eleganz

i Klædedragten er stedse den letteste og mindst
studerede.

Anvend ikke for megen Opmærksomhed paa
den Klædning, hvori De viser Dem offentlig.
Iagttag blot en bestandig Reenlighed og Ret-
hed, saa at De i den mest ukunstlede Dragt
og om end ingen iagttager Dem, ikke har
Aarsag at skamme Dem for Dem selv. De
vil af alt dette mærke, at jeg ønsker, at man
af den Maade, hvorpaa De klæder Dem, maa
bedømme Deres Karakter. Forsængelighed,
Frækhed og Daarlighed vorder allerede ved
Maaden, hvorpaa man klæder sig, kjendelig,
derimod er elegant Simpelt Vedviis paa en
god Smag og Delikatesse.

Naar De dandser maa det skee med Let-
hed og Gratie. Jeg ønsker at De vil dandse
med Gølelse, men tillad aldrig, at De kommer
ud af Dem selv af Glæde, og at De glemmer
den Deres Kjøn ueftergivelige Blusfærdighed.
Man troer om en Pige, som dandser hen i sit
Hjertes Munterhed og Ustyld, at hun har Gø-

Ielse, saa lidet hun end tænker paa at frembringe denne Mening.

Jeg kjender ingen Syffel, som kunde yde den af Deres Kjøn, der ynder muntert Lune og Følelse, saa megen Underholdning, som Theatret. — Men det smerter mig at maatte sige, at der gives mange Skuespil, som en Pige ikke kan see uden at fornærme sin Omfølelse. De kan ikke hindre de Bemærkninger, Mændene i Skuespilhuset gjøre over deres Kjønns Udsærd. Mandtjønnet er bedst kjendt med den uærdigste Deel af Deres Kjøn og bedømmer alt for let efter dem de øvrige. Ofte hører selv den dydigste Pige uanstændige Ting med en Fatning, som ved intet bringes i Forlegenhed, fordi hun virkelig ikke forstaaer slige Uanstændigheder; men desuagtet tilskriver man saare u højmodig denne Fatning den qvindelige Færdighed i at beherske deres Ansigtstræk og deres Aandsnærværelse, om hvilken man siger, at de besidder samme i en langt højere Grad end vi: ogsaa gives der de, som ere ondskabsfulde nok til at ansee denne kolde Mine ved tveetydige Stæder for

Frækhed. Ofte leer vel og en Pige med en umistænkkelig Uskyldigheds hele Enfoldighed af ingen anden Grund end fordi hun blev smitter af andres Latter, og man troer da ikke sjelden at hun veed mere end hun burde. Naar hun af en Handelse hører noget Usædeligt, føler hun den angsteligste Pine; hun føler sin Beskedenhed krænket paa den ømsindeligste Maade og er tillige bestjæmmet over at synes Brøden bevidst. Det eneste Middel til at undgaae disse Uansændigheder er, aldrig at see et Skuespil, som fornærmer Delikatessen. — Sorgespillet er mindre skadeligt, det udsætter ikke saa let for disse Forlegenheder; det blødgjør og forædler hendes Hjerter.

I Henseende til Spil behøver jeg ikke at sige meget, fordi jeg smigrer mig, at De intet Hang har dertil. Det er en ødelæggende og ulægelig Last: og da det fører til alle egennyttige og vilde Lidenstaber, saa fornædler det især Deres Kjon. Jeg har vel intet derimod, naar De stundom til Afverling i Deres Fornøielse spiller, kun at det, De muligen taber, er en

saadan Bagatel, som De let kan undvære og som ikke kan opbringe Dem.

Saa vel i Deres Syssler som i alle andre Deres Livs vigtige Anliggender vise De modig Raskhed og Fasthed. Begge forenes saare vel med den Blidhed og Artighed, som gjøre Deres Kjon saa elskværdig. Dette vænner Sjælen til de milde og søde Egenskaber, uden hvilke den snart slappedes. Endelig giver det Dem i Deres egne Dine Værd, og skaffer Dem Agtelse i vore.

Følgende nye Skrifter faaes hos Forlæggeren
Boghandler Hartvig Goldin
i Pilestræde No. 92.

Samling af biographiske, historiske og politiske
Anekdoter om de mærkværdigste Personer
af begge Kjøen, hvoriblandt den første Consul
Buonaparte, Moreau, Massena og mange an-
dre endnu levende berømte Personer, som ogsaa
Ludvig den 16de, Maria Antoinette, de fran-
ske Prindsers og Prindsessers Levnet og Bedrif-
ter, Erindringen om Frankrigs Geistlighed og
Adel, samt de meest paafaldende Tildragel-
ser i den franske Revolution, oversat af
Frank ved Translater E. v. Haven med oply-
sende Tabeller, koster indbundet 7 Mk. Trykt.
og 9 Mk. Skrivp.

Ludvig den 16des Forsvar fremført for Stræn-
ken i National-Conventet 1792 af Desèze, over-
sat af Frank ved Translater E. v. Haven 28 Sk.
Trykt. og 36 Sk. Skrivp.

Joakim Greulich Syner og Aabenbaringer,
sammenlignede med Tidernes Tildragelser,
især med Hensyn paa den Franske Revolution
og Danmarks Søesejer, oversat af Tyst med
en Forerindring og Anmærkninger ved Trans-
later E. v. Haven koster 24 Sk.

Robert eller Mønstreet for Mænd 2 Dele, 1ste
Deel: Til Indtrædelse i det ægteskabelige og
huuslige Liv, 2den Deel: Robert skildret som

Borger, Mand og Fader, oversat af M. T. Bruun
koster 9 Mk. Trykp. og 11 Mk. Skrivp.

Elisa eller Mønstreet for Koner 2den Deel, over-
sat af Tyss ved M. Tøren, koster 28 f. Trykp.
og 36 f. Skrivp., indheftet 4 f. mere.

Løsning for det smukke Kion af Lafontaine,
Herder, Hüder, Leopold, Saint-Joix, Saint-
Pierre, Kellgren og flere samlet og udgivet af
Assessor Jens Kragh Høst koster 3 Mk. Trykp.
4 Mk. Skrivp.

Atala eller tvende Wildes Kjerlighed i Orken,
oversat efter den 4de Franske Original Udgave
ved M. Rhabet, koster 36 f. Trykp. og 44 f.
Skrivp., indheftet 4 f. mere.

Piger og Koners Forhold i Omgang med
Mænd, indeholdende:

1. Over Omgang i Almindelighed. 2. Unge
Koners Omgang med Mænd. 3. Unge Pigers
Omgang med gifte Mænd. 4. over Benskab
med Mænd. 5. Omgang med Elskere, Kjære-
ster og Rivaler. 6. Nogle Feil i Omgang med
Mænd. 7. Fruentimmer, som Naturen har
nægtet dem Yndigheder, deres Opførsel. 8.
over den ægteitabelige Omgang. 9. over unge
Enters Opførsel. 10. over gamle Jomfruers
Opførsel o. s. v.

oversat ved M. Tøren, koster 28 f. Trykp. og
36 f. Skrivp., indheftet 4 f. mere.

Den Dødstumme, historisk Skuespil i 5 Akter,
oversat efter Bouilly's franske Original l'Abbé
de l'Epée af Bruun Juul, koster indheftet 2 Mk.

Arrestanten, Komedie i een Akt af A. v. Kogebue,
oversat af W. A. Øbdrup, indheftet i 1 Mt. Tryk.
og 20 S. Skrivp.

Lærerige Fragmenter over Menneffets Lyk-
salighed, og Midlerne til at befordre samme, et
Anhang til Huslands Kunst at forlænge Livet,
oversat ved C. Münster, koster 20 S. Tryk.
og 24 S. Skrivp., indheftet 4 S. mere.

Ulrik Flammings, en historisk Læsebog for
Børn in 12mo. udarbejdet af André og Heu-
finger, oversat af Høst, koster 24 S. Tryk. og
2 Mt. Skrivp.

Veiledning til Underholdning med Børn om
Natur og Kunst, Sandhed og falsk Skin deraf,
i morende Forsøg, og deres Udvikling, ved ud-
stræede Anmærkninger af Sjæle- og Sædelæren,
ved Landmaaler A. Svendsen.

Magiske Forlystelser eller Veiledning til at frem-
bringe de underfulde Virkninger af Natur
og Kunst, som ei kræve mange Forberedelser,
og som man enten selv let kan gjøre eller let og
snart faae gjort, til Moerskab i Selskaber, til-
ligemed Oplysning om en og anden simpel, men
snild og snedig Vending af Moerskabskunst-
ner og Skræmmelyst, med Figurer af Land-
maaler A. Svendsen, 40 S., indheftet 8 S. mere.

Det Geomantiske Orakel eller Konsten at
spaae, til selskabelig Underholdning indrettet,
oversat af Lund, indheftet 8 S.

Arithmetiske Moerskabsarbejder, Udvandringer og Løsterekspler for den simple Talregner, der vil skaffe sig Forraad af Materialer, Udvidelse i Kundskab og Lettelse i Gangen, til mere end simple og jevnlige forekommende Opgaver af Landmaaler A. Svendsen med et Kobber og Tabeller, koster 4 Mk. 8 Sk. Tryk. og 1 Rd. Skrivp.

Algebraiske Moerskabsarbejder, til simple og mere sammensatte Opgavers Oplosning, med let og fattelig Udvikling af Bogstavregningens første Grunde og deres Anvendelse, af A. Svendsen Landmaaler.

Arithmetisk Magie eller Samling af underfulde Bendinger i Regningsopgaver og henhørende Gaader til Underholdning i Selskaber, af Landmaaler A. Svendsen.

Afhandlinger om Meerskums Pibehoveder, at kende Egte fra Uagte, af Lund med et Kobber, koster indbundet 12 Sk.

Reisler Dansk og Tysk Haandlexicon. 799. 14 Mk. Belisaire par Marmontel, avec des Lettres relatives à Belisaire, koster 2 Mk.

NB. De Bøger, hvor Priserne ei staae ved, ere under Pressen.

